

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Birleşim
7 Ekim 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Dönem Dördüncü Yasama Yılı'nın açılışı nedeniyle konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Mersin'in Erdemli ilçesi Avgadı Yaylası yolunda bu sabah yaşanan kazaya ilişkin konuşması

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, soykırımın 2'nci yılında uluslararası hukukun çöktüğü yer Gazze'ye ve Sumud Filosuna ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Vartinis katliamına ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, 1-31 Ekim Meme Kanseri Farkındalık Ayı'na ilişkin gündem dışı konuşması

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir'in, 7 Ekim 2023'ten bu yana Filistin'de yaşananlara ilişkin açıklaması

2.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, 7 Ekim 2023'ten bu yana Filistin'de yaşananlara ilişkin açıklaması

3.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Sumud Filosu gönüllüsü Sena Polat'a ilişkin açıklaması

4.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, 7 Ekim 2023'ten bu yana Filistin'de yaşananlara ilişkin açıklaması

5.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'ün, emeklilerin durumuna ilişkin açıklaması

6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Gazze'de yaşanan soykırımın 2'nci yılına ve emperyalizmin oynadığı oyuna ilişkin açıklaması

7.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Fethi Gemuhluoğlu'nu rahmetle yâd ettiğine ilişkin açıklaması

8.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Mersin'in Erdemli ilçesi Avgadı Yaylası yolunda bu sabah meydana gelen kazaya ilişkin açıklaması

9.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'un, Mersin'in Erdemli ilçesi Avgadı Yaylası yolunda bu sabah meydana gelen kazaya ilişkin açıklaması

10.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Filistin'in yanında olmak istediklerine ilişkin açıklaması

11.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Samandağ Kurtderesi'nde yapılan kamulaştırmaya ilişkin açıklaması

12.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, Kıbrıs'ta 19 Ekimde yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin açıklaması

13.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, 7 Ekim İsrail'in Filistin'de yürüttüğü katliamın 2'nci yıl dönümüne ve Figen Yüksekdağ'a ilişkin açıklaması

14.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un Tekkeköy ilçesinde inşa edilen devlet hastanesine ilişkin açıklaması

15.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 6 Şubat depreminde yıkılan Elbistan E Tipi Cezaevi personeline ilişkin açıklaması

16.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın köylerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

- 17.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ın su sorununa ilişkin açıklaması
- 18.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, Kıbrıs'la ilgili son dönemde yaşanan gelişmelere ilişkin açıklaması
- 19.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, TRT Avaz'ın davetiyesine ilişkin açıklaması
- 20.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın Saimbeyli ilçesinde çıkan yangına ve Adana'daki kentsel dönüşüm çalışmalarına ilişkin açıklaması
- 21.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Âşık Maksut Feryadi'nin köyünün yol sorununa ilişkin açıklaması
- 22.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'daki şeker fabrikasına pancar taşıyan kamyoncu esnafına ve pancar üreticisine ilişkin açıklaması
- 23.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir Eğitim ve Araştırma Hastanesinde gastroenteroloji uzmanı bulunmadığına ilişkin açıklaması
- 24.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye'nin Tehçi köyünde yaşanan mağduriyete ilişkin açıklaması
- 25.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Gazzelilerin yanında olduklarına ilişkin açıklaması
- 26.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Elâzığ'ın köylerinin iletişim ve altyapı sorunlarına ilişkin açıklaması
- 27.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, enflyasyona ve öğrencilere bir öğün ücretsiz yemek verilmesine ilişkin açıklaması
- 28.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, kuyu tipi hapisanelere ilişkin açıklaması
- 29.- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan'ın, Edirne'nin su sorununa ilişkin açıklaması
- 30.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, iktidarın Genel Başkan Yardımcısının bugün yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması
- 31.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Çorum'un Sungurlu ilçesine bağlı Karakaya köyüne yapılması planlanan taş ocağına ilişkin açıklaması
- 32.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, ilaç teminine ilişkin açıklaması
- 33.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, sokaklardaki çetelere ilişkin açıklaması
- 34.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, kahverengi kokarca böceğiyle mücadeleye ilişkin açıklaması
- 35.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Siirt'in Kurtalan ilçesinde atıl bırakılan kömür sahasına ilişkin açıklaması
- 36.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, vergi politikalarına ilişkin açıklaması
- 37.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, "Umutla özgürlüğe yürüyoruz." şiarıyla Meclise ilettikleri taleplerine ilişkin açıklaması
- 38.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, yeni yasama yılına, Mersin'in Erdemli ilçesinde meydana gelen kazaya, Mevsimlik Tarım İşçileri Genelgesi'ne, Çukurova bölgesindeki mevsimlik tarım işçilerine, iki yıl önce Gazze'de başlayan 7 Ekim olaylarının yıl dönümüne ve yaşananlara, AK PARTİ eski Milletvekili Hüseyin Kocabıyık'a ilişkin açıklaması
- 39.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, yeni yasama yılına, 7 Ekim Millî Türkmen Bayramı'na, 7 Ekim İsrail'in Gazze'de başlattığı soykırıma, bugün ölüm yıl dönümleri olan 39 şehide, DEM PARTİ'nin bugünkü grup toplantısında atılan sloganlara, görüşülecek olan Karayolları Trafik Kanunu'na ve Selimiye Camisi'ne ilişkin açıklaması
- 40.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, 28'inci Dönem Dördüncü Yasama Yılına, Mersin'de bugün meydana gelen trafik kazasına, Gazi Meclise ve Filistin'in yanında durmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması
- 41.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, yeni yasama yılına, 6-8 Ekim tarihine ve tüm Kobani tutsaklarına, çözüm sürecine ve sürecin yıl dönümünde Ankara'ya yürüyen kadınların taleplerine, cezaevlerindeki hak ihlallerine, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 42.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, halkın feryadını herkesin duyması gerektiğine, iktidarın ekonomi politikalarına ve örneklerine, bir holdingle ilgili MASAK raporuna, Halkbank davasına, Hüseyin Kocabıyık'a, aylardır iddianame beklediklerine ve Fatih Altaylı'ya ilişkin açıklaması
- 43.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, yeni yasama yılına, Mersin'in Erdemli ilçesinde meydana gelen kazaya, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Recai Kutan'ın vefat yıl dönümüne, Filistin meselesine ve Sumud Filosuna, 1 Ekimde Genel Kurulda Cumhurbaşkanı'nın yaptığı konuşmaya ve Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 44.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 45.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 46.- Kayseri Milletvekili Şaban Çopuroğlu'nun, Kayseri'de 8-12 Ekim tarihlerinde düzenlenecek fuara ilişkin açıklaması
- 47.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Melen Barajı'na ilişkin açıklaması
- 48.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Sumud Filosuna ve iktidardan beklediklerine ilişkin açıklaması
- 49.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, elektrik tedarik şirketlerinin vatandaşa imzalatıldığı sözleşmeye ilişkin açıklaması
- 50.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin'in Erdemli ilçesi Avgadı Yaylası yolunda bu sabah meydana gelen kazaya ilişkin açıklaması

- 51.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, bir jandarma astsubayın kendisine gönderdiği mektuba ilişkin açıklaması
- 52.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu Tekkedere köylülerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması
- 53.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta'daki gül üreticilerinin açıklanan destek kapsamı dışında bırakılmasına ilişkin açıklaması
- 54.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, YENİ YOL grup önerisine "ret" oyu verenlere ilişkin açıklaması
- 55.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 56.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ile Ankara Milletvekili Murat Alparslan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 57.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 58.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 59.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 60.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 61.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 62.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 63.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Şavşat Belediyesinde sözleşmeleri yenilenmeyen işçilere ilişkin açıklaması
- 64.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, TÜİK'in yayınladığı Kadına Yönelik Şiddet Araştırması'na ilişkin açıklaması
- 65.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, astsubayların isteklerine ilişkin açıklaması
- 66.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, EYT düzenlemesinin yarattığı mağduriyete ilişkin açıklaması

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

- 1.- Başkanlıkça, Kars'tan gelen şehit yakınlarına ve gazilere "Hoş geldiniz." denilmesi

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, Gazze'ye uygulanan insanlık dışı ve hukuksuz ambargonun kaldırılması, İsrail tarafından uygulanan soykırıma son verilmesi ve sorumlularının cezalandırılması hususunda uluslararası toplum nezdinde atılacak adımların tespit edilmesi, aynı zamanda Küresel Sumud Filosu başta olmak üzere geçmişte yaşanan ihlallerin ve bugün denizde bulunan, içinde insanlık vicdanını temsil eden birçok ülkeden aktivistlerin yanı sıra 3 milletvekilinin de bulunduğu Vicdan gemisinin güvenliğinin sağlanması amacıyla 7/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 7 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz ve 21 milletvekili tarafından, uyuşturucu kullanımını artıran faktörlerin ayrıntılı araştırılması, uyuşturucu kullanımındaki artışın sorumlularının tespiti, kullanılan tedavi ve eğitim modellerinin geliştirilmesi, asayiş noktasında konuyla ilgili önlemlerin alınması amacıyla 21/2/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 7 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kobani kumpas davasındaki hukuksuzlukların ve AİHM kararlarının uygulanmamasının yaratacağı tahribatların araştırılması amacıyla 7/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 7 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Muğla Milletvekili Gizem Özcan ve arkadaşları tarafından, üniversite öğrencilerinin ekonomik koşullarının çok boyutlu olarak incelenmesi, barınma, beslenme, ulaşım, eğitim materyalleri ve burs-kredi sistemine ilişkin sorunların tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 7/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 7 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın Karacasu ilçesinden geçen Kuyucak-Tavas karayolunda banket ve kaldırım yapılmamasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/29840)

- 2.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, barınma sorunu yaşayan kişilere yönelik çalışmalara,
- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Birecik ilçesinde bulunan Çoğan TOKİ konutlarında yaşanan sorunlara,
 - Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesinde bulunan Korçık Deresi'nin temizlenmesine,
 - Şanlıurfa'nın Birecik ilçesinde haşere ve sinekle mücadeleyle,
 - Hakkâri Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkâri Cilo ve Sat Dağları Millî Parkı'nın eğlence etkinliklerine kapatılması talebine,
 - İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Ankara'nın Gölbaşı ilçesinde yürütülmesi planlanan bir madencilik faaliyetinin çevresel etkilerine,
 - Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, İller Bankasının belediyelere sağladığı kaynaklara,
 - İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Danıştay'n iptal kararı sonrası imar planı yeniden tarım arazisine dönüşen bir alana, Ergene Derin Deniz Deşarjı projesi hakkında açılan davada mahkeme tarafından talep edilen bilirkişi ücretine,
 - Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, miras paylaşımında arabuluculuk usulüne,
 - Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Melendiz Çayı'nda yaşanan kirlilik sorununa,
 - Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, kira artış oranlarına,
 - İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Tokat'ın Niksar ilçesinde yapılması planlanan bentonit maden ocağı projesine,
 - Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki kent meydanında bulunan Atatürk büstünün bakımının yapılması talebine,
 - Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu ilinde Millet Düzü olarak bilinen alanla ilgili yapılan imar planı değişikliğine,
 - Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Şavşat ilçesinde yapılması planlanan rüzgar enerji santrali projesinin çevreye etkilerine,
 - Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, son iki yılda Bakanlığa yapılan ÇED başvurularına,
 - Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Gündoğmuş ilçesinde açılması planlanan mermer ocağının çevresel etkilerine,
 - Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Büyükşehir Belediyesinin bir bağlı kuruluşunda çalışan işçilerin maaş ve özlük haklarına,
 - Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'in Nusaybin ilçesinde 6306 sayılı Kanun kapsamında kurulan Kentsel Dönüşüm İrtibat Ofisine,
 - Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Lice ilçesinde bulunan Birkleyn Mağarası çevresindeki maden çalışmalarına,
 - Hakkâri Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkâri'nin Merkez ilçesine bağlı Armutlu mezrasında yaşanan kadastro sorununa,
 - Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da faaliyet gösteren bir yapı firmasının konkordato başvurusunda bulunmasına,
 - Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın 2020'den bu yana Diyarbakır'da yaptığı ihalelere, Diyarbakır Surları ile Hevsel Bahçelerinin korunmasına, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde yapılması planlanan madencilik faaliyetinin çevresel etkilerine, Diyarbakır'da 2020-2025 yılları arasında yapılan ihalelere,
 - Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, doğal hayat ve yaban hayvanları konusunda CİMER'e yapılan başvurulara,
 - Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Bursa'daki organize sanayi bölgelerinin denetimine, 2018 yılından bu yana Uludağ'da gerçekleştirilen yapılaşma çalışmalarına,
 - İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, son beş yılda İzmir'de yaşanan kira artışlarına,
 - Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, hava, su ve çevre kirliliğinin önlenmesine, İnşaat sektörüyle ilgili çeşitli verilere,
 - Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli Başiskele Belediyesi'nin borçlarına,
 - Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlığa bağlı merkez ve taşra teşkilatlarına yapılan iş başvurularına,
 - İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, İzmir'in Aliağa ilçesinde sökümü yapılacak İngiliz menşeli bir geminin asbest içerdiği iddialarına ve bu sökümün çevresel etkilerine,
 - Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, 2020 yılından bu yana gerçekleştirilen kentsel dönüşüm çalışmalarına, İmar barışı kapsamında verilen yapı kayıt belgelerinin iptal edilmesi sebebiyle yaşanan mağduriyete,
 - İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir'in Aliağa ilçesinde sökümü yapılacak İngiliz menşeli bir geminin asbest içerdiği iddialarına ve bu sökümün çevresel etkilerine,

- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, Sakarya'nın Karasu ilçesinde kentsel dönüşüm kapsamında riskli olarak tespit edilen yapılara,
- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde yapımı devam eden TOKİ konutlarının akıbetine,
- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesine bağlı Karayakup köyünün su sorununa,
- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, olası orman yangınlarına karşı alınan önlemlere,
- 2019 yılından bu yana Bakanlık tarafından yapılan ihalelere,
- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Batman Merkez ve çevre yerleşimlerden gelen atık suların arıtılmadan Batman çayına deşarj edildiği iddiasına,
- Son bir ayda gerçekleşen orman yangınlarına ve yangın sonrasında yapılan çalışmalara,
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de kimyasal madde üreten bir fabrikaya ÇED gerekli değildir kararı verilmesine,
- Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde anıt niteliğindeki çınar ağacından kopan bir dalın ölüm ve yaralanmaya sebep olmasına,
- Bingöl'ün Karlıova ilçesine bağlı Kaynarpınar Köyü'nde yapılması planlanan JES projesinin olası çevresel etkilerine,
- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ın Andırın ilçesine bağlı Çokak Mahallesi'nde yürütülen kamu hizmetlerinin iyileştirilmesine,
- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Mardin'in Artuklu ve Kızıltepe ilçelerinde yaşanan su kesintilerine,
- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, köy yerleşik alanı dışında kalan arazilerin arsa vasfına dönüştürülmesine,
- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak Temiz Hava Eylem Planı'na,
- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, yangın sonrası orman vasfını yitirdiği gerekçesiyle orman dışı kullanıma açılan alanlara,
- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Mersin'in Akdeniz ilçesinde bulunan Kazanlı kıyı bandında yaşanan kirliliğe,
- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, İstanbul'un Çatalca ilçesinde bulunan bir kum ocağının genişletilmesi projesinin çevresel etkilerine,
- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Samsun'un Ladik ilçesindeki bir maden işletmesinin faaliyet alanının genişletmesine yönelik yürütülen ÇED sürecine,
- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkâri Cilo Dağları ile Mergabütan Bölgesi'nin kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ilan edilmesine,
- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri Büyükşehir Belediyesi sınırlarındaki kırsal kesimin altyapı eksikliklerine,
- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin Büyükşehir Belediyesince satışa çıkarılan taşınmazlara,
- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Antakya ilçesine bağlı Karaali Mahallesi'nde bulunan bir alandaki zeytin ağaçlarının sökülmesine,
- TOKİ tarafından yapılan kentin yeniden inşası faaliyetlerinde müşterek tapu sahibi vatandaşların uğradığı zararlara,
- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, son on yılda Suruç Ovası'nda tarım dışına çıkan arazi miktarına,
- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrasında inşa edilen konutlara,
- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Hatay'ın Samandağ ilçesinde alınan acele kamulaştırma kararı kapsamında ağaçların kesilmesine,
- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Hatay'ın Samandağ ilçesinde alınan acele kamulaştırma kararı kapsamında ağaçların kesilmesine,

İlişkin soruları ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/29970), (7/29973), (7/29974), (7/29975), (7/30110), (7/30111), (7/30112), (7/30121), (7/30122), (7/30124), (7/30125), (7/30360), (7/30398), (7/30399), (7/30456), (7/30457), (7/30458), (7/30459), (7/30462), (7/30464), (7/30465), (7/30466), (7/30467), (7/30563), (7/30564), (7/30565), (7/30566), (7/30567), (7/30568), (7/30569), (7/30570), (7/30699), (7/30700), (7/30701), (7/30702), (7/30703), (7/30705), (7/30706), (7/31025), (7/31027), (7/31028), (7/31029), (7/31030), (7/31031), (7/31032), (7/31033), (7/31760), (7/31764), (7/31767), (7/31869), (7/31870), (7/31871), (7/31876), (7/31877), (7/31878), (7/32141), (7/32344), (7/32469), (7/32472), (7/32474), (7/32640), (7/32641), (7/33041), (7/33229), (7/33589), (7/33592)

3.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesindeki içme suyu sorununa ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30063)

4.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, 2023-2024 yılları arasında taklit ve sahte ürün ürettiği tespit edilen işletmelerin denetimine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30064)

5.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Bozova ilçesinde bulunan Kaptaş Mesire Alanı'nda yaşanan bakım ve temizlik sorununa ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30066)

6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ithal edilen hayvanlardan hastalık tespit edilenlerin sayısına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30067)

7.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Birecik ilçesinde Antep fıstığı üretiminde yaşanan sulama sıkıntısına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30070)

- 8.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, TİGEM tarafından yürütülen hayvan yetiştiriciliği işlerine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30072)
- 9.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, KÖİ projelerine yapılan garanti ödemelerinin kamuoyuyla paylaşılması talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/30179)
- 10.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 2025 yılında hayvanlarda tespit edilen şap hastalığı vakalarına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30297)
- 11.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, ÇAYKUR'un mevsimlik işçi alımı şartlarında yapılan değişikliğe ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30303)
- 12.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Silvan Ovası'ndaki sulama sorununa ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30306)
- 13.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'daki sulama sorununa ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30307)
- 14.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, 2002'den bu yana YİD modeliyle gerçekleştirilen projelere dair çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/30319)
- 15.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Osman Hamdi Bey Köşkü'nün ziyarete açılacağı tarihe,
- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Antalya Arkeoloji Müzesi binasının yıkılması kararına, ilişkin soruları ve Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un cevabı (7/30496), (7/31535)
- 16.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, kene ile mücadele konusunda yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30626)
- 17.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'da bulunan Hevsel Bahçeleri'ndeki tarım faaliyetlerine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30628)
- 18.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'da yaşanan zirai don afetinden etkilenen çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30634)
- 19.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarımsal hasıla verilerine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30637)
- 20.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ın merkez ilçesine bağlı Derecik köyündeki sel felaketine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30645)
- 21.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ın Selim ilçesine bağlı Kekeç köyündeki sel felaketine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30646)
- 22.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ın Merkez ilçesine bağlı Ölçülü köyündeki sel felaketine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30647)
- 23.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'da yapılması planlanan bazı karayolu projelerinin akıbetine, Sünebeli Tüneli ve Bağlantı Yolları Projesi'nin akıbetine, Sakaltutan Geçidi ve Ahmediye Tüneli bağlantı yollarının akıbetine, ilişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/30651), (7/30652), (7/30653)
- 24.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Bursa-Ankara YHT Hattı Projesi'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/30657)
- 25.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, elektrik üretim ve dağıtım sektörüne doğrudan veya dolaylı olarak verilen teşviklere ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/30722)
- 26.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, RTÜK'ün bir televizyon kanalına uyguladığı yaptırıma ilişkin sorusu ve Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un cevabı (7/30755)
- 27.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkı gibi alanların denetimine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30872)
- 28.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, ÇAYKUR tarafından yapılan çay alımına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30994)
- 29.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkâri'ye bağlı Kavaklı köyüne istinat duvarı yapılması talebine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30995)
- 30.- Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman'ın, İznik Gölü çevresindeki tarım alanlarının sulanmasında kullanılan pompaj sulama sistemlerinin yenilenmesine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/30996)
- 31.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas'ın Kangal ilçesinden geçen demiryolu hat güzergâhında arazisi bulunan vatandaşların ecrimisil haklarının ödenmesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31003)
- 32.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, Yunus Emre Termik Santrali'nde çalışan işçilerin maaşlarını alamamalarına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/31039)

- 33.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, elektrik ve doğalgazın maliyet ve satış fiyatına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/31493)
- 34.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, bazı elektrik dağıtım şirketlerinin denetimine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/31494)
- 35.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, TMO tarafından Kırklareli ilinde yapılan buğday alımlarına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/31589)
- 36.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/31593)
- 37.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, İçmesuyu Etüt Projesi kapsamında yapılan harcamalara ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/31594)
- 38.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak İçmesuyu 2'nci Merhale Projesi kapsamında yapılan harcamalara ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/31595)
- 39.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak Merkez Buğdaylı Sulama Göleti ve Sulaması Projesi'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/31596)
- 40.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, Kanal İstanbul Projesi'ne ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31609)
- 41.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, bazı yerleşim yerlerindeki iletişim altyapısı yetersizliğine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31610)
- 42.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Ağrı'da faaliyet gösteren şehirlerarası otobüs firmalarının karıştığı trafik kazalarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31698)
- 43.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Akseki-İbradı karayolunun iyileştirilmesi talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31708)
- 44.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'in Dargeçit ilçesinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/31769)
- 45.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Kutlu Mahallesi'nde bulunan elektrik direklerinin bakım ve onarımına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/31773)
- 46.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te bulunan bir kamu kurumunun 2023'ten bu yana doğrudan temin usulüyle yaptığı harcamalara,
- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Rusumat-4 Anıtı'nın teknik şartnameye aykırı yapılarak haksız kazanç elde edildiği iddiasına,
- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te bulunan bir kamu kurumunun 2023'ten bu yana doğrudan temin usulüyle yaptığı harcamalara,
İlişkin soruları ve Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un cevabı (7/31789), (7/31909), (7/31912)
- 47.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te bulunan bir kamu kurumunun 2023'ten bu yana doğrudan temin usulüyle yaptığı harcamalara ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/31831)
- 48.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te bulunan bir kamu kurumunun 2023'ten bu yana doğrudan temin usulüyle yaptığı harcamalara ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/31832)
- 49.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te bulunan bir kamu kurumunun 2023'ten bu yana doğrudan temin usulüyle yaptığı harcamalara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31845)
- 50.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, YHT'de duraklar için yolcu kontenjanı belirlendiği iddiasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31846)
- 51.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Ankara ile Konya arasında ekspres bir YHT seferi konulması talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31979)
- 52.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesine çevre yolu yapılması talebine,
Şanlıurfa-Diyarbakır yolunun Siverek ilçe merkezinden geçmesinin yarattığı mağduriyete,
İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31984), (7/31985)
- 53.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, bir madencilik şirketi tarafından Türkiye'ye karşı açılan tahkim davasının askıya alınmasıyla ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32153)
- 54.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, enerji nakil hatlarının neden olduğu orman yangınlarına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32154)
- 55.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, PTT personelinin promosyon ödemesinin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32222)
- 56.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, PTT bünyesinde gerçekleştirilecek olası bir yapılanmaya ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32294)
- 57.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkâri'de bulunan bir köyün yol, altyapı, elektrik ve su sorununa ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32348)

58.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'ın Erciş ilçesinin elektrik, su, doğal gaz ve ulaşım altyapısı sorunlarına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32479)

59.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Muğla'da bulunan Yatağan Termik Santrali'nin faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32480)

60.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, 2024-2025 yıllarında Rusya'dan ithal edilen akaryakıt miktarına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32648)

61.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, mermer üreticilerinin enerji maliyetlerinin düşürülmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32842)

62.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, 25 Temmuz 2025 tarihinde İskenderun Deniz Er Eğitim Alay Komutanlığında temel eğitimde bulunan 2 askerin şehit olmasına ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/32994)

63.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, etanol harmanlama oranının %2'den %1'e düşürülmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/33049)

64.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'a İstiklal Madalyası verilmesi talebine ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/33183)

65.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, 2023'te Mersin Limanı'ndan elde edilen vergi gelirine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/33206)

66.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Anıtkabir'deki 30 Ağustos törenleri kapsamında subay ve astsubaylara yapılan üst aramasına ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/33250)

67.- Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın, Şırnak'ta hayatını kaybeden bir kişinin cenazesinin defin işlemlerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/33476)

68.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmmez'in, Şırnak'ta hayatını kaybeden bir kişinin cenazesinin defin işlemlerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/33477)

69.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'ın, PKK terör örgütünün feshine ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/33547)

70.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, İsrail ile yapılan ticaretin askıya alınmasına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/33561)

71.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Erciyes Üniversitesinde çalışan kamu işçilerinin mali ve özlük haklarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/33568)

72.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Tunceli'nin Mazgirt ilçesindeki Fatih Çok Programlı Anadolu Lisesinin kapatılmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/33569)

73.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Eyyübiye ilçesine bağlı Altıncı Mahallesi'ndeki haşere ilaçlama çalışmalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/33666)

74.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, FETÖ iltisakı nedeniyle askeri hastanelerden ihraç edilen sağlık personeline ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/33722)

7 Ekim 2025 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL
KÂTİP ÜYELER: İshak ŞAN (Adıyaman), Rümeyza KADAK (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3'üncü Birleşimini açıyorum.
Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Dönem Dördüncü Yasama Yılı'nın açılışı nedeniyle konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 28'inci Yasama Dönemi Dördüncü Yasama Yılı'nın çalışmalarına geçen hafta başladık. Başarılı bir yasama yılı olmasını diliyorum.

Bu Mecliste bulunmamızın en temel anlamı halkın sesi, vicdanı ve umudu olmaktır. Bu nedenle ekonomik sıkıntıların, toplumsal adaletsizliklerin ve kurumsal erozyonun aşılması için daha fazla sorumluluk üstlenmeliyiz. Yoksulun, işsiz, emeklinin, gençlerin ve kadınların sesine kulak vermek zorundayız. Ben, bu anlayışla, yeni yasama yılında tüm milletvekillerimizin daha yapıcı, daha kapsayıcı ve daha adil bir tavırla çalışacağına yürekten inanıyorum. Ancak bizim gibi yüksek yargının onayıyla aday olan ve 75 bin Hataylı seçmenimizin oylarıyla seçilen Can Atalay hâlâ dört duvar arasındadır. Umut ediyorum ki Meclisimiz üzerine düşen görevi yapar ve Can Atalay en kısa zamanda özgürlüğüne kavuşarak Meclis çalışmalarına katılır. (CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bu yasama döneminde hepimize düşen ortak görev halkın güvenini pekiştirmek, kurumlara olan inancı yeniden tesis etmek ve her bir yurttaşımızın kendisinin bu Mecliste temsil edildiğini hissetmesini sağlamaktır. Farklılıklarımızı bir zenginlik olarak görmeli, görüş ayrılıklarımızı ayrışma değil uzlaşma zemini olarak değerlendirmeliyiz. Yeni yasama yılında Meclisimizin toplumsal barışı güçlendiren, hak ve özgürlükleri genişleten, ekonomik ve sosyal adaleti önceleyen yasalarla halkımıza umut olmasını diliyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle, 28'inci Yasama Döneminin Dördüncü Yasama Yılına bir kez daha ülkemize, halkımıza, Meclisimize hayırlı olmasını diliyorum, sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, soykırımın 2'nci yılında uluslararası hukukun çöktüğü yer Gazze ve Sumud Filosu hakkında söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'ya aittir.

Buyurun Sayın Yazmacı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, soykırımın 2'nci yılında uluslararası hukukun çöktüğü yer Gazze'ye ve Sumud Filosuna ilişkin gündem dışı konuşması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün bu kürsüden insanlığın ortak vicdanında derin yara açan bir gerçeği dile getirmek istiyorum, Gazze'yi ve Gazze'ye insani yardım ulaştırmak için yola çıkan ancak uluslararası sularda hukuksuzca durdurulan, alıkonulan Sumud Filosunu. Bu mesele artık sadece bir bölgesel çatışma değil, bu mesele uluslararası hukukun çöktüğü, küresel adaletin sessiz kaldığı bir çağın aynası hâline gelmiştir. Bugün dünyamızda insan hakları kavramı ne yazık ki güçlülerin çıkarına göre eğilip bükülüyor. Vicdanın sesi bastırılırken adalet terazisi bozuluyor. Gözlerimizin önünde on yıllardır devam eden sistematik bir zulüm var. Gazze, modern dünyanın en büyük açık hava hapisanesi, milyonlarca insanın en temel insani haklardan mahrum bırakıldığı bir toplama kampı. İsrail, bu abluka yetmezmiş gibi, en modern silahlarla kadın, çocuk, yaşlı demeden sivil yerleşim yerlerini bombalayarak bir halkı topyekûn cezalandırıyor, bir katliam gerçekleştiriyor. Saldırılarına, zulmüne yeni bir boyut kazandıran İsrail tarafından uluslararası hukukun nasıl korsanlıkla ayaklar altına alındığını da gördük.

Kıymetli milletvekilleri, "sumud" kelimesi Arapçada sebat, direnç, kararlılık anlamına gelir. Gazze'ye insani yardım ulaştırmak için yola çıkan gönüllüler ellerinde silah değil, vicdan, umut ve insanlık taşıyorlardı ancak İsrail bu kez de vicdanları hedef aldı. Gemiler hukuksuz biçimde durdurulmuş, gönüllüler zorla gözaltına alınmış, mallarına el konulmuş, kameraları, telefonları gasbedilmiştir. Uluslararası sularda seyreden sivil gemilere yapılan saldırı açık bir deniz haydutluğudur. İsrail, bugün yalnızca Gazze'yi bombalamıyor, uluslararası hukuku, insan haklarını ve evrensel vicdanı hedef alıyor. Gazze'de insanlar sadece bombalarla değil, açlıkla, susuzlukla, karanlıkla öldürülüyor ve ne yazık ki küresel güçler bu katliamın karşısında suskun kalmayı tercih ediyor. Bu suskunluk sadece bir acziyet değil, suça ortaklık anlamına geliyor. Sumud Filosu, sadece yardım taşıyan gemiler değil, insanlık vicdanının yansımasıydı; sadece yardım değil, vicdan taşıyorlardı. Bu gemiler Gazze'ye bir damla umut ulaştırmak için yola çıkmışlardı. Uluslararası sularda âdeta bir korsan devleti gibi sivil gemilere saldırdılar.

Değerli milletvekilleri, Gazze davasına sessiz kalan, zulme ortak olандır. Evet, bugün Sumud Filosu fiziken engellendi ama o gemilerin taşıdığı ruh daha gür şekilde ayaklandı. Bugün aynı inançla Özgürlük Koalisyonu Filosu Gazze'ye ulaşmak için yoluna devam ediyor; denizlerde adalet yeniden filizlenene, insanlık yeniden dirilene kadar yollarına devam edecek.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, tarih boyunca mazlumun yanında, zalimin karşısında dimdik durmuş bir ülkedir. Bugün de bu duruşun en güçlü temsilcisi Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'dır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sayın Cumhurbaşkanımız geçtiğimiz ay Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kürsüsünden bütün dünya liderlerinin gözlerinin içine bakarak "Gazze'de yaşananlar insanlığın dip noktasıdır." diye çıkış yapmış "Gazze'de yaşanan barbarlığa karşı sesini yükseltmeyen, tavır almayan herkes bu vahşetin sorumluluğuna ortaktır." demiştir. Cumhurbaşkanımız yıllardır bu onurlu duruşun küresel ölçekteki en gür sesi olmuştur. Herkes susarken o "Dünya 5'ten büyüktür." diyerek bu adaletsiz küresel düzene isyan etmiştir. Aynı olay başka bir ülkede yapılırdı uluslararası örgütler dakikalar içinde acil toplantı çağrısı yapardı ama konu İsrail olunca diller susuyor, kalemler kırılıyor, vicdanlar körleşiyor. Bu nedenle diyoruz ki: "Adaletin rotası Gazze'den geçer."

Türkiye mazlumun yanındaki, zalimin karşısındaki duruşundan hiçbir zaman taviz vermemiştir. Bu duruş bir siyaset değil, bir medeniyet ilkesidir. Bu bir devlet refleksi değil, bir vicdan mirasıdır. Türkiye'nin de çabaları sonucu çok şükür ki uluslararası toplumda giderek büyüyen çok haklı bir tepki var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Devamla) - Teşekkür ederim Başkanım.

Batı hükümetleri görmezden gelse de halk vicdanının sesini takip ederek Gazze'nin, doğrunun, haklının yanında yerini almaya başlıyor. Unutmayalım, dünyanın vicdanı İsrail'den daha büyüktür. Zulümle abat olunmaz. Tarih, zalimleri değil, daima mazlumların yanında duranları ve adaleti savunanları hatırlar ve haklı çıkarır.

67.074 Filistinli kardeşimizin yaşamını yitirdiği soykırım bugün 2'nci yılını dolduruyor. Filistinli şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Sumud Filosu ve Özgürlük Koalisyonu gönüllülerini, insanlığın vicdanı adına mücadele eden tüm cesur kalpleri yürekten selamlıyorum.

Genel Kurula saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Gündem dışı ikinci söz, Vartinis katliamı hakkında söz isteyen Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'e aittir.

Buyurun Sayın Sakik. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Vartinis katliamına ilişkin gündem dışı konuşması

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bizim açımızdan ekim ayı, özellikle 1993'ün Ekim ayı bir katliam ayıydı. Yaşadığım ve vekil olduğum o kent Muş'ta şu kareyi tahmin ediyorum Türkiye'de görmeyen yok, Vartinis'te katledilen bir aile. Bu aile 7 çocuğuyla birlikte katledildi. Feryat ettik, figan ettik ama katiller hep aklandı "zaman aşımı" dediler. Ben bugün bu katillerin ne yaptığını sizlerle paylaşacağım. Bu, Vartinis'te olan yani 4 Ekimde Muş Vartinis'te bir aile nasıl ateşe verilmiş, bunu hep birlikte konuşacağız.

Bu da benim doğduğum, büyüdüğüm köy Zengök. Aynı birimler -şu- bir katliam, bir vahşet yaşattılar; benim yakınlarımı, 5 kişiyi birbirine bağlayarak ateşe verdiler. Bunu da yapan Bolu'dan gelen bir tugay, başında "Yavuz Ertürk" denilen bir komutan ve bu aile yakılarak... Bütün bir kent bunlara tanıklık etti. Şimdi, kim mi onlar? Bu birliğin başında "Yavuz Ertürk" diye biri vardı, Bolu'dan gelen o tugayın başındaydı. Geçtiği her yeri ateşe veren, Muş'tan başlayan, Kızılağaç, Eralanı... Yol kenarında kimi görürse ateşe verip, öldürüp nehre atıyor, Murat'a atıyor. Sonra köye gidiyor, bütün köyü ateşe veriyor. Sadece Muş bölgesi değil, Eralanı'nda masum insanları kurşunluyor, Murat Nehri'ne atıyor. Sonra gidiyor, Zengök'te bu aileleri ateşe veriyor, çekip gidiyor. Bütün köyü hayvanlarıyla birlikte ateşe veriyor, kurşunluyor, öldürüyor. Sonra Diyarbakır Kulp'a gidiyor, Kulp Şenyayla'da 11 vatandaşı alıp götürüyor ve sonra Vartinis'teki Bülent Karaoğlu, bütün beldenin ve kentin tanık olduğu bir katliamı gerçekleştiriyor. "Ben orayı ateşe vereceğim ve göreceksiniz..." Gece geliyor, bütün halkın gözü önünde bu Bülent Karaoğlu o evi ateşe veriyor, 9 insan yaşamını yitiriyor.

Sonra bununla ilgili yargılamalar oldu. Ne oldu biliyor musunuz? Mahkemeye dalga geçiyordu, "Ben de gitmiştim..." Mahkeme bunları tutuklamadı. Bu, zaman aşımından şu anda aramızda dolaşiyor. Şu da Yavuz Ertürk.

Bakın, bu kim? Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bu adamın katil olduğunu söylüyor -sizin vekilleriniz, iktidarınız döneminde- bu şekilde katliam yaptığını söylüyor, AİHM söylüyor, yargıçlar söylüyor, davalar açılıyor ama ne oluyor biliyor musunuz? Dönüyor, bu zat beraat ediyor. İşte, aslında bunu atıyorum; bütün insanlık gelsin, bunları çiğnesin. Bunlar insanlığa karşı suç işlediler. Bunlar sizin iktidarınız döneminde olmadı ama sizin iktidarınız bunları akladı, yargıçlar bunları akladı. Bakın, AİHM bunun suçlu olduğunu söyledi, 2004 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bunun suçlu olduğunu söyledi ama o ne dedi? Döndü, dedi ki: "Bu AK PARTİ var ya, terörden beter bir partidir. Bu parti kapanmalıdır. Bu parti Amerikan uşağıdır." Ama sizin döneminizdeki yargıçlar alıp ne yaptılar? Bunu akladılar. Şu anda dolaşiyor ve ne yapıyor, biliyor musunuz? Sözüm ona muhalif medya, Tele1, Sözcü TV bunu "terör uzmanı" olarak alıyor, götürüyor ekranlarına. Oysaki bunların elinde masum insanların kanı var. Bu, ne diyor? Diyor ki: "Neyi yaptıysam Genelkurmaydan emir alarak yaptım, neyi yaptıysam İçişleri Bakanlığından onay alarak yaptım." Peki, siz bunlarla yüzleşmeyeceksiniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Ben Komisyona sesleniyorum: Bunları aklayan yargıçları çağırın, gelsinler; deyin ki: "Ey yargıçlar, bu kadar suçüstü yakalanmış insanı nasıl akladınız?" Aslında Komisyonun görevi bu. Komisyon işi yokuşa sürmek adına eften püften bir şeyler yapmamalı.

Bakın, bu da Selahattin Demirtaş. Bu 11 insanın ölümünden on bir yıl sonra Selahattin Demirtaş Diyarbakır'da İHD Şube Başkanı; duyar duymaz olay yerine gidiyor ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonuna bilgi veriyor. İşte, bu Selahattin Demirtaş içeride, düşüncelerini söylediği için, bunları teşhir ettiği için içeride ama elinde kan olan bu insanlar dışarıda dolaşiyor.

Bakın, yarın 8 Ekim. Selahattin Demirtaş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SIRRI SAKİK (Devamla) - Sayın Başkanım, çok önemli birkaç cümle söyleyeceğim Sayın Selahattin Demirtaş'la ilgili eğer müsaadeniz varsa.

BAŞKAN - Sayın Demirtaş'la ilgili olduğu için...

SIRRI SAKİK (Devamla) - Evet, teşekkür ediyorum.

Sevgili arkadaşlar, Selahattin Demirtaş'ın avukatları, Figen Yüksekdağ'ın avukatları başvuruda bulundular. Dönüp dediler ki: "AİHM'in kararları var, Anayasa Mahkemesinin kararları var, Selahattin Demirtaş'ı serbest bırakın." Eğer bu topraklarda "barış" diyorsanız, "kardeşlik" diyorsanız Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ ve Kobani kumpas davasında içeride olan bütün arkadaşlarımız yarın amasız lakinsiz bir şekilde özgür olmalı. Bu, sadece bizim düşüncemiz değil, milyonların talebidir, Kürt'ün, Türk'ün, bu topraklarda barıştan yana olan herkesin talebidir. Bir an önce haksız şekilde on yıldır içeride tuttuğunuz bu insan hakları savunucusu, bu siyasetçi arkadaşlarımızı, sevgili Selahattin Demirtaş'ı yarın bekliyoruz ve istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SIRRI SAKİK (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, 1-31 Ekim Meme Kanseri Farkındalık Ayı hakkında söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'a aittir.

Buyurun Sayın Yontar. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, 1-31 Ekim Meme Kanseri Farkındalık Ayı'na ilişkin gündem dışı konuşması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meme Kanseri Bilinçlendirme ve Farkındalık Ayı üzerine gündem dışı söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz yıl 8 Ekim tarihinde yine bu kürsüde meme kanseri konusunda gündem dışı konuşma yapmıştım. Belki o güne kadar kimse hastalığının farkında bile olmamıştı ta ki bir farkındalık yaratmak amacıyla kürsüde perüğüme çıkarana kadar. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Hastalığı ilk duyduğum an "Neden?" "Niçin ben?" "Zamanı mıydı?" diye sorular sordum kendi kendime. Eminim ki bütün kanser geçiren hastalar ilk önce kendileriyle yüzleşmek zorunda kalıyor ve fark ettim ki bu savaş sadece bedenle değil, umutla, cesaretle, yaşamı, ailenizi, işinizi sevmekle ve kararlılıkla kazanılıyor. Meme kanseri sadece bir hastalık değil, kadınların içindeki umudun ve cesaretin en somut hâli. O günlerde meme kanseriyle mücadele eden bir milletvekili arkadaşınız olarak bugün sağlıklı bir şekilde karşınızdayım. (CHP, AK PARTİ ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Şimdi sadece kadınlardan değil hepimizden bir dileğim var: Geç kalmayın, kendi bedeninizi tanıyın ve korkmadan kontrollerinizi yaptırın. Unutmayın, bir muayene, erken teşhis bir hayat demek olabilir.

Değerli arkadaşlar, meme kanseri ülkemizde ve dünyada kadınlarda en sık rastlanan hastalık türlerinden biri. Bir kadının yaşam süresi boyunca meme kanserine yakalanma riski yüzde 13'tür yani 8 kadından 1'inin yakalanma riski her zaman mevcuttur. Çevre kirliliği ve taşıyıcı ürünler bu hastalığın gün giderek daha da artmasına neden olmaktadır. İstatistikler bize hastalığa yakalanma riskinin 20'li yaşlara kadar düştüğünü göstermektedir. Hareketsiz yaşamımızı, beslenme düzenimizi değiştirmeli, alkol ve sigara tüketimini azaltmalı, yağlı ve tatlı yiyeceklerden beslenmeyi bırakmalıyız. Yaş almak, aile geçmişimiz, genetik faktörler, belirli gen mutasyonlarını taşıyor olmak, kişisel kanser öyküsüne sahip olmak, yoğun meme dokusuna sahip olmak gibi bazı faktörler de maalesef ki değiştirilemiyor.

Memede ağrısız, zamanla da büyüyen bir kitlenin ele gelmesi veya hissedilmesi, kan veya sıvı gelmesi meme kanserinin en sık rastlanan belirtisidir. Sadece kadınların değil kadın-erkek, genç-yaşlı herkesin meme dokusunda meydana gelen değişikliği erken fark edebilmesi için kendi kendilerini elle muayene etmeleri çok önemlidir.

Kanser, yalnızca bireyleri değil aileleri ve toplumun bütünü derinden etkileyen bir hastalıktır. Erken teşhis ise kanserle mücadelede en güçlü silahımızdır. İşte KETEM'ler, bu noktada vatandaşımıza umut veren, ücretsiz ve ulaşılabilir sağlık hizmetleri sunan merkezlerdir. Meme kanseri, rahim ağzı kanseri ve bağırsak kanseri taramaları yapılmaktadır. Ancak hepimiz biliyoruz ki KETEM sayısı, hızla artan nüfusumuz için yetersizdir. Özellikle kırsal bölgede yaşayan kadınlarımız bu hizmetlere ulaşmakta büyük zorluk çekmektedir.

Birçok merkezimizde uzman doktor, radyoloji teknisyeni ve sağlık personeli eksikliği vardır, mamografi cihazları sınırlıdır; bazı KETEM'lerde tek bir cihaz var ve bu, aylar süren randevu kuyruklarına neden olmaktadır. Buradan açıkça çağrı yapıyorum: KETEM'lerin sayısı artırılmalı, tüm merkezler tam donanımlı hâle getirilmeli, personel atamaları hızla yapılmalı, mobil KETEM uygulamaları çoğaltılarak en ücra köylere, kasabalara ulaştırılmalıdır, Bakanlığın eksik kaldığı yerlerde sağlık taramaları konusunda belediyelere onay verilmelidir. Sağlıkta tasarruf olmaz, insan hayatında maliyet hesabı yapılmaz.

Tekirdağ toplam 1 milyon 215 bin nüfusa sahip, buna mukabil 3 tane KETEM ve 1 tane mobil KETEM bulunmaktadır. Bu tablo, sağlık sistemimizin kadın odaklı önleyici politikalar konusundaki zafiyetinin açık bir göstergesidir. Sağlık Bakanlığına açık bir çağrı yapmak istiyorum: Sanayinin artışına ve Ergene Nehri'nin kirliliğine bağlı olarak artan kanser vakaları dolayısıyla Tekirdağ'ın her ilçesine en az bir KETEM kazandırılmalı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

NURTEN YONTAR (Devamla) - ..mobil merkezler destek unsuru olmalı, temel hizmetin yerini almamalıdır. Yine, akıllı ilaç ve protez, meme kanseri hastalarımızın yaygın olarak ihtiyaç duyduğu ürünlerdir. Bazı akıllı ilaçların doktorların istemesine rağmen SGK tarafından ödenmediği bilgisi tarafımıza gelmektedir. Meme dokusu alınmış kişilere uygulanan meme implantlarının da ödenmediği bilinmektedir. Eski Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Kasım 2022'de HPV aşısının ücretsiz olacağı yönünde bir açıklama yapmış ancak uygulamaya geçirilmemişti; sonra, 12 Haziran 2025'te yeni Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu bu programı yıl sonunda başlatacaklarını bildirmiş, biz de bunu takip edeceğimizi buradan bildiriyoruz. Akıllı ilaç, protez, meme ve HPV aşısı gibi kanser hastalarımızın ihtiyaç duyduğu şeyleri daha ulaşılır ve kolay kılmak Sağlık Bakanlığımızın asli görevidir. Bu bilinçle Sağlık Bakanlığını göreve davet ediyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Yontar.

Sisteme giren milletvekillerimize yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz, Sayın Cüneyt Aldemir'e ait.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir'in, 7 Ekim 2023'ten bu yana Filistin'de yaşananlara ilişkin açıklaması

CÜNEYT ALDEMİR (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 7 Ekim 2023 Filistinli kardeşlerimizin yıllardır maruz kaldığı zulmün en kanlı ve en vahşi boyuta taşındığı kara bir dönüm noktasıdır. O günden bu yana 20 bini aşkın çocuk, yaklaşık 70 bin Filistinli kardeşimiz şehit edilmiştir. Bu soykırıma karşı Türkiye başta olmak üzere 46 ülkeden 497 cesur yürekli insan, küresel Sumud Filosuyla merhametin ve adaletin sancağını taşımıştır. Devletimiz ise bu onurlu davada onların yanında her platformda kararlılıkla durmuş, vatandaşlarımızın güvenli dönüşü için gece gündüz var gücüyle mücadele etmiştir. Dünya kör ve sağır kesilse de Türkiye, zalimin karşısında, mazlum Filistin'in yanında dimdik durmaya devam edecektir.

BAŞKAN - Sayın Adil Biçer...

2.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, 7 Ekim 2023'ten bu yana Filistin'de yaşananlara ilişkin açıklaması

ADİL BİÇER (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazze, adı acıyla, direnişle, sabırla anılan şehir. İki yıldır orada bir halk yalnızca yaşamak istediği için katlediliyor. Yıkılmış evler, taşlar değil, yürekler parçalanıyor orada. Bir annenin kucığında sönmüş bir can, bir babanın avuçlarında sessiz bir kefen, bir kardeşin gözlerinde öfke, bir çocuğun dudaklarında yarım kalmış bir gülüş. 67 binden fazla hayat kül oldu. 20 bin çocuk, 10 binden fazla kadın göz göre göre katledildi; binlerce sağlık çalışanı, öğretmen, gazeteci hayatını kaybetti. Ve dünya, bütün bu vahşetin karşısında sessizliğe gömüldü ama biz susmayacağız çünkü susmak bu zulme ortak olmaktır.

Gazze, yalnız Filistin'in değil insanlığın kalbidir. Biz inanıyoruz; bir gün çocukların gözleri yeniden ışılayacak, sokaklarda yeniden ezanlar yankılanacak, gökyüzü yeniden umutla aydınlanacak, o gün geldiğinde Filistin özgür olacak ve insanlık yeniden insan olmayı hatırlayacak. "Nehirden denize özgür Filistin!" umuduyla.

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

3.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Sumud Filosu gönüllüsü Sena Polat'a ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; soykırımcı İsrail'in mazlum Filistin halkına uyguladığı zulme karşı çıkarak Gazze'ye insani yardım götürün Sumud Filosu gönüllüsü Sena Polat, İsrail tarafından hukuksuzca tutsak edilmiştir. "İsrail'e izinsiz giriş yaptım, 'deport' edilmeyi kabul ediyorum." şeklindeki bir belgeyi imzalamadığı için özgürlüğünden mahrum kalan Sena Polat, uğradığı baskıyı durdurmak için cezaevinde açlık grevine başlamıştır. Sena Polat, yalnızca insanlık onurunu ve adaleti savunduğu için cezalandırılıyor. Gazze'de bebekler, kadınlar, yaşlılar açlıkla ve bombalarla mücadele ederken Sena Polat onların sesi olmaya çalışmıştır. Buradan Hükümete sesleniyorum: Vatandaşımıza sahip çıkın, Filistin'e yardım götürdüğü için İsrail hapisanesinde tutuklu bulunan Sena Polat'ın özgürlüğüne kavuşması için gereken adımları ivedilikle atın.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karanlı...

4.- İstanbul Milletvekili Şengül Karanlı'nın, 7 Ekim 2023'ten bu yana Filistin'de yaşananlara ilişkin açıklaması

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Dün, sesi kısılmak istenen, beşerî değerlerin ayaklar altına alındığı Gazze'nin haykırışını bir vaveylaya dönüştürmek için meydanlardaydık. Sadece 7 Ekim 2023'ten bu yana Filistin topraklarında İsrail'in saldırıları sonucu en az 67 bin kişi hayatını kaybetti; 20 binden fazla çocuk, 10 binden fazla kadın katledildi. Bombalardan kaçmayı başaran küçük bedenler açlığa mahkûm edildi, insani yardım hakları paramparça edildi; tüm dünyanın gözleri önünde cereyan etti bütün bunlar.

Gazze, vicdanın sınıdığı yerdir; biz, o sınavda susmadık ve Filistin özgürlüğüne kavuşana kadar, insanlık onurunu yeniden kazanana kadar da susmayacağız. 81 ilin meydanlarında sessiz bir çılgılık koparan, bu zulme karşı çıkan ak kadınları gönülden selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Karakoz...

5.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, emeklilerin durumuna ilişkin açıklaması

EVRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün milyonlarca emeklimiz artık nefes alamıyor. Bir ömür çalışmış, alın teri dökmüş insanlar bugün kirasını ödeyemez hâle geldi, torununa bir çikolata bile alamıyor, ayın değil haftanın sonunda dahi getiremiyor. Ev kiraları maaşları geçti, pazara, markete çıkmak lüks hâline geldi, faturalar kâbus gibi üzerlerine çöküyor. Atatürk'ün de dediği gibi, bir milletin yaşlı vatandaşlarına ve emeklilerine karşı tutumu, o milletin yaşama kudretinin en önemli kistasıdır ama bu iktidar emeklilerimizi açlık sınırının altında bir yaşama mahkûm etti, sokakta bıraktı, emeklilerin de milletin de yaşama kudretini elinden aldı. Cumhuriyet Halk Partisi olarak emeklilerimize söz veriyoruz: İktidarımızda emeklilerimize insan onuruna yakışır bir maaş ve insanca yaşam koşulları sağlayacağız.

BAŞKAN - Sayın Aksakal...

6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Gazze'de yaşanan soykırımın 2'nci yılına ve emperyalizmin oynadığı oyuna ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bugün Gazze'de yaşanan katliam ve soykırımın, büyük insanlık dramının 2'nci yılı geride kaldı. Geçen yedi yüz otuz günde dünyanın gözü önünde masum çocuklar, kadınlar, yaşlılar, on binlerce insan bombalar altında can verdi; evler, okullar, hastaneler yerle bir edildi ama Gazze halkı bütün bu zulme karşı onurlu direnişini sürdürmektedir. Biz bugün burada sadece bir katliamı anmıyoruz, insanlığın vicdanına düşen kara bir lekeyi de hatırlatıyoruz. Adalet susturulursa da mazlumların sesi asla yok edilemez. Gazze'nin çocukları için, insanlığın onuru için bugün bir kez daha haykırıyoruz: "Zulme sessiz kalmak, zulmün bir parçası olmaktır!" Bu vesileyle bir kez daha hatırlatmak isterim ki emperyalizmin açık açık oynadığı bu oyunu görmezden gelmek ve başta PKK terör örgütü ve türevlerinin beklentilerinin yörengesine girmek bizi de bu kirli planların parçası hâline getirecektir. Kadim Türk devleti ve asil Türk milleti her türlü değer yargısı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sami Çakır...

7.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Fethi Gemuhluoğlu'nu rahmetle yâd ettiğine ilişkin açıklaması

SAMI ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, kalemi ve yaşamıyla insan dostu olmayı başarmış, yaşadığı döneme gönül ve iyilik adamı olarak damgasını vuran Fethi Gemuhluoğlu çok sayıda vakıf, dernek ve hayır kurumunda yönetim ve danışma kurulu görevlerinde bulundu. Yaşamı, iman, aşk, emek, hürriyet, güzel ahlak ve çalışkanlığı anlatan konuşma ve eserleriyle dolu dolu geçti. Dostluğun önemindeki ısrarı, hatta "Ölümlle bile dost olunuz." ifadesi ona "dostluğun adresi" vasfını kazandırmış, ülkenin her köşesindeki dostlarının kendisine takmış oldukları "Türkiye'nin Muhtarı" ünvanı bunu çok iyi anlatır. "Sıcak sınımsıcak bir merhaba olsa içimizi sarsa yorgunluğumuzu alsın sonra her şeye yeniden başlayabilesek." diyor ya, gerçekten içimizi saracak sıcak merhabalara bugün çok daha fazla ihtiyacımız var onun gibi dost ağabeylere olan ihtiyacımız gibi.

Rahmetle yâd ediyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Dinçer...

8.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Mersin'in Erdemli ilçesi Avgadı Yaylası yolunda bu sabah meydana gelen kazaya ilişkin açıklaması

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu sabah Mersin'den aldığımız üzücü bir haber hepimizi derinden sarstı. Erdemli ilçesi Avgadı Yaylası yolunda tarım işçilerini taşıyan minibüsün şarampole devrilmesi sonucu 5 vatandaşımız hayatını kaybetti, 14 vatandaşımız yaralandı. Gün doğmadan yollara düşen emekçiler yine can güvenliği olmadan taşındı. Ne yazık ki ihmaller, alınmayan önlemler bu kayıpların en büyük sebebi ve acı sonuçlarıdır. Hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, ailelerine sabır, yaralılarıımıza acil şifalar diliyorum.

Bu son olsun diyebilmek için artık gerçek adımlar atılmalı, emekçinin canı bu kadar ucuz olmamalı diyerek tekrar yakınlarına ve Mersin halkımıza, tüm hemşehrilerimize başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN - Sayın Uysal...

9.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Mersin'in Erdemli ilçesi Avgadı Yaylası yolunda bu sabah meydana gelen kazaya ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu sabah Mersin'den acı bir haber aldık; 4 tarım işçimiz vefat etti, şu anda acil şifa bekleyen 11 arkadaşımız var. Maalesef çok üzüldük; onun için, vefat eden arkadaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyoruz, yaralı arkadaşlarımıza da şifalar diliyoruz, inşallah kurtulurlar. Biz hep yanlarındayız.

Çok teşekkür ederim.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Mersin'in Erdemli ilçesi Avgadı Yaylası yolunda bu sabah yaşanan kazaya ilişkin konuşması

BAŞKAN - Biz de Divan olarak vefat edenlere başsağlığı, yaralılara acil şifalar diliyoruz.

Sayın Yaz...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Filistin'in yanında olmak istediklerine ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Selam olsun Filistin'e, selam Gazze'ye, selam Hamas'a, selam asrın yiğitlerine, selam silahlı ve imkânı sadece iman olanlara, selam yeryüzünün en özgür halkına; hakikatin şahitlerine selam olsun!

Yüz yıl önce biz de sizin gibi imanın imkâna galebe geldiği sınavı yaşadık. O gün siz fiilen yanımızdaydınız. Bugün siz ölümler Salâhaddin gibi safınızda çarpışsak da kötülüğün temizlendiği günde yanınızda olmak isterdim. Davut'un sapanında taş olup Câlûtların beynine patlamak isterdim. Ve ey kötülüğün organize çetesi İsrail! Sizi korkutan Sumud'un masum filoları öncü birlikti, çok yakında somut filolarla geldiğimizde o gün ölümü bir kere değil çok kere isteyeceksiniz. Ölümlerinizi!

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur...

11.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Samandağ Kurtderesi'nde yapılan kamulaştırmaya ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Samandağ Kurtderesi halkı hem hakkını hem toprağını korumak için günlerdir ayakta, günlerdir isyanda. Çünkü burada TOKİ projeleri için acele kamulaştırma yapılıyor. Hukuki süreçler tamamlanmadan insanların ağaçları kesildi, evleri boşaltıldı, geçim kaynakları yok edildi; Kurtderesi'nde büyük ağaç katliamı yapıldı. Hukuki süreç tamamlanmadan yapılan bu acele kamulaştırmalar zulümdür. Halkın rızası olmadığı hâlde yapılan bu acele kamulaştırmalar, Samandağ halkının emeğine, ekmeğine, geçmişine haksızlıktır.

Hani siz halkın istemediği hiçbir şeyi yapmayacaktınız? Nerede kaldı bu verdiğiniz sözler? Ben buradan iktidara sesleniyorum: TOKİ'leri hazine arazilerine yapın. Samandağ halkının toprağından, ağacından, emeğinden, ekmeğinden elinizi çekin. Bu zulme son verin.

BAŞKAN - Sayın Özdemir...

12.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, Kıbrıs'ta 19 Ekimde yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin açıklaması

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

1983 yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bağımsızlığını ilan etmiştir. Kırk iki yıldır bağımsızlığını sürdüren devletin varlığı artık herkes tarafından içselleştirilmelidir. Kıbrıs'ta 19 Ekimde Türk halkı 11'inci kez Cumhurbaşkanlığı seçimine katılacaktır. Türkiye'nin dolaylı yollarla milletvekili ve bakanlar düzeyinde seçimlere müdahil olmak yerine, bağımsız bir devletin egemenliğine, millî iradesine saygı göstermesi demokrasinin gereğidir. 8 adaydan kim seçilirse seçilsin, Türkiye'nin Kıbrıs konusundaki pozisyonundan asla taviz verilmemesini, garantör ülke olarak yapılacak seçimlerde tarafsızlığını titizlikle koruması gerektiğini hatırlatıyor, seçimlerin Kıbrıs Türk halkına hayırlı olmasını diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çubuk...

13.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, 7 Ekim İsrail'in Filistin'de yürüttüğü katliamın 2'nci yıl dönümüne ve Figen Yüksekdağ'a ilişkin açıklaması

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Bugün 7 Ekim, İsrail'in Filistin'de, Gazze'de yürüttüğü katliamın, yok etme politikasının 2'nci yıl dönümü. Bugün Gazze'de açlıktan çocuklar ölüyor; tıpkı yıllar önce Rojava'da ambargo nedeniyle açlıktan insanlar öldüğü gibi, IŞİD'in önünden Şengal Dağları'na sığınan Ezidiler gibi. Orta Doğu coğrafyasında katliam ve işgalciliğe karşı, emperyalist saldırganlığa, Siyonist sömürgeciliğe ve bütün sömürgeciliklere karşı bu coğrafyanın tamamında eşitlik, adalet ve ulusların kader tayin hakkını savunduğumuzu söylüyoruz ve bu bağlamda da şu sloganı burada söylemek istiyorum: "Nehirden denize özgür Filistin!"

Ve bir ek olarak da önümde Figen Yüksekdağ'ın resmi var. Siyasi tutsaklar onurumuzdur. Onlar özgürlükleri için onursuz hiçbir pazarlığı kabul etmeyecekler, halkların adalet ve eşitlik mücadelesini savunmaya devam edecekler.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Çan...

14.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un Tekkeköy ilçesinde inşa edilen devlet hastanesine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Seçim bölgem Samsun AKP iktidarının beceriksizliğinin, basiretsizliğinin, yatırımları savsaklayışının, kamu kaynaklarını çöpe atışının adresi hâline gelmiştir. Bakın, Mart 2019'dan beri Tekkeköy ilçemizde bir devlet hastanesi inşa ediliyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan bizzat geldi, kameralar önünde müteahhitte pazarlığa tutuştu "Altı yüz günde bitecek." dedi. Aradan altı yüz gün değil iki bin dört yüz on gün geçti. Müteahhit kaçtı, yerine yenisi geldi fakat inşaat hâlâ bitmedi ve son olarak geçen hafta paralarını alamayan işçilerin inşaatın çatısına çıkarak eylem yaptılar. AKP iktidarı müteahhitte pazarlık tiyatrosuyla inşaat "Ha bugün ha yarın bitecek." yalanlarıyla tabiri caizse Tekkeköylülerin sabrını sınıyor. Şunu kimse aklından çıkarmasın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Öztunç...

15.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 6 Şubat depreminde yıkılan Elbistan E Tipi Cezaevi personeline ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

6 Şubat depreminde pek çok yer gibi Elbistan E Tipi Cezaevi de yıkıldı, cezaevinde çalışan personel çeşitli şehirlerde görevlendirildi. 100'e yakın personel Türkoğlu Cezaevinde görevli, iki günde bir 165 kilometre gidip geliyorlar. İki günde bir Elbistan Cezaevi personeli 165 kilometre Türkoğlu'na gidiyor, 165 kilometre de dönüyor. Söz verdiler "Mağdur olmayacaksınız." dediler, rezil oldular, perperişan oldular; vaatlerini tutmuyorlar, sözlerini tutmuyorlar. Bu cezaevi personelinin mağduriyetinin artık giderilmesi gerekmektedir. AKP bir defa da Allah aşkına verdiği sözü tutsun diyorum.

BAŞKAN - Sayın Reşat Karagöz...

16.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın köylerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün, defalarca dile getirdiğimiz, yazılı soru önergeleriyle Meclis gündemine taşıdığımız ama iktidarın her defasında gerçeğe sırt çevirip kulaklarını tıkadığı bir konu üzerine söz aldım.

Amasya'mızın görülmeyen, duyulmayan, yok sayılan köyleri Hasabdal, Özfındıklı, Albayrak, Kızıoğlu köylerimizin yolları perişan. Hemşehrilerimiz temiz suya ulaşmada ciddi sorunlar yaşıyor. Yeşildere'de internet yok, çocuklarımız eğitimden ve modern dünyadan koparılıyor. 21'inci yüzyılda hâlâ çamurlu yollara, susuz evlere, internetsiz köylere mahkûm edilen köylülerimizin sabrı taşmıştır.

Sarayın ışığına kapılıp bu millete sırtını dönen AKP iktidarının devri kapanmıştır. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında köylerimizi sahipsiz bırakmayacak, yıllardır süren bu ayrımcılığı kökünden söküp atacağız. Bu topraklarda artık yoksulluğu kader, ayrımcılığı siyaset zanneden anlayışa son verecek, köylünün derdine derman olan bir düzeni hep birlikte kuracağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

17.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ın su sorununa ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Uşak'ın su sorunu ne bugünün meselesidir ne de birkaç aylık meseledir. Bu problem, yıllardır verilen sözlerin tutulmaması, yatırım planlarının ertelenmesi, gerekli altyapı hazırlıklarının yapılmamasının sonucudur. Devlet Su İşleri, ilgili bakanlıklar 2000'li yıllardan bu yana Uşak'ın içme suyu kapasitesini artıracak vaatlerde bulundu; ne Zep Barajı'nı ne Gökkaya Barajı'nı yaptı, mevcut barajlar bakımsız kaldı. Yerel yönetimler de son on beş yılda gerekli hazırlığı yapmadı.

AKP'li Uşak Milletvekillerine sesleniyorum: Su siyaset üstü bir sorundur, su üzerinden siyasi rant elde etmeyi bırakın. Devlet kurumları da belediyeler de kimsenin malı değildir. Samimiyetsiz şovu bırakın; gelin, hep birlikte araştırma komisyonu kuralım, 2026 yılında Uşak'ı susuz bırakmayalım. Sorunun değil çözümün parçası olun; lafı bırakın, icraat yapın.

Uşak hakkını alacak!

BAŞKAN - Sayın Aşıla...

18.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Kıbrıs'la ilgili son dönemde yaşanan gelişmelere ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Son dönemde Kıbrıs'la ilgili yaşanan gelişmelere dikkat çekmek istiyorum. Özellikle Batı dünyasında sıkça dile getirilen "Bölge, Kıbrıs'tan daha iyi yönetilir." görüşü adanın stratejik konumunun yalnızca askerî ve enerji politikalarında değil, bölgesel idare mekanizmalarında da merkezîleştirilmek istendiğini ortaya koymaktadır.

Ayrıca İsrail, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ne hukuksuz olarak hava savunma sistemleri vermeye devam ediyor; hedef tabii ki Türkiye. Türkiye, gerekli ihtarları yapmalı ve buna izin vermeyeceğini açıkça ifade etmelidir. Eğer ihtarların bir işe yaramadığı görülürse bu sistemleri hemen vurmalıdır. Bu meselelere o nedir, bu nedir diye bakılmaz, gereği yapılır çünkü tereddüdün maliyeti çok ağır olur diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

19.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, TRT Avaz'ın davetiyesine ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; gördüm ki Mecliste bugün TRT Avaz'ın şu davetiyesi dolaşiyor. Merak ettim, sordum nedir bu diye. Meğer TRT Avaz yeni yayın dönemi için 8 Ekimde bir kokteyl düzenliymiş ama ilginçtir, davetiyeler yalnızca AKP ve MHP milletvekillerine dağıtılmıştı.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bize gelmedi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bize gelmedi.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yani neymiş? TRT artık Türkiye Radyo Televizyon Kurumu değil, yıllardır olduğu gibi tek parti yayın kurumu olmuş. Paranı bu milletin tamamından toplayacaksın ama sadece iktidara hizmet edeceksin öyle mi? Muhalefeti yani millî iradenin büyük kısmını yok sayacaksın.

TRT Avaz'ın bu partizan uygulamasını avazım çıktığı kadar kınıyorum ve TRT Genel Müdürüne yazıklar olsun diyorum. Bu yandaş TRT ya milletin olacak ya da milletin vicdanında yok olacak. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bize de gelmedi.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Efendim, biz teyit ettik.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

20.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın Saimbeyli ilçesinde çıkan yangına ve Adana'daki kentsel dönüşüm çalışmalarına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Maalesef Adana Saimbeyli ilçemizde çıkan yangında çöken evde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Yine Adana'da kentsel dönüşüm çalışmaları ne yazık ki kent genelinde beklenen hızla ilerlemiyor. Özellikle deprem riski yüksek bölgelerdeki birçok bina riskli yapı statüsünde olmasına rağmen hâlâ dönüşüm kapsamına alınmadı. Vatandaşlarımız her gün çatlayan duvarların, eğilen kolonların, rutubetli zeminlerin içinde yaşamaya devam ediyor. Kentsel dönüşümün sadece fiziksel bir yenileme değil aynı zamanda sosyal ve ekonomik bir dönüşüm olduğunu vurgulayan şehir plancıları projelerin hızlandırılması için koordineli bir çalışma gerektiğini belirtiyor. TOKİ ve ilgili kurumlar projelerini yakın zamanda hayata geçireceğini açıklasa da sahada bu açıklamaları doğrulayan somut adımlar henüz yeterince görülüyor. Birçok mahallede vatandaşlarımız hâlâ yıkım kararı bekliyor veya yeni konutların ne zaman yapılacağına dair net bir takvim bekliyor. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın İnan Akgün Alp...

21.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Âşık Maksut Feryadi'nin köyünün yol sorununa ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın milletvekilleri, biliyorsunuz, Kars'ın çok güçlü bir âşıklık geleneği vardır. Bu kültürel mirasın çok önemli bir taşıyıcısı da "Feryadi" mahlasıyla ünlü Maksut Koca'dır. Kültür Bakanlığı Âşık Feryadi'ye Yaşayan İnsan Hazinesi Ödülü vermiştir ama siz hiçbir hazinenin kıymetini bilmediğiniz için Feryadi'nin kıymetini de bilmiyorsunuz.

Ben, Feryadi'nin bir feryadına burada tercüman olmak istiyorum. Âşık Maksut Feryadi'nin köyünün yolu yoktur; AK PARTİ için bir utanç vesilesi. Yerel yönetimler bu sorunu çözemediği için bu sorunu Meclis vasıtasıyla Bakanlığa iletiyorum. Âşık Maksut Feryadi'nin köyünün, Arpaçay ilçesinin Taşdere köyünün ve hemen yanındaki Tepeköy'ün yolları yapılsın efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akbulut...

22.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'daki şeker fabrikasına pancar taşıyan kamyoncu esnafına ve pancar üreticisine ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehrim Burdur'da şeker fabrikası pancar alımına başladı. Ne yazık ki pancar taşıyan kamyoncu esnaflarımızı, nakliyecilerimizi fabrikanın içerisine almıyorlar. Fabrikanın dışarısında bir kamyon sırası oluyor, kamyoncu arkadaşlarımız çok fazla bir şekilde dışarıda kalınca bu da trafiği tehlikeye atıyor. Kamyoncu esnaflarımız orada zorluk çekiyorlar, tuvalete gidemiyorlar, birçok sıkıntılı durumla karşı karşıya kalıyorlar. Bu anlamda fabrika yönetiminin derhâl kamyoncu esnaflarımızı içeri almasını istiyoruz.

Yine, aynı şekilde şeker pancarı üreticilerimiz susuz bir dönem geçirdiler. Hâl böyle olunca fabrikaya bildirdikleri kotanın altında ürün teslim etmek durumunda kalıyorlar. Bununla alakalı da ceza yiyor üreticilerimiz. Bu cezanın da derhâl ortadan kaldırılmasını talep ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın İlhan...

23.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir Eğitim ve Araştırma Hastanesinde gastroenteroloji uzmanı bulunmadığına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sağlık hizmetlerinde ülkemizin acil çözüm bekleyen çok sayıda yapısal sorunu bulunmaktadır. Seçim bölgem olan Kırşehir'de yirmi yıl boyunca uzman doktor olarak görev yapmış birisi olarak vatandaşlarımızın yaşadığı sıkıntıları yakından biliyorum. Muayene randevusu alamayan, sevk zincirinde mağdur olan vatandaşlarımız sorunlarını her gün bizlere iletiyorlar. Şu anda, Kırşehir Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yaklaşık beş aydır gastroenteroloji uzmanı bulunmamaktadır. Bu durumu temmuz ayında da burada dile getirmiştik ancak aradan aylar geçmesine rağmen Sağlık Bakanlığı herhangi bir adım atmamıştır.

Sağlıkta birçok uygulamayı usul usul paralı hâle getirmek, vatandaşa hizmet değil yük getirmektedir. Hükümetin kötü ekonomi yönetiminin faturasını vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerinden kısıntı yaparak telafi etmeye çalışması kabul edilemez. Sağlık ticaret alanı değildir, kamusal bir haktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

24.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye'nin Tehçi köyünde yaşanan mağduriyete ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan teşekkür ederim.

Osmaniye'mizin Tehçi köyü; 1.500 dönüm hazine arazisi üzerine kurulmuş, yaklaşık iki asırlık bir yerleşim yeridir ve Osmaniye'nin en büyük köylerinden biridir. Ancak bugün bu köyde çok büyük mağduriyet yaşanmaktadır. Daha bu yılın başında hızlı tren hattı için yapılan kamulaştırmada içinde zeytin ağaçları bulunan verimli toprakların dönümüne önce 150 bin, itirazlar üzerine 240

bin lira ödenmiştir. Şimdi ise aynı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı köylülerimizin yaşadığı hazine arazilerini satarken dönümüne 1 milyon lira bedel istemektedir. Bu, birkaç ay içinde aynı toprağa 4 kat değer biçmek demektir; adaletsizliktir, sosyal devlet ilkesine aykırıdır. Bu insanlar asırlardır bu ata topraklarında yaşamaktadırlar. Mülkiyet hakkıyla da eşitlik ilkesiyle de bağdaşmamaktadır.

Bakanlığa çağırımızdır: Satış bedelleri köylülerimizin ekonomik koşullarına uygun biçimde acilen yeniden düzenlenmelidir.
BAŞKAN - Sayın Güneş...

25.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Gazzelilerin yanında olduklarına ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; katil İsrail tarafından tam iki yıldır Gazze'de bebekler öldürüldü, gençler öldürüldü, anneler öldürüldü, babalar öldürüldü, nineler öldürüldü, dedeler öldürüldü ve insanlık öldürüldü. İnsanlar evinden, yurdundan edildi, aç bırakıldı, açıkta bırakıldı, sistematik soykırıma maruz bırakıldı. Dünya tarihinde eşine az rastlanan bir insanlık dramı yaşandı. Bu dram karşısında kuzeyden, güneyden, doğudan, batıdan tüm dünya devletleri, insanları vicdana geldi; bu vicdansızlığa ahlaksızlığa ve acımasızlığa sessiz kalmadı; sokakları, caddeleri, meydanları doldurdu "Bu zulmü durdurun." dedi. Halkları kıyama gelen bazı devletlerin yöneticileri vicdanlarının yanında değil çıkarlarının ve İsrail'in yanında yer aldığı için Gazzeli çocuklar ölmeye devam ediyor.

Gazzeli çocuklar ve insanlar, Türkiye olarak başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve bizler sizlerin yanında olduk; Filistin özgür olana kadar da yanınızda olmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Işıkver...

26.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Elâzığ'ın köylerinin iletişim ve altyapı sorunlarına ilişkin açıklaması

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclisimizin tatil sürecinde kadim şehrimiz Elâzığ'da yaklaşık 200 köyümüzü ziyaret ettik; aziz hemşehrilerimizle bir araya geldik, hanelerine misafir olduk, gönül sofralarına ortak olduk. Bu ziyaretlerde en çok dile getirilen meselelerden biri, özellikle merkeze bağlı köylerimizde yaşanan iletişim ve altyapı sorunları oldu. Birçok köyümüzde GSM operatörlerine erişimde çok ciddi sıkıntılar yaşanmakta, vatandaşlarımız bu konuda artık kalıcı çözümler beklemektedir.

Ayrıca, çağımızın olmazsa olmazı hâline gelen internet altyapısının yetersizliği de hem ticareti hem de günlük yaşamı doğrudan etkilemektedir.

Bu vesileyle, başta Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımız olmak üzere ilgili kurumlarımızın konuya hassasiyetle eğilmesini istirham ediyorum.

Gazi Meclisimizi Elâzığ'dan aldığım selamla ve saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN - Sayın Kara...

27.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, enflasyona ve öğrencilere bir öğün ücretsiz yemek verilmesine ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Sayın Başkanım, ülkemizde yaşanan ekonomik krizin faturası vatandaşımıza çıkarılmaktadır. Bugün "Enflasyonu ezdik." diyen iktidar, aslında enflasyon canavarı karşısında yurttaşlarımızı ezmektedir. Sadece kırtasiye giderleri bile geçen yıla oranla yüzde 68 oranında artmıştır. Bir beslenme çantasını hazırlamak da yine geçen yıla göre yüzde 60 oranında artmıştır. Bir çocuğun en basit beslenme çantası günlük 223 TL'dir. Türkiye'de her 5 çocuktan 1'i okula aç gidiyor, hanelerin yüzde 21'i ise yoksulluk sınırının altında yaşıyor. 171 bin çocuğumuz yatağa aç gidiyor, her 5 çocuktan 1'i okula aç gidiyor; bunların altını mutlaka çiziyoruz.

Günde bir öğün ücretsiz yemeği deprem bölgesine dahi vermekten imtina eden Yusuf Tekin'e soruyoruz: Hatay için, öğrenciler için ne yaptınız; istifa etmeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN - Sayın Koca...

28.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, kuyu tipi hapishanelere ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

"Ağırlaştırılmış tecrit sistemi" olarak tanımlanan ve "kuyu tipi hapishane" olarak bilinen S tipi, Y tipi ve yüksek güvenlikli ceza infaz kurumları insanlık dışı tecrit mekânlarıdır. Kuyu tipi hapishaneler insanlık suçudur. İnsan haklarını, yaşam hakkını, en temel insani değerleri yok sayan bu tecrit mimarisini kurumlarda en az 30 bin kişi her gün, her saat işkenceye uğruyor. Bu tecrit, havasız ve ışısız bırakma, Bakanlık eliyle sistematik bir işkence türüdür. Bu zulme, bu işkenceye derhâl son verilmelidir. Açlık grevinde ve ölüm orucunda bulunan mahkûmların talepleri derhâl yerine getirilmeli ve kuyu tipi hapishaneler kapatılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Yazgan...

29.- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan'ın, Edirne'nin su sorununa ilişkin açıklaması

AHMET BARAN YAZGAN (Edirne) - Sayın Başkanım, ülkemiz susuzlukla boğuşuyor, iktidar ise hamaset derdinde; her zamanki gibi çözüm değil siyaset üretiyor.

Edirne'mize su sağlayan Kayalı Barajı'nın doluluk oranı yüzde 6 seviyelerine inmiş durumda. Edirne'miz susuzlukla imtihan hâlindeyken iktidar temsilcileri ve iktidarla beraber nemrutlaşmış iktidar bürokratları bu sorunu çözmek değil sorumlu arama peşine düşmüşler. Buradan onları millete şikâyet ediyorum. Derdimiz, sorumlu aramak değil suyu aramak ve halkımıza ulaştırmaktır. İktidarı ve Devlet Su İşlerini bir an evvel bu sorunu çözecek girişimlerde bulunmaya davet ediyorum. Bu konu ciddi bir konudur, ciddiyetle yaklaşılmalıdır. Unutulmamalıdır ki su yoksa hayat yoktur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Öztürk...

30.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, iktidarın Genel Başkan Yardımcısının bugün yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yirmi üç yıldır ülkeyi yöneten iktidarın Genel Başkan Yardımcısı bugün yaptığı açıklamada "Emeklilik yaşı çok düşük; bu, gelecek nesillere ihanet." diyor. Kendisine soruyorum: 60 yaş mı düşük, 58 yaş mı düşük? Peki, bu açıklamayla umutları yıkılan; bir günle, bir ayla on yedi yıl, yirmi yıl fazladan çalışmak zorunda bırakılan; kademeli emeklilik umuduyla aylardır mücadele eden, adalet arayan insanlara yapılan ihanet ne olacak? Bağlanma oranlarıyla oynadınız, kök maaş hesabıyla herkesi fakirlikte birleştirdiniz, emeklilerin maaşlarını erittiniz ve 70 yaşında emeklilerimizi çalışmak zorunda bıraktınız. Bu yaşlılarımıza yapılan ihanetin hesabı ne olacak? Kimse sizden erken emeklilik istemiyor, adalet istiyor; sadaka hiç istemiyor, vatandaş insanca yaşam istiyor; siz ise kendi vatandaşınıza "Ölene kadar çalış." diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Fırat...

31.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Çorum'un Sungurlu ilçesine bağlı Karakaya köyüne yapılması planlanan taş ocağına ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, Çorum'un Sungurlu ilçesine bağlı Karakaya köyüne 100 metre mesafede hızlı tren projesi için taş ocağı yapılması planlanıyor. Proje kapsamında yılda 3,5 milyon taş üretileceği belirtiliyor. Projeye göre yılda 191 kez patlatma yapılacak. Bu durum sadece gürültü ve sarsıntı değil aynı zamanda can ve mal kaybı riskini de taşımaktadır. Taş kırma ve eleme tesisinden çıkacak yoğun toz, bölgenin birinci sınıf tarım arazilerine, armut, ceviz bahçelerine, arı kovanlarına, insan sağlığına ciddi zarar verecektir. Bu proje, sadece doğaya değil insanın yaşam hakkına, köylünün yüzyıllardır süren emeğine de saldırdır.

Bizler, Alevilerin yaşam alanlarını hedef alan, doğayı ve köyleri yok eden ekokırım politikalarına karşı duracağız. Karakaya halkıyla dayanışmayı büyütecek; doğayı, yaşamı ve adaleti birlikte savunacağız.

BAŞKAN - Sayın Meriç...

32.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, ilaç teminine ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İlaç temininde büyük bir kriz yaşıyor. Firmalardan ecza depolarına, depolardan eczanelere yapılan ilaç sevkiyatı durma noktasına geldi. Kronik rahatsızlığı olanlar başta olmak üzere birçok vatandaşımız özellikle ithal ilaçlarla ilgili sorun yaşamakta. Bunun başlıca sebebi, ekim sonu açıklanması beklenen zam oranının Bakanlık tarafından bir ay önce duyurulması. Türkiye'de hemen her sektör gibi ilaç sektörü de güçlükle ayakta durmaktadır. Bakanlıkta insan sağlığını doğrudan ilgilendiren bir konuda stokçuluğu, kâr talebini dizginlemek yerine iyice körüklüyor. Sosyal devlet, vatandaşın sağlığını her türlü ticaretin önüne koyan devlettir. Buradan yetkililere sesleniyorum: İlaça ticari ürün, hastaya müşteri gözüyle bakmaktan vazgeçin, hastalarımızı ilaçsız bırakmayın.

BAŞKAN - Sayın Kanko...

33.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, sokaklardaki çetelere ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Sokaklarımızda çeteler kol geziyor, "Daltonlar" "Casperlar" "Kimsesizler" gibi isimlerle anılan bu suç örgütleri memleketi ele geçirmiş durumda. İnsanlar sokak ortasında öldürülüyor ama devletin koruması gereken vatandaş bu çetelerin insafına terk ediliyor.

Buradan soruyorum: İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, Emniyet Genel Müdürü Mahmut Demirtaş, Jandarma Genel Komutanı Ali Çardakçı; bu ülkenin insanları can korkusuyla yaşarken siz ne zaman harekete geçmeyi düşünüyorsunuz? O koltuklarda oturmak sadece protokolde yer almak, saraya yaranmak değildir; o koltuklar, milletin huzurunu, güvenini, sükûnetini korumak içindir. Bu kaotik tabloya neden göz yumuluyor? Bu çetelerin kökünü kazımak için neden adım

atılmıyor? Vatandaşın can güvenliğini sağlamakla yükümlü kurumlar görevini yapmıyorsa ya acizdirler ya da bu düzenin sürmesinden çıkar sağlayarlardır.

BAŞKAN - Sayın Akburak...

34.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, kahverengi kokarca böceğiyle mücadeleye ilişkin açıklaması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkürler.

Çiftçilerimiz kahverengi kokarca tehdidiyle karşı karşıya. Kahverengi kokarca artık sadece Karadeniz'de değil; Marmara'dan Ege'ye, İç Anadolu'dan Akdeniz'e tüm bölgelerimizde hızla yayılmakta. Geçtiğimiz yıl uygulamaya konulan Kahverengi Kokarca Eylem Planı'na rağmen çiftçilerimiz sorunun azalmadığını daha da büyüdüğünü söylüyorlar. Bu zararlı, fındıktan çaya, sebzededen meyveye birçok üründe ciddi kayıplara yol açmakta, üreticimizi mağdur etmektedir. Mesele yalnızca tarımla sınırlı değil; gıda güvenliği, ihracat ve halk sağlığı açısından da tehdit içeriyor. Kış aylarında evlerimize musallat olan kahverengi kokarca vatandaşlarımızı günlük yaşamlarında da rahatsız ediyor. Tedbir almazsak hem üreticimiz hem de vatandaşımız daha büyük sıkıntılar yaşayacak.

Tarım ve Orman Bakanlığına çağırımı yineliyorum: Türkiye genelinde acil, kapsamlı ve bilimsel mücadele başlatılmalı; üreticimiz de vatandaşımız da yalnız bırakılmamalı.

BAŞKAN - Sayın Tanal...

35.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Siirt'in Kurtalan ilçesinde atıl bırakılan kömür sahasına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Siirt'in Kurtalan ilçesinde gençlerimiz göz göre göre uyuşturucu bataklığına itiliyor. Yaklaşık elli yıldır atıl bırakılan kömür sahası bugün bir uyuşturucu merkezine, bir ölüm tuzağına dönüşmüş durumda; bu, bir ihmal değil bir suçtur. Gençliğini koruyamayan devlet geleceğini yok eder. Uyuşturucu, yalnız bireyi değil ailesini, toplumu, ülkenin yarınını çürütür. Biz buna sessiz kalamayız, çağrımız nettir: Kurtalan'daki bu alan derhâl ıslah edilmeli; gençlerimizin sporla, eğitimle, kültürle buluşacağı güvenli bir yaşam merkezine dönüştürülmelidir. Emniyet, yerel yönetimler, valilik gibi ilgili kurumlar görevini yapmalı, bu bataklığı kökten kurutmalıdır. Gençlerimizi zehrin değil umudun tarafına kazandırmak boynumuzun borcudur. Bu mesele, sadece Kurtalan'ın değil Türkiye'nin onur mücadelesidir.

Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Tahsin Becan...

36.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, vergi politikalarına ilişkin açıklaması

TAHSİN BECAN (Yalova) - Sayın Başkan, vergi bir ülkenin en temel egemenlik haklarından biri olup en önemli özelliği kamu giderlerini karşılamak üzere karşılıksız olarak ödenmesidir. Kimlere göre, hangi durumlarda vergi yükümlülüğünün doğacağı ise vergi kanunlarıyla belirlenmiştir. Bugün yaşanan yakıcı ekonominin, krizin en büyük nedenlerinden biri ise verginin adil dağılımını sağlayacak tedbirlerin uygulanmaması olup bunların başında da büyük mükelleflerin yıllardır zarar açıklayarak yeterince denetlenmemeleri gelmektedir. Kaldı ki söz konusu bu büyük şirketlerin faaliyetlerde buldukları illerde elde ettikleri gelirlerin vergilerini bağlı oldukları diğer vergi dairelerine ödemeleri de o illerin bütçe gelirlerinden yeterince yararlanmamasına neden olmaktadır. Gazi Meclisten bir kez daha belirtmek isterim ki vergi politikalarının ana eksenini vergi adaleti oluşturmalı, Anayasa'nın mali güce göre vergileme ilkesi hayata geçirilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Ayan...

37.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, "Umutla özgürlüğe yürüyoruz." şiarıyla Meclise ilettikleri taleplerine ilişkin açıklaması

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Barış ve demokratik toplum çağrısıyla tarihsel bir eşiğe evrilen süreç ve akabinde çatışmaların sona ermesi coğrafyamızda büyük bir heyecan ve umut yaratmıştır. Bu umut, en çok da toplumun yarısı olan biz kadınlar tarafından sahiplenilmektedir. Onurlu, toplumsal bir barış için sürecin her aşamasında kadınların dinlenilmesi, iradelerinin tanınması ve politik adımların atılması gerekmektedir. Bu kapsamda, 1 Ekim'de Tevgera Jinen Azad olarak Diyarbakır'dan başlayarak bir hafta boyunca il il yürüdük ve "umutla özgürlüğe yürüyoruz" şiarıyla taleplerimizi Meclise ilettik; bu taleplerin dinlenmesi ve hayata geçirilmesini milyonlarca kadın adına yeniden talep ediyoruz, Meclisi bu konuda görev ve sorumluluğa tekrar davet ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, YENİ YOL Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Mehmet Emin Ekmen'in.

Buyurun Sayın Ekmen.

38.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, yeni yasama yılına, Mersin'in Erdemli ilçesinde meydana gelen kazaya, Mevsimlik Tarım İşçileri Genelgesi'ne, Çukurova bölgesindeki mevsimlik tarım işçilerine, iki yıl önce Gazze'de başlayan 7 Ekim olaylarının yıl dönümüne ve yaşananlara, AK PARTİ eski Milletvekili Hüseyin Kocabıyık'a ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Yeni yasama yılımızın milletimizin dertlerine çözümler üreten hayırlı bir yıl olmasını diliyorum.

Ben de sözlerime, birçok milletvekili arkadaşımızın ifade ettiği gibi, Mersin'in Erdemli ilçesinde tarım işçilerini taşıyan bir minibüsün şarampole yuvarlanması sonucu 5 vatandaşımızın, hemşehrimizin hayatını kaybı, 14 vatandaşımızın da yaralanmasıyla sonuçlanan kaza hakkındaki üzüntülerimi bildirerek başlamak istiyorum. Vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara da Allah'tan şifa diliyorum, ailelerinin acısını paylaşıyorum.

Bu vesileyle iki konuya dikkat çekmek istiyorum:

Birincisi, Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan'ın 2024 yılında yayımladığı, 2010 yılından beri olgunlaşarak gerçekten çok iyi bir çerçeveye oturmuş olan Mevsimlik Tarım İşçileri Genelgesi uygulanmamaktadır. Genelge, Çalışma Bakanlığını koordinatör bakanlık olarak ilan etmiş olmakla birlikte, tam 12 bakanlığa sorumluluk yüklemektedir. Bu genelgenin gereği yapılacak olsa trafik kazaları dâhil birçok mevzuda çok önemli iyileştirmelerin yaşandığı görülecektir.

İkinci bir konu: Mersin ve Adana başta olmak üzere Çukurova bölgesi ve ahalisinde mevsimlik tarım işçileri yaklaşık yirmi gündür grevedir. Tarım işçileri her gün sabah dörtte evden çıkarak, beşte işbaşı yapacak olsa ve otuz günün otuz günü çalışacak olsa eline 26 bin lira geçiyor. Bunun bir sürü kesintisi var, bir sürü maliyet girdisi var ve tarım işçileri ücretlerinin artırılmasını istiyor. Çiftçiler de mevcut maliyetler içerisinde daha fazla işçilik maliyetini kaldıracak mecallerinin olmadığını söylüyor. Tarım işçilerini dinliyoruz, onlara hak veriyoruz; çiftçilerimizi dinliyoruz, onlara da hak veriyoruz; eğer iki taraf da haklı ama ortada bir sorun varsa o zaman devletin bu işe el atması gerekiyor. Daha önce Sayın Çalışma Bakanına teklif ettik, bu vesileyle hatırlatmak istiyorum. Toplum yararına çalışma programı, İŞKUR'un iş gücü programları tarım işçileri için de hayata geçirilmeli; işçinin emeğinin karşılığı ile çiftçinin ödeyebileceği rakam arasındaki makas devlet tarafından karşılanmalıdır. Bu, hem işçinin gündelik ihtiyaçlarını karşılar hem çiftçiye bir destek olur hem de gıda enflasyonunun kontrol altına alınmasında önemli bir argüman olur. Lütfen, meseleyi faiz-kur-döviz ve borsa üçgeninden, dörtgeninden çıkarın; toplumun gerçek hassasiyetlerine, sorunlarına gerçekçi çözümler getirin.

Sayın Başkanım, bugün, iki yıl önce Gazze'de başlayan 7 Ekim olaylarının yıl dönümü. Bu iki yıl boyunca en az 67 bin Filistinli bir soykırım programıyla hayatını kaybetti, her gün bir sınıf dolusu çocuk öldü, en az 13.400 öğrencinin artık yaşamadığını biliyoruz. Gazze'nin yüzde 88'i fiziken bir enkaz hâline geldi, 223 bin konut yıkıldı, 212 bin konut ağır hasarlı durumda; üniversiteler, okullar, hastaneler, kamu tesisleri yerle bir edildi. O kadar büyük bir azgınlık söz konusu ki tam 258 Birleşmiş Milletler çalışanı da hayatını kaybetti. Bütün bunlar bilinen en az rakamlar, gerçek rakamların ne olduğu ancak bu soykırım sona erdiğinde ortaya çıkacaktır.

Ve iki yıl sonra dönüp baktığımızda şunu görüyoruz: Yenildiler; sadece İsrail yenilmedi, sadece Netanyahu yenilmedi; sadece Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, NATO, ABD ve Trump yenilmedi; İsrail'in soykırımına sessiz kalan, İsrail'in soykırımına lojistik destek sağlayan bütün kişiler, devletler ve şirketler yenildiler ve bir avuç insanın iradesi orada insanlık adına bir destan yazdı. Biz, bugün, yenilmiş olan bütün bu güruhun Gazze'de sunmuş olduğu barış planının Gazze'nin onurlu bir direnişinin sonucu ve bu kişilerin de yenilgisinin, hezimetinin, zelil olmasının sonucu olduğunu çok rahatlıkla ifade edebiliyoruz. Bir kere daha Gazzeli dostlarımızla, Gazzeli insanlarla dayanışma duygumuzu ifade ediyoruz.

Bütün uluslararası hukuk ve sistem adına üretilmiş bütün kurumlar ve argümanlar çöktü, ayakta kalan küresel vicdan oldu, ayakta kalan sivil toplum oldu. Bu küresel vicdan, yeri geldi Yahudi toplulukların Amerika'da ve Avrupa'daki protestolarıyla, yeri geldi üniversitelerle, yeri geldi sokaktaki yüz binlerle ayakta kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Bugün bu küresel vicdanın daha fazla dayanışmaya ihtiyacı var. Sumud Filosu önemli bir girişimdi, Sumud Filosu hedefine belki ulaşamadı ama İsrail'in ikiyüzlülüğünü bir kere daha dünyaya deşifre etti. Geride kalan Sena Polat başta olmak üzere vatandaşlarımızın da bir an önce getirilmesini diliyorum.

İkinci bir filo yolda, Özgürlük Filosu. Bu filoda Denizli Milletvekilimiz Sema Silkin Ün, Bursa Milletvekilimiz Mehmet Atmaca ve Hatay Milletvekilimiz Necmettin Çalışkan var. Devletimizden talebimiz, yakalandıklarında onları sağ salim getirmek değil; devletimizden talebimiz, onların taşıdığı gıdaların Gazze'ye ulaşmasını sağlamaktır. Türk ceza hukukunda ve bütün ceza kanunlarında suç işleyen birini engellemek aynı zamanda bir sorumluluktur, aynı zamanda kanuni bir vazifedir. Ortada bir soykırım varsa -ki var- bunu engellemek bizim devletimizin ahlaki, hukuki ve siyasi sorumluluğundadır. Bunun bedeli ne olursa olsun, bunu bütün samimiyetle söylüyorum -ki Sayın Cumhurbaşkanının ve AK PARTİ'li arkadaşların da söyleminde bu yüksek retoriği zaman zaman görüyoruz- bu soykırımı engellemek mümkün olmadı, hiç olmazsa açlık yoluyla yürütülen soykırımı bir şekilde engellemek lazım.

Peki, "küresel vicdan" dedik, "sivil toplum" dedik, "insanlık ayakta" dedik, Türkiye'de de öyleydi. Bu hafta sonu Mersin Milletvekilimiz Sayın Ali Kıratlı'yla birlikte Sumud Filosuyla dayanışma için "Gazze Kararlılık Yürüyüşü"nde birlikte yürüdük ama şöyle bir hazin tabloyu da hatırlatmak isterim: Bugün, iktidar için meşru ve makbul protestolar var, gayrimeşru ve makbul olmayan protestolar var. Bunu nereden ileri sürüyoruz? Bugüne kadar Filistin'deki, Gazze'deki soykırımı protesto nedeniyle yapılan bir kısım yürüyüşler aleyhine tam 70'ten fazla soruşturma ve dava açılmış durumda, 245 arkadaşın bu soruşturmalarda sanık olarak ifadesi alındı. İsmail Çelik sadece IDEF'teki soykırımcı şirketlere itiraz ettiği için yetmiş bir gün cezaevinde tutuklu kaldı ve şu anda hâlâ ev hapsinde olan, hâlâ yurt dışı çıkış yasağı olan göstericiler var, eylemciler var. Tatvan'da 5 vatandaşımız "Siz İsrail aleyhine bir eylem hazırlığı yapıyor gibisiniz." diye beş gün gözaltında tutuldular ve bu arkadaşlardan adli kontrolle serbest bırakılanlar oldu. Bursa Ticaret İl Müdürlüğü önünde, TRT World önünde, ZİM protestosunda, ZİM'in kendisine yönelik protestoda, SOCAR önünde, Zorlu önünde, BOTAŞ önünde yapılan eylemlerde bu insanlar niçin gözaltına alınıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Başkanım, son tur mu yoksa...

BAŞKAN - Şimdi sekiz dakika konuştunuz, beş artı üç, ilaveleri de değerlendiriyoruz, takdir sizin artık.
MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Peki, tamamlayayım o zaman.

AK PARTİ'li arkadaşlara sesleniyoruz: Filistin eylemleri nedeniyle neden gözaltı yapılmaktadır; hoşunuza gitmeyen herhangi bir söz, Gazze'deki çıplaklığı açıkça ortaya koyduğu için mi yoksa bu soykırımı karşı Türkiye Cumhuriyeti devletinin retorik dışında, önemli nutuklar dışında, önemli seslenişler dışında gerçekten yapması gerekenleri yeterince yapmadığını açıkça deşifre ettiği için mi? Ya, 70 bine yakın insan hayatını kaybetmiş ama siz çıplak bir sözün söylenmesine dahi tahammül edemiyorsunuz ve bir an önce bu soruşturmalar takipsizlikle sonuçlandırılmalıdır, açılan davalar beraatle sonuçlandırılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Bir cümle daha söyleyip bitireceğim efendim.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Doğrusu, Filistin meselesi hâliyle içimizi yakıyor ve sözlerimizi artırıyor.

Bugün AK PARTİ eski Milletvekili Hüseyin Kocabıyık gözaltına alındı. Hüseyin Kocabıyık, sözlerini seçerek konuşan bir adam, metin yazarlığından gelen bir adam. Bütün konuşmalarına ve "tweet"lerine bakın, değil hakaret sizi incitici bir kelime bile bulamazsınız; sadece itiraz ediyor, sadece eleştiriyor ve sadece muhalefet ediyor. Hüseyin Kocabıyık'ı gözaltına alan bir akıl bu ülkeyi nasıl yönetiyor acaba? Hüseyin Kocabıyık'ın hangi cümlesinden rahatsız oldunuz?

Sayın Zengin belki savcılığın gözaltı gerekçesini az sonra bizimle paylaşır, bunu gerçekten merak ediyoruz; Hüseyin Kocabıyık'ın hangi cümlesi gözaltına alınmasına sebebiyet verdi?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ben bilmiyorum ki.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Biz bütün muhalifler gibi Hüseyin Kocabıyık'ın da eleştiri hakkının, söz hakkının, muhalefet etme hakkının yanındayız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Kavuncu.

Buyurun lütfen.

39.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, yeni yasama yılına, 7 Ekim Türkmen Millî Bayramı'na, 7 Ekim İsrail'in Gazze'de başlattığı soykırımı, bugün ölüm yıl dönümleri olan 39 şehide, DEM PARTİ'nin bugünkü grup toplantısında atılan sloganlara, görüşülecek olan Karayolları Trafik Kanunu'na ve Selimiye Camisi'ne ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni yasama yılı memleketimize, milletimize, ülkemize hayırlı olsun. Umarım, yeni yasama yılında milletimizin beklentilerini karşılayacak yasama faaliyetlerini onların iradesini Meclise yansıtacak şekilde yerine getiririz. Beraberinde, Meclisin bir diğer görevi de yürütmeyi denetleme görevi; umarım, bu anlamda da bir mesafe alırız ama maalesef, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi yapısı içerisinde bunların olabilme imkân ve ihtimalinin olmadığını da hepimiz biliyoruz.

Bugün 7 Ekim. 7 Ekimin şöyle bir özelliği, şöyle bir önemi var bizler için: 7 Ekim Türkmen Millî Bayramı günü. 20'nci yüzyılda birçok acı ve zulüm çeken Irak Türkmenlerinin millî bayramlarını bir kez daha kutluyor, ne olursa olsun kendilerinin yanlarında olacağımızı, haklarını ve hukuklarını savunacağımızı buradan bir kez daha ilan ediyoruz.

7 Ekim, aynı zamanda, İsrail'in Gazze'de eşi benzeri görülmemiş bir soykırımı başlattığı gün. Öncesinde de sürdürdüğü öldürme ve katliam politikasını artık bir soykırımı dönüştürdü ve bugün bütün dünya kamuoyu İsrail'in soykırımına karşı tek bir ses olmaya ve bu uğurda mücadele etmeye de gayret gösteriyor. Sumud Filosu da bunun en somut örneklerinden biri. Yüz binlerce insan iki yıl boyunca bütün dünyanın gözü önünde, maalesef, bu işkenceyi yaşadı. Geçtiğimiz günlerde 21 maddelik bir çözüm önerisi konuşuldu. Tabii, bu çözüm önerisiyle ilgili, çok fazla, üzerinde bir tartışma olmadı. Anlamakta güçlük çektiğim bir konu var benim; mesela, bu sene temmuz ayında "Suud ve Fransız çözümü" diye 146 imzalı bir çözüm paketi gelmişti. Bu çözüm önerisiyle alakalı Hükümet tam üç paragraflık şerh koymuştu ama Trump'ın getirdiği öneriyle ilgili ağızlarını bıçak açmadı ki o şerhte 2 devletli çözümün olmaması hâlinde de bütün bunların hiçbir işe yaramayacağı ifade edilirken Trump'ın yapmış olduğu çözüm önerisiyle alakalı da âdeta dut yemiş bülbül gibi hiçbir şekilde ağızları açılmadan bu, sessizce kabul edilmiş durumda.

Şimdi, biz bugün bir başka üzüntüyü yaşadık. 7 Ekim 1989 ve 7 Ekim 2007 tarihleri arasında bölücü terör örgütü tarafından şehit edilmiş yani bugün ölüm yıl dönümü olan tam 39 şehidimiz var, hepsine Allah'tan rahmet diliyorum; Abdurrahman Erasan, Ahmet Güneş, Alper Çolakoğlu bunlardan sadece 3'ü. Şimdi "Acıları yarıştırmayalım." deniyor ve hep bu cümle üzerinde duruluyor. Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında bir slogan atıldı. Tabii, her siyasi partinin grup toplantısı olur, orada konuşulanlar da o siyasi partiyi bağlar ancak biz de tavrımızı burada konuşulanlar üzerinde ifade edebilmeliyiz. Bugün DEM Grubunun grup toplantısında terör örgütü elebaşı lehine atılan sloganları en ağır ve şiddetli bir şekilde kınıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Dünyanın hangi ülkesinin Meclisinde terör örgütü elebaşı lehine sloganların atıldığı ve bunun hiçbir yaptırımla karşılaşmadığı olmuştur, birisi bana söylesin; bunu da kamuoyunun dikkatine sunuyorum. Şöyle bir durumu biz 2023 Genel Seçimlerinden önce yaşasaydık neler olurdu bir tahmin edin. Ben eminim, iktidar partisi bununla ilgili hemen bir soruşturma başlatır ve bunun her yerde propagandasını yapardı ama bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında bir terör örgütünün lideriyle ilgili sloganlar atılıyor ve biz, iktidar sıralarından tek bir cümle duyamıyoruz. Anlaşılan artık bu sizleri hiçbir şekilde rahatsız etmiyor arkadaşlar, bu net olarak görünmüş. Öcalan bir halk önderi değildir, Öcalan bir terör örgütünün elebaşıdır, devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak başta olmak üzere birçok suçtan hüküm giymiştir. Öcalan'ı Türkiye'de yaşayan Kürtlerle eş gören, Türkiye'de yaşayan bütün Kürtlerin lideriymiş gibi yansıtan bu sürecin yarattığı tahribatı da en ağır şekilde hep beraber görüyoruz, umarım daha da büyüyecek bir şekilde görmeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Evet, bir kez daha bu atılan sloganları en ağır şekilde protesto ediyor ve kınıyoruz.

Şimdi, Karayolları Trafik Kanunu görüşülecek. Kanun 36 madde ve burada trafik cezaları artırılmış. Elbette ki trafik kazaları olmasın. Bakın, bu kanun metni trafik cezalarını caydırmaktan daha çok, bütçe açığına ihtiyaç duyulan kaynağı yaratmak için hazırlanmış bir paket, çok net. Neden böyle söylüyorum? Trafik kazaları ve bu trafik kazalarındaki yaralanma oranları 2023'ten 2024'e artmış. 2025'te bir bütçe yapılmış ve bu bütçede de denmiş ki: "Biz 55 milyar trafik cezası toplayacağız 2025 yılında." 1 Ağustos itibarıyla ne kadar kesilmiş biliyor musunuz trafik cezası? Tam 70 milyar yani iktidar bütçelediği trafik cezasının neredeyse yüzde 50, yüzde 60 üzerinde trafik cezası zaten vatandaşa kesmiş. Bu konuda inanılmaz başarılı yani bütçelediğinin 2 katını daha 2025'in 8'inci ayı dolmadan kesmiş ama toplama oranı ne kadar? Yüzde 14 yani cezayı kesiyor ama parayı bile tahsil etmekten âciz. 30 kilometrede bir radar koyan bir zihniyet kendi vatandaşını kandıracak bir şekilde, istismar edecek bir şekilde bu kuralları uyguladığı zaman bunların varacağı hiçbir yer yoktur. Geçtiğimiz yaz hepimiz yaşadık ya, ben yaşadım. 20 kilometre arayla radar mı olur ya? Yani bir uyarı levhası olmaz mı? Uyarı levhası yok. Bakın, dünyanın birçok yerinde bir uyarı levhası konulur, denilir ki: "Birazdan bir radar olacak, ona göre süratinizi ayarlayın." Biz bunlara kafa yormak yerine trafik cezalarını 2'ye, 3'e, 4'e katlıyoruz; ha, bunu yaparken de zaten 2025 bütçesini misli misli aşmışız.

Şimdi, bizleri gerçekten endişelendiren başka bir konuya değinmek istiyorum. O da Selimiye Camisi'yle alakalı bir tartışma yürüyor son zamanlarda. Hani hep "ecdat ecdat, ecdat yadigârı" diyorsunuz ya, umarım bununla ilgili bir cümle kurulur, bir şey söylenir iktidar tarafından. Bakın, 19 Haziran 2023'te Edirne Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından onaylanan ve 2024 sonunda tamamlanan restorasyon projesi daha sonra iptal ediliyor, yerine "Selimiye Camii Tetkik ve Tahkik Heyeti" diye herhangi bir resmiyeti olmayan bir kurum tarafından hazırlanan restitüsyon önerisi gündeme geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Daha sonra bu proje 2024 yılı içinde hem bilim kurulu hem de ilgili koruma kurulu tarafından bilimsel dayanak yetersizliği sebebiyle reddediliyor. Buna rağmen aynı öneri 29 Temmuz 2025 tarihinde Edirne Koruma Bölge Kurulu tarafından onaylanıyor, ardından da yakın zamanda mahkeme tekrardan bu kararı durdurma kararı vermiş. Şimdi, bütün akademisyenler, bütün uzmanlar, işte uluslararası kuruluşlar -ICOMOS gibi- bunlar bu sürece dair endişelerini paylaşıyorlar. O fotoğrafları görmüşsünüzdür -Mimar Sinan'ın emaneti- yani yüz elli, iki yüz yıl önceki hâlden bambaşka bir hâle büründürecek bir çalışmanın yapıldığı iddia ediliyor. Biz uzman ya da sanatçı değiliz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım.

Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Kamuoyunun bu konuda çok ciddi tepkisi var. Bunu, bu kürsüde dile getirmek zorundayız. Ecdat yadigârını hep dile getiren arkadaşlara, sizlere de bunu duyurmak istiyoruz. Türk tarihinin en önemli miraslarından birine sahip çıkmaya devam edeceğiz ve bu konunun takipçisi olacağımızı da buradan bir kez daha beyan ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Kılıç.

Buyurun lütfen.

40.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, 28'inci Dönem Dördüncü Yasama Yılına, Mersin'de bugün meydana gelen trafik kazasına, Gazi Meclise ve Filistin'in yanında durmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milleti; 28'inci Dönem Dördüncü Yasama Yılı'nın Gazi Meclisimize ve milletimize hayırlar getirmesini dileyerek sözlerime başlamak istiyorum ve akabinde de maalesef, bugün Mersin'de meydana gelen elim trafik kazasında vefat eden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır ve yaralı vatandaşlarımıza da acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekillerimiz, yüce milletimizin bizlerden beklediği, acil ihtiyaç ve taleplerini karşılayacak yasal düzenlemelerin yüce Meclisimizden süratle geçmesi gerektiği kanaatini belirterek de sözlerime başlıyorum. Belirginleşen sorunlar, muhtevalı bir şekilde ve mutabakat zemininde ele alınmalı, çözüme ulaştırılmalıdır. Gazi Meclisimizin çatısı altında sipariş gerginliklerle, sığ tartışmalarla, kısır söz düellolarıyla geçirilecek vakit yoktur. Türk milleti, ahlaka dayalı, yapıcı ve sorumlu bir siyaset anlayışına ve yasama faaliyetlerine layıktır. Milletten verdiği vekâlet şahsi çıkarların değil millî iradenin kutsal emanetidir. Gazi Meclis ucuz şovların değil istiklal ve istikbal mücadelesinin kalbidir.

Buradan Gazze'ye, Kudüs'e, Refah'a selam olsun diyorum. Gazi Meclisten yükselen selam bütün mazlumlara umut olsun. Kudüs'ün Şeyh Cerrah Mahallesi'nden bizlere seslenen "Haydi gelin, yeniden binlerce yıl birlikte yaşayalım." diyen kadınların cesaretine selam olsun. Bugün yüreklerimiz Gazze'de evladını kaybeden annelerle, açlıkla mücadele eden masum çocuklarla, yaralı bedenleriyle hayata tutunmaya çalışan mazlumlara birlikte çarpıyor. Rûm suresi 47'nci ayette buyurulduğu gibi: "İnananlara, müminlere yardım etmek bizim üzerimize bir haktır." İşte, bu şuurla Sumud Filosu insanlığın dikkatini Gazze'ye çevirmeyi başarmıştır fakat insani yardımın önüne konan her engel, bir bebeğin aç kalması, bir yaralının tedavisiz bırakılması, bir annenin evladına sarılamaması demektir. Bu zulmü kabullenmek vicdanı olan hiç kimse için mümkün değildir. Biz vicdanımızla, imanımızla ve insanlığımızla Filistin'in yanında durmaya devam edeceğiz. Bizler mazlumların sesi, masumların umudu, adaletin takipçisi olacağız.

Gazi Meclisimizden ilan ediyoruz: Filistin yalnız değildir, Gazze sahipsiz değildir. Mazlumun yanında, zalimin karşısında dimdik durmaya devam edeceğiz. Filistin özgürlüğe kavuşana, Gazze'ye huzur ulaşana kadar susmayacağız. Zulüm karanlık olsa da mazlumun duası ve insanlığın vicdanı kardan aydınlık sabahı mutlaka getirecektir.

Ya Rabb'i, bekleyeni beklenene kavuştur, mazlumu zalimin zulmünden kurtar diyor, bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulumuzu saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Koçyiğit.

Buyurun.

41.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, yeni yasama yılına, 6-8 Ekim tarihine ve tüm Kobani tutsaklarına, çözüm sürecine ve sürecin yıl dönümünde Ankara'ya yürüyen kadınların taleplerine, cezaevlerindeki hak ihlallerine, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de yeni yasama yılının bütün halkımıza hayırlı olmasını ve gerçekten halkımız için iyi yasalar, onların derdine derman olacak yasalar yapacağımız bir yıl olması temennisiyle başlamak istiyorum.

6-8 Ekim tarihlerindeyiz ve bugün, 7 Ekim 2014 tarihinde, Kobani'de IŞİD'in insanlık dışı saldırılarına karşı sessiz kalmayan halkımız vicdani ve onurlu bir duruş sergiledi ve bu topraklarda aslında insanlık onurunu korumayı başardı. O günlerde yapılan protestolar, bir halkın yok sayılmaya, katliamlara ve sınırın hemen ötesinde yaşanan vahşete karşı yükselttiği meşru ve onurlu bir itirazdı ama bu eylemlerde şiddeti durdurma çağrısı yapmak yerine ne yazık ki görevini yerine getiremeyen kolluk gücü nedeniyle birçok ölüm yaşandı ve büyük acılara kapı aralandı. Oysa bütün bunların engellenmesi mümkündü. Bugün ise o günlerin sorumluluğunu taşıması gerekenlerin değil gerçekten insanlık onurunu ve vicdani savunuların yargılandığını görüyoruz. Sayın Demirtaş ve Sayın Yüksekdağ şahsında arkadaşlarımız, bu meşru direnişi sahiplenmeleri nedeniyle haksız, hukuksuz yere yıllardır cezaevinde tutsaklar. Yıllar geçse de gerçek hiçbir zaman değişmedi; IŞİD karanlığına karşı direnenler cezalandırılmakta, adalet ise ne yazık ki hâlâ yerini bulmamaktadır.

Buradan bir kez daha sesleniyoruz: Bu dava hem hukuken hem de vicdanen çökmüştür. Tüm Kobani tutsakları, başta Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ olmak üzere derhâl serbest bırakılmalıdır. Bu ülkenin barış ve demokrasi umudu bu şekilde daha da güçlendirilebilir ve güven artırıcı adım olarak toplumun sürece güveninin, sürece inancının böyle daha fazla artacağını düşünüyoruz. Bu dava üzerinden intikam almaktan vazgeçilmelidir, IŞİD'in başaramadığını yargı eliyle başarma duygusundan vazgeçilmelidir. Demokratik siyasete inanan, bu ülkenin barışı, özgürlüğü ve eşitliği için söz kuranları cezaevine hapsedmekten vazgeçilmelidir. Bir an önce evrensel değerlere, hukukun üstünlüğüne, AIHM kararlarına, AYM kararlarına uyulması gerektiğini ifade etmek istiyoruz. Hukukun her gün yerle yeksan edildiği, ayaklar altında çiğnendiği ve özellikle de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ile AYM kararlarının tanınmadığı bir ülkede ne yazık ki toplumun barışa ve demokrasiye güvenci de gün geçtikçe zedelenmektedir.

Onun için buradan, Meclisten bir kez daha çağrı yapıyoruz: Kobani onurumuzdur, Kobani'yle dayanışanlar, Kobani'yi savunanlar onurumuzdur ve cezaevinde olan yoldaşlarımız Sayın Demirtaş, Sayın Yüksekdağ ve diğer bütün arkadaşlarımız da bu onurlu mücadelenin bir parçasıdır. Yoldaşlarımız özgür oluncaya kadar mücadelemizi devam ettireceğimizin altını bir kez daha çizmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli vekiller; biliyorsunuz geçen yıl 1 Ekimde burada, özellikle Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Bahçeli'nin sıralarımıza gelip bizimle tokalaşmasıyla başlayan bir süreç vardı ve bir yıl içerisinde bu ülkede Kürt sorununun demokratik çözümü bakımından birçok kritik eşik aşıldı. Özellikle 22 Ekimdeki Sayın Bahçeli'nin grup konuşması ve umut hakkına dair değerlendirmeleri hâlihazırda olduğu yerde duruyor. 27 Şubat çağrısıyla Sayın Öcalan barış ve demokratik toplum sürecini başlattı; buna karşılık, PKK'nin 5-7 Mayıs tarihlerinde kongresini toplaması ve 11 Temmuzdaki silah yakma töreni bugüne kadar Kürt sorununun çözümünde aşılmış en kritik eşikler olarak durmaktadır. Bütün bu kritik eşiklerden sonra Meclisimizin bünyesinde 5 Ağustosta kurulan Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonunun da geniş bir siyasal mutabakatla kurulup bu sürece katkı sunma gayretini büyük bir takdirle, büyük bir sorumlulukla karşıladığımızı da ifade etmek istiyoruz.

İşte, bütün bu tarihî eşiklere bir yanıt da kadınlar oluşturmak istediler ve bir yıl dönümünde, 1 Ekim tarihinde Diyarbakır'dan, kadim Amed şehrinden Ankara'ya yürümeye başladılar. "Umutla özgürlüğe yürüyoruz." dedi kadınlar ve gezdikleri her ilde umudu büyümeye, özgürlük tutkusunu geliştirmeye çalıştılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - İşte, Sayın Öcalan'ın umut hakkının tanınması ve umut ilkesinin bir an önce ele alınması ve özellikle de Meclisimizin bu konuda bir yasal düzenleme yapması konusunu da bugün hem Güvenpark'ta yaptıkları açıklamayla hem de Meclis Grubumuza gelip kendilerinin hazırladığı dosyayı bize sunarak da ifade ettiler. Sadece bizi değil birçok siyasi partiyi de ziyaret ederek onlara da dosyalarını takdim edecekler.

Evet, bugün Öcalan'ın umut hakkının tanınması yani fiziki özgürlüğü kadınların ve Kürt halkının en temel talebidir, partimizin de en temel talebidir. Bugün yüz yıllık bir soruna tarihsel bir çözümden, silahların bırakılmasından, demokratik siyasetin ve toplumsal barışın inşasından bahsediyorsak bu, en nihayetinde Sayın Öcalan'ın aldığı inisiyatif sayesinde. Dolayısıyla çözümün mimarı ve başaktörü olan Sayın Öcalan üzerindeki tecridin sürdürülmesini asla kabul etmiyoruz ve buradan bir kez daha Meclis Komisyonumuza da çağrı yapmak istiyoruz: Sürecin başaktörü olan Sayın Öcalan'ın, Meclis Komisyonumuzun içerisinde seçilen bir heyetle ziyaret edilmesi ve çözüm sürecine katkı sunacak adımların atılmasından imtina edilmemesi gerekiyor çünkü burada konuştuğumuz sadece bir cezaevi ziyareti değil aynı zamanda bu ülkenin en kadim sorununu çözmek açısından da atılmış tarihî bir adım olacaktır. O anlamıyla, bir kez daha kadınların talebini buradan, huzurlarınızdan dillendirmek istiyorum.

Sayın Öcalan'ın umut hakkının uygulanması yani fiziki özgürlüğünün sağlanması, Sayın Öcalan'ın Komisyonla görüşmesinin koşullarının oluşturulması, sürecin acilen ihtiyaç duyduğu hukuki ve yasal düzenlemelerin yapılması, siyasi tutsakların özgürlüğünün sağlanması, kayyum rejiminin son bulması, ana dili üzerindeki tüm engellerin kaldırılması, erkek egemen ve militarist politikalarından vazgeçilmesi, ekokırım politikalarından vazgeçilmesi kadınların talebidir. Evet, bu talep sadece yürüyüşçü 250 kadının değil biz bütün kadınların da talebidir; DEM PARTİ'li kadınların ve DEM PARTİ'nin de talebi olduğunu kayıtlara bir kez daha geçirmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cezaevlerindeki hak ihlalleri her geçen gün katmerlenerek artıyor. Ne yazık ki biz burada her cezaevi konuştuğumuzda, geriye dönüp baktığımızda cezaevi koşullarında hiçbir gelişme olmadığını görüyoruz. Kırıkkale F Tipi Cezaevinde yirmi beş yılı aşkın süredir tutsak olan Abdülkadir Tatlı yaşamına son verdi; üstelik ağır hastaydı ve buna rağmen cezaevinde tek başına tutuluyordu. Bu yalnızlık duygusu, bu çaresizlik duygusu aslında insanı ölüme sürükleyen temel bir yaklaşımdı ve bu ölümün bir tesadüf değil aslında cezaevlerinde uygulanan sistematik hak ihlallerinin bir sonucu olduğunu çok iyi biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlayacağım Sayın Başkan.

Sataşma da var, ayrıca oradan da ek süre istiyorum lütfen.

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Buradan bir kez daha seslenmek istiyorum: Cezaevlerini "eza evi" olmaktan bir an önce çıkarınız. Cezaevi gözlem kurulları eliyle tahliyesi gelen mahpusların tahliyelerini yakmaktan, onların infazını uzatmaktan derhâl vazgeçiniz. Cezaevinde insanlık onuruyla bağdaşmayan uygulamalardan derhâl vazgeçiniz ve barışın yolunun cezaevlerinin kapılarını açmaktan da geçtiği gerçeğinden hareketle artık bu düşman ceza hukukundan vazgeçin çağrısını bir kez daha yapmak istiyorum.

Son olarak Sayın Başkan, müsaade ederseniz, sataşmadan da İYİ Parti Grup Başkan Vekiline bir yanıt oluşturmak istiyorum. Şimdi, yıllarca bu Mecliste de, sokaklarda da, Türkiye siyasetinde de hamasi çok söylem dinledik. Hep aynı retorik içerisinden hep aynı klişe sözlerle bizlere yanıt oluşturulmaya çalışıldı ama geldiğimiz noktada artık yeni bir eşikteyiz ve gerçekten bu hamasi söylemlerin ülkenin birliğine, ülkenin beraberliğine, kardeşliğine, barışına, demokrasisine ve eşitliğine hiçbir şey katmadığını hepimiz görüyoruz. Eğer cumhuriyetin 2'nci yüzyılını Türkiye halklarının yüzyılı ve demokrasi yüzyılı yapmak istiyorsak önce o zehirli dilimizi değiştirerek başlamamız gerekiyor. Milyonların "İrademdir." dediği ve 27 Şubat çağrısını yapan, barış ve demokratik toplumun sürecini başlatan, bunu yürüten, PKK'ye silah bırakma çağrısı yapan ve bunu başaran Sayın Öcalan'ın bugün Türkiye barışının mimarı olduğu artık bir hakikattir. O anlamıyla, burada kurduğunuz her sözün siyasi bir karşılığı olduğuyla beraber milyonları inciten bir söz olduğunu da kayıtlara düşmek isterim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Milyonlar onun bebek katili olduğunu biliyor, bir daha söyleyelim de kayıtlara geçsin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Türkiye barışını arıyor, Türkiye çözümünü arıyor ve zehirli dil kullananları, çözüm karşıtı olanları tarih elbette yazıyor, bizler de elbette yazıyoruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - İhanete karşıyız!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tarih de toplum da süreç ve barış karşıtı olanlara yanıtını verecektir.

Teşekkür ediyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - İhanete karşıyız!

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Dinle dinle, biz dinledik, sen de dinle!

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Murat Emir.

Buyurun lütfen.

42.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, halkın feryadını herkesin duyması gerektiğine, iktidarın ekonomi politikalarına ve örneklerine, bir holdingle ilgili MASAK raporuna, Halkbank davasına, Hüseyin Kocabıyık'a, aylardır iddianame beklediklerine ve Fatih Altaylı'ya ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Halkımız ağır bir yoksulluğun pençesinde inim inim inlerken gerçekten bu Meclisin bu soruna el atmaması, en azından emekli maaşları, asgari ücret ve çalışanların, kamu çalışanlarının durumuyla ilgili herhangi bir düzeltme yapmaması düşünülemez. Ben birazdan Genel Kurulumuzla bazı rakamları paylaşacağım ama bunlar kuru rakamlar olmaktan öte yatağa aç girmektir, çocuğunun beslenme çantasına bir parça yiyecek koyamamaktır, torununa harçlık verememektir, üniversite öğrencisi çocuğunun cebine otobüs parası bile koyamamaktır. Bunlar yaşanmaktadır, bıçak kemiğe dayanmıştır ve herkesin bu feryadı duyması gerekir.

Değerli arkadaşlar, bu siyasi iktidar ekonomi politikalarında tamamen çuvallamıştır; doğru kelime, doğru tanımlama "çuvallamak"tır. Bakın, örnek veriyorum: Enflasyonu düşüreceklerdi, ekonomik modellerinin adı "dezenflasyon"du -böyle havalı da bir kelime- ve dediler ki: "14'e çekeceğiz." Buyurun, çekin. Yüzde 50 faiz verdiler, olmadı; "Yüzde 21 yapacağız." dediler, olmadı; "Yüzde 24 yapacağız." dediler, sadece bu yılki açıkladıkları yani TÜİK'in makyajlı rakamlarına göre bile dokuz aylık enflasyon yüzde 28,5 yani çuvallamış, bütün hedefleri sapmış, başaramamış bir siyasi iktidar. Aylık enflasyon 3,23 ve eğer böyle giderse yıllık yüzde 33,5'u bulacak bir enflasyon var; tam bir başarısızlık. Ve baktığımızda, bu enflasyonun altındaki en önemli sebebin de gıda enflasyonu olduğunu görüyorsunuz. Sadece son bir ayda yüzde 4,5 seviyesinde gıda enflasyonu var. Yani o süslü kelimelere bakmayın, vatandaşımız karnını doyuramıyor, en temel besin maddelerini bile almaktan âciz. TÜİK zaten makyajlı rakamlar açıklıyor, biz de diyoruz ki: Hiç olmazsa anlamak için, hiç olmazsa fark etmek için doğru yerlere bakın; mutfağa bakın, süte bakın, ete bakın, kantin enflasyonuna bakın. Bu yılki kantin enflasyonu yani -şu anda okullar açıldı- öğrencilerimizin bire bir muhatap olduğu enflasyon yüzde

65. Simide bakın, poğaçaya bakın, ayrına bakın, kolaya bakın, tosta bakın; kaldı ki bizim çocuklarımız maalesef kaşarlı tosta hasret kaldılar; şu anda Türkiye'nin gerçeği, para bulabilen çocuklarımız kantinlerde salçalı tost yemek durumunda kalmaktadır.

Peki, halkımızın durumu ne? 3,1 trilyon liralık bir borç var, vatandaşımız borç batağında ve vatandaşımıza deniliyor ki: "Borç batağında yaşa, faiz batağında öl." Ve baktığınızda, bu borcun faizi, kredi kartı faizlerine bakıyorsunuz, aylık yüzde 5,85; yüzde 5,85; bunun yıllık bileşiği yüzde 95. Asgari ücrete yüzde 30 zam yapıyorsunuz, emekliye yüzde 20 yapıyorsunuz, banka faiziniz yüzde 40 ama yoksuldan yani borcu borçla çeviren, borcunu çeviremeyen yoksuldan aldığınız faiz yüzde 95; bu insafsızlıktır. Soruyorum size: Kredi verdiğiniz, kamu bankalarını peşkeş çektiğiniz yandaşlarınızdan, holdinglerinizden hangisinden yüzde 95 faiz istiyorsunuz, hangisinden? Kamu kaynaklarını peşkeş çekerken kredi veriyorsunuz -hibe ettiklerinizi söylemiyorum bile- ama yoksulun kredi kartı borcunun yüzde 95 olmasına göz yumuyorsunuz; işte, sizin gerçeğiniz bu.

Değerli arkadaşlar, kamu çalışanlarına yüzde 5 enflasyon iyileştirmesi verildi, değil mi? Sadece iki aylık enflasyon yüzde 7,4. Verdikleri zammı iki ayda erittiler ve bizim çalışanlarımız, kamu çalışanlarımız ve emekliler sadece bu iki aydan yüzde 2,4 alacaklılar, önümüzdeki üç ayda ne yapacaklarını kara kara düşünüyorlar.

Değerli arkadaşlar, asgari ücrete yüzde 30 zam yapıldı, çok büyük bir şey yapmışsınız gibi. Oysa, 2024'ün sadece enflasyonu yüzde 44'tü ve o zam yaptığınız asgari ücret yani 22.104 liralık asgari ücret bile şu anda artık 6 bin lirasını geri verdi; bu zulümdür, buraya mutlaka bakılması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Peki, bunlar yapılırken birileri ne yapıyor? MASAK raporundan okuyorum, bir şirket -siz iyi biliyorsunuz- Can Holding: 88 milyar liralık iki şirkete para girişi olmuş -MASAK söylüyor bunu, ben söylemiyorum- kaynağı belli değil, kaynağı belirsiz paralar girmiş, çıkmış. Enerji ve petrol alanında sahte faturalarla 184 milyar liralık para kazanılmış. varlık barışından 255 milyon lira para kazanmış, parasını aklamış ve şimdi dolandırıcılıktan, kara para aklamaktan, petrol ve tütün kaçakçılığında adamları aldınız ama siz bunları seyrettiniz, iş birliği içerisindeydiniz. Sayın Zengin, açıkça söylüyorum, siyasi iktidarın bu Can Holdinge iş birliği var; siyasi iktidar, saray izin vermeden Türkiye'de Habertürk alınamaz, Türkiye'de Doğa Kolejlere alınamaz, Türkiye'de Bilgi Üniversitesi alınamaz; buna izin vermezsiniz. Bekle, bekle, bekle, önyak ol, destek ol, katkı ver, sonra bir gün geldiğinde düğmeye bas "Sen kara para akıyormuşsun, sen kaçakçıymışsın." de. Buna kargalar bile güler. Zaten Can Holdingin sahibi açıkladı, "Ben bunları yaptım." dedi, "Ama bir devlet büyüğünün katkısı ve önerisiyle yaptım." dedi. O devlet büyüğünün kim olduğunu soracak bir savcı yok Türkiye'de, geldiğimiz noktada "Kimdir bu devlet büyüğü? Kim izin vermiştir bunlara? Kim size önyak olmuştur? Kim sizin bunları yapmanızı sağlamıştır bu kara paralarla?" diyebilecek hiç kimse yok. Şimdi, biz soruyoruz: Bu devlet büyüğü kimdir?

Değerli arkadaşlar, bütün bunlar yeni yapılmıyor, hep yapılıyor. Bakın, bir Halkbank davası var. Halkbankta ne olduğunu biliyorsunuz, bir Zarrab vardı, bakanlarınız Zarrab'ın önüne yatıyordu, hatırlayın, onu korumak için, ona madalyalar vermiştiniz, ona ihracat şampiyonu ödülü vermiştiniz, en muteber iş adamınızdı ama anlaşıldı ki İran'ın petrol ticaretinden kazandığı yaklaşık 20 milyar dolarlık parayı Türkiye üzerinden sahte faturalarla altın veya gıdaya dönüştürmüş ve orada kara paraya aracılık edilmiş. Bu hepimizin bildiği gerçeklikler ve şu anda Halk Bankası 2 milyar dolarlık bir ceza tehdidi altında. Çünkü siz öyle bir iktidarsınız ki bu kara para işi yapanlarla ortaklık yapıyorsunuz, destek oluyorsunuz, katkı veriyorsunuz ve işinize geldiği sürece görmüyorsunuz ve yüzdenizi alıyorsunuz; yüzdesini alanları da zaten davalarda gördük açıkça. Bugün Türkiye ekonomisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MURAT EMİR (Ankara) - Bakın, borsa çöküyor, Halkbank hisseleri yerlerde ve bunun bir tek sorumlusu denetlemeyen, gözetlemeyen, katkı veren, nemalanan siyasi iktidardır. Peki, bütün bunları ifşa eden birisi var -hepimiz söylüyoruz ama hepimiz bundan payımızı alıyoruz- Hüseyin Kocabıyık. Ne demiş Hüseyin Kocabıyık? Hüseyin Kocabıyık diyor ki: "Her yer menfaat ağlarıyla dolu." İcinizden gelen birisi ve bugün gözaltında. Suç ne? Cumhurbaşkanına hakaret. Ya, Cumhurbaşkanına hakaret suçu alenen işlenen bir şeydir. Sosyal medyasında -bize göre yok- varsa vardır, gözaltına ne gerek var? Hem de bunu Türkiye Cumhuriyeti başsavcısı, İstanbul Başsavcılığı yapıyor. İşte getirdiğiniz Türkiye'nin durumu. Türkiye'ye hukuk devleti diyorsunuz ya, İstanbul Başsavcılığı Ankara'daki eski bir milletvekilini yazdığı "tweet" yüzünden, "Cumhurbaşkanına hakaret ettin." diye gözaltına alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MURAT EMİR (Ankara) - Yani neresinden tutsanız yanlış, her tarafıyla yanlış. Ama siz herkese gözdağı verdiğiniz gibi eski arkadaşlarınıza da gözdağı veriyorsunuz, diyorsunuz ki: "Bakın, siz görüyorsunuz bu kiri, pisliği ama sesinizi çıkarmayacaksınız. Eğer böyle bir şey yaparsanız sizi de cezalandırırız. Susacaksınız, göz yumacaksınız."

Aynı şekilde, değerli arkadaşlar, iddianame bekliyoruz aylardır; Ekrem İmamoğlu için, diğer soruşturmalar için, diğer tutuklular için. İddianame ortada yok. Biz o iddianameleri savunma vermek için değil sadece, aynı zamanda siyasi amaçlarla İmamoğlu'nu ve belediye başkanlarımızı tutsak edenleri yargılamak üzere istiyoruz. Sizleri o mahkemede yargılayacağız, göreceksiniz ama bu iddianameleri biz bilmezken, biz beklerken yandaş medyadan bir sürü bilgiler sızıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Her zamanki gibi yargı-medya hattı kurulmuş, işin yargısal operasyon kısmı birilerine havale edilmiş, kimi başsavcılara, savcılara; medyadaki aparatları da her gün mahkemeleri kuruyorlar, peşin peşin herkesi suçluyorlar, sözüm ona delilleri ortalığa saçıyorlar ve bir algı yaratıyorlar. Niye? Çünkü gerçek yok, orada gerçek, somut delil yok. Somut delil olmayan yerlerde de algılar üzerinden insanları suçlamaya çalışıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, sözlerime son verirken Fatih Altaylı için de bir şey söylemek isterim. Söyleniyor ama bu çatı altında bence ne kadar söylenecektir. Fatih Altaylı, önemli bir gazeteci. Görüşlerini ifade ediyor. "Sen Cumhurbaşkanını tehdit ettin." diyorlar. Öyle bir tehdit yok. zaten tarihten bir alıntı, zaten, mahkemede de tarihçiler savunma yaptılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

"Sen Cumhurbaşkanını tehdit ettin." Ama tehdit suçunun tutuklamaya olanak vermediğini de görüyor, tabii, savcılık. Bu sefer 310'uncu maddenin 2'nci fıkrasına yaslanıyor "Fiilî saldırı yaptın." diyor. Yahu, içinizden bir kişi çıksın... Sayın Zengin, siz çok iyi bir hukukçusunuz, fiilî saldırı bir "tweet"le olabilir mi? Yani "tweet" bize göre normal, oradaki söz bize göre normal. Velev ki yanlış olsun, velev ki tartışılsın ama burada bir fiilî saldırı olabilir mi? Açıkça kaçma şüphesi yok, açıkça suç unsurları oluşmamış, açıkça deliller sabit, açıkça söylenmiş on dokuz saniyelik bir video kaydı ve bunun üzerinden bir gazeteciye, önemli bir gazeteciye mesaj veriyorsunuz, "Sus kardeşim." diyorsunuz. Kurmak istediğiniz dikta rejimini inşa etmek için herkesi susturmaya çalışıyorsunuz ama eninde sonunda dağılacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez açıyorum.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Bu millet susmayacak, o sandık eninde sonunda önümüze gelecek ve alacağınız cevabı alacaksınız.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Özlem Zengin.

Buyurun lütfen.

43.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, yeni yasama yılına, Mersin'in Erdemli ilçesinde meydana gelen kazaya, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Recai Kutun'un vefat yıl dönümüne, Filistin meselesine ve Sumud Filosuna, 1 Ekimde Genel Kurulda Cumhurbaşkanının yaptığı konuşmaya ve Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yeni yasama yılımızın her bir milletvekili arkadaşımıza ve Türkiye'ye, Türkiye Büyük Millet Meclisine hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın Başkanım, ben kendi konuşacaklarım dışında bana sıra gelinceye kadar Grup Başkan Vekili arkadaşlarımın ifade ettikleri konulara dair birkaç kelam da etmek istiyorum.

Öncelikle, Mersin Erdemli ilçesinde tarım işçilerini taşıyan minibüsün devrilmesi sonucunda 5 vatandaşımız hayatını kaybetti, 14 kardeşimiz de yaralandı. Bu meselenin çok üzüntü verici olduğunu ifade etmek istiyorum. Onlara Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Ekmen biraz evvel buradaydı.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Buradayım efendim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Burada, burada.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Aslında Grup Başkan Vekillerinin konuşmasını dinlemesini tercih ederdim diyecektim, yerinizdesiniz.

Sayın Ekmen, 2010 yılındaki yönetmelikten bahsettiniz. Bu konuyla ilgili olarak aslında tamamlayan ve daha da gelişen yeni bir düzenleme var, Cumhurbaşkanlığı genelgesi var, 2024 yılında yayımlandı ve genelgenin yürürlüğe girmesiyle birlikte özellikle mevsimlik işçilerin hem kendilerinin hem de ailelerinin çalışma ve yaşama şartlarının daha iyileştirilmesiyle alakalı önemli düzenlemeler yapıldı, valiliklere bütçe aktarımında bulunuldu ve devamında da yeni bir kurul ihdas edildi; Mevsimlik Tarım İşçiliği İzleme ve Değerlendirme Kurulu. Bu Kurul vesilesiyle tüm tarım işçilerinin kaydı yapılarak ihtiyaçlarının giderilmesi ve en önemlisi de çocukların okula gitmesinin teminiyle alakalı önemli bir çalışma yürütülüyor. Tabii ki bunlar var olan kazayı, problemi tek başına ortadan kaldırmıyor ama tarım işçilerinin daha sağlıklı şartlarda çalışabilmeleri, seyahat edebilmeleri ve yaşayabilmeleri için özel bir gayret olduğunun da altını çizmek istiyorum; bunu ifade etmek isterim.

Bugün vefat yıl dönümünü hatırladığımız çok önemli bir siyasetçi, Sayın Recai Kutun, kendisinin vefat yıl dönümü bugün. Bir mühendis kendisi, biz siyasetçi olarak biliyoruz ama Devlet Su İşlerinin önemli mühendislerinden. Hem Keban Barajı hem Atatürk Barajı'nın inşasında önemli görevler ifa etmiş, aynı zamanda siyasete büyük katkı vermiş bir isim Recai Kutun. Hem 41'inci Hükümette hem de 54'üncü Hükümette Bakan olarak da görev yaptı. İnsan olarak da çok kıymetli, nezaketli, siyasette örnek bir şahsiyetti; ben kendisini tekrar rahmetle yâd etmek istiyorum.

Bir diğer önemli konu, tabii ki her birimizin yani sadece ülkelerin değil bütün evlerin sofralarında konuşulan, her ailenin, her anne-babanın, hatta çocukların gündeminde olan Filistin, Gazze meselesi. Biz de dün Üsküdar'da... AK PARTİ Kadın Kolları olarak sağ olsun, başkanlarımız güzel bir organizasyon yaptılar, bütün Türkiye'de eylemler yapıldı; her gün, her yerde eylem var. En son, bütün dünyanın kulak verdiği, yakından izlediği Sumud Filosunun yaptığı eylem son derece önemliydi. Buraya katılan pek çok aktivist vardı ve 50'den fazla da Türk vatandaşı bu aktivizme katılmış oldu. Vatandaşlarımızdan 14'ü dönememişti, onların da bugün, 7 Ekim itibarıyla Türkiye'ye gelmeleri sağlanacak, şu an yoldalar, dönüyorlar Türkiye'ye. Sadece Türk vatandaşları değil, farklı ülkelere 137 aktivistin de Türkiye'ye gelmeleri ve kendi ülkelerine ulaşmaları sağlandı. Şöyle düşünüyorum: Yani bazen hayatta büyük acılar hiç ummadığımız değişimlere sebebiyet veriyor. İsrail'in Gazze'ye uyguladığı bu zulüm, bu katliam dünyada insanların gözünü açtı. Ben geri dönüşü olmayan bir yol olduğunu düşünüyorum yani artık İsrail'in buradan çıkabilme ihtimali çok zor. İnşallah, Allah'ın

izniyle Gazzeli kardeşlerimiz hem bu zorluktan çıkacak hem de Filistin özgürlüğüne kavuşacak. Şu anda baktığımızda Birleşmiş Milletler üyesi ülkelerin yüzde 80'i Filistin'in varlığını tanıdı, Türkiye zaten Filistin Devleti'ni ilk tanıyan ülkelerden ama 21 Eylülde hiç olmayacağını düşündüğümüz İngiltere, Kanada, Avustralya, Portekiz, hemen arkasından Fransa ve Belçika Filistin Devleti'ni tanımış oldular. Avrupa Birliğinin en önemli ülkelerinden Almanya, İtalya, Danimarka ve Yunanistan henüz tanımadılar ama onları da görüyorsunuz, kendi ülkelerinde muazzam bir talep var -başta İtalya olmak üzere- kendi ülkelerinde sivil vatandaşlar, sendikalar eylemler yaparak muazzam bir çağırıyorlar. Ben dünyada iyiliğin sesinin daha yüksek çıktığını görüyorum ve galip geleceğine de inanıyorum çünkü dünyanın imtihanı şu anda Filistin ve Gazze. Bu imtihandan geçemediğimiz müddetçe hiçbirimize huzur olmadığını düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Tamamlayacağım Sayın Başkanım.

O sebeple, Genel Kurulda da biz bu konu karşısında her daim birlik içerisinde olduk. 1 Ekimde Genel Kurul açılırken Sayın Cumhurbaşkanımızın burada yaptığı konuşma da fevkalade önemliydi. Aynen Birleşmiş Milletlerde olduğu gibi, Türkiye'de, burada, Meclisimizde her birimize, her bir siyasi partiye hem teşekkür ederek hem de bu davada öncülük etme konusunda tekrar çağrıda bulunmuş oldu.

Bu olumlu cümlelerden sonra ben de Sayın Murat Emir'in şu ifadesine bir şey söyleme ihtiyacı duyuyorum, dedi ki: "Sizi yargılayacağız." Murat Emir savcı mıdır, Murat Emir hâkim midir? Yani bu "Sizi yargılayacağız." ifadesi bütün yaptığınız konuşmalarla çelişen bir ifade.

MURAT EMİR (Ankara) - Emin misiniz Sayın Zengin?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Evet, aynen böyle söylediniz.

MURAT EMİR (Ankara) - Hayır.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - "Sizi yargılayacağız." dediniz.

İSMAİL ERDEM (İstanbul) - Dediniz, dediniz.

MURAT EMİR (Ankara) - Hayır, tutanaklara bakın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Dediniz, dediniz, "Sizi yargılayacağız." dediniz.

MURAT EMİR (Ankara) - Benim öyle bir niyetim yok, öyle bir şeyi de söylemem.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - O zaman Sayın Başkanım, arkadaşlarımdan ben rica ediyorum, tutanaklardan çıkaralım.

MURAT EMİR (Ankara) - Aynen öyle yapın. Ben niye sizi yargılayayım?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şahsıma söylemediniz, bence grubumuzu kastederek söylediniz.

MURAT EMİR (Ankara) - Hiçbirinizi yargılama gibi en ufak bir niyetimiz yok.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Öyle olmamalı, olamaz da zaten.

MURAT EMİR (Ankara) - Zaten yok öyle, ne münasebet. Ben sadece milletvekiliyim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Çünkü yargılama bizim işimiz değil, hâkimlerin ve savcılarının işi. Biz her daim hem bireysel olarak hem de grubumuz olarak haktan, hukuktan, adaletten yanayız. O anlamda, bunun altını çizmek istiyorum. Tutanaklar da çıktıktan sonra tekrar konuşuruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Başkanım...

BAŞKAN - Çok kısa olsun lütfen.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Evet efendim.

BAŞKAN - Buyurun.

44.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Ben Özlem Hanım'a duyarlılığı için teşekkür ediyorum. Aslında konuşmamda aynı genelgeye referans vermiştim. Hayırla analım, ilk Sayın Ömer Dinçer zamanında (2010/6) sayılı Başbakanlık Genelgesi var, sonra (2017/6) sayılı ikinci bir genelge var. Başkanlık sistemine geçince bu genelgeler unutuluyor. İki yıl boyunca bizim de çok büyük çabamızla Cumhurbaşkanlığının (2024/5) sayılı Genelgesi yayımlandı. Bu genelgenin uygulanması mevsimlik tarım işçileriyle ilgili sorunların yüzde 98'ini çözer ama iki yıldır Plan ve Bütçede hem Çalışma Bakanına hem Tarım Bakanına ayrı ayrı ve defalarca hatırlatmamıza rağmen bu genelge başta izleme kurulu olmak üzere 12 ayrı bakanlığın vazifesini yerine getirmemesi suretiyle uygulanmıyor.

Sayın Başkanım inşallah bu konulara da bir bakarsa sanırım işçiler lehine iyi olacak.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, bir cümle ilave edebilir miyim? Bir cümle, sadece bir cümle.

BAŞKAN - Buyurun.

45.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Ekmen, biraz evvel Sayın Bakanla konuşarak bu bilgileri paylaştım. Kendisinin de çok hassasiyeti olduğunu, bu konuya da çok üzüldüğünü de buradan Genel Kuruldan ifade etmek isterim. Hassasiyetle bu konu takip edilecektir.

Teşekkür ederim.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - İnşallah bu toplantıyı yapar Sayın Bakan.

BAŞKAN - Sayın Çopuroğlu...

Buyurun.

46.- Kayseri Milletvekili Şaban Çopuroğlu'nun, Kayseri'de 8-12 Ekim tarihlerinde düzenlenecek fuara ilişkin açıklaması

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; siyasetten bir dakikalığına uzaklaşıp Kayseri'ye doğru gitmek istiyorum. Kayseri'de öyle ufak tefek değil, ciddi bir iş yapılıyor, ayın 8'i ile 12'si arasında büyük bir fuar organizasyonu var. Her zaman, her fırsatta "Mobilyanın başkenti de ana vatani da Kayseri'dir." derken bunun haklılığını Kayseri'de inşallah ilan edeceğiz. 72 farklı ülkeden alım heyetlerinin geldiği, 450'den fazla firmanın, markanın orada ürünlerini sergilediği güzel bir fuar olacak. Bayağı da tecrübe sahibi oldu Kayseri'miz bu konuda, 4'üncüsünü yapıyor. Gerçekten Türkiye'de, baktığımız zaman, mobilya ihracatının önemli bir kısmı şehrimizden yapılıyor. Bu yapılan ihracata destek veren, katkı veren, ziyaret eden herkesi kucaklıyoruz. Şimdiden otellerin dolu olduğunu, uçakların neredeyse "full" kapasiteyle Kayseri'ye yolcu taşıdığını duymaktan, görmekten mutlu oluyoruz. Bu vesileyle fırsatı olanı ayın 8'i ile 12'si arasındaki fuara davet ediyoruz. Hakikaten mobilyanın başkenti ve ana vatani...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özcan...

47.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Melen Barajı'na ilişkin açıklaması

TALİH ÖZCAN (Düzce) - Teşekkürler Sayın Başkan.

2012'de yapımına başlanan Melen Barajı 2016'da bitirilmesi gerekirken hâlen tamamlanmadı. Dokuz yıldır İstanbul'da susuzluk tehlikesi var, Düzceli çiftçiler sulama sıkıntısı yaşıyor. Yanlış zemin, yanlış malzeme, yapılmayan etüt çalışması yüzünden baraj gövdesi çatladı; devlet milyarlarca lira zarara uğratıldı, milletin parası boşa gitti, vatandaş hizmetten mahrum bırakıldı. Melen Projesi 2071 yılına kadar İstanbul'un içme suyunu garanti altına alacak, elektrik üretecek, enerji tasarrufu sağlayacak. Artık, bu proje daha fazla geciktirilmesin. Buradan çağrı yapıyorum: 16 milyon İstanbullu için, Düzce halkı için, çocuklarımızın geleceği için Melen Barajı derhâl tamamlanmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

48.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Sumud Filosuna ve iktidardan beklediklerine ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Hükümetlerin yapamadığını yapmaya çalışan Sumud Filosunun kıymetli yolcularını selamlıyorum.

Asıl amacı, iktidarları İsrail'e karşı yaptırıma zorlamak olan bu hareket hiçbir kişisel şovun malzemesi hâline getirilmemelidir. İspanya, Sumud Filosu olayıyla ilgili olarak Uluslararası Ceza Mahkemesine şikâyetinde bulundu. Uluslararası sularda bireylere yönelik her türlü saldırı hem ulusal hem de uluslararası hukuku ve özgürlük hakkını ihlal eder. Şimdi, iktidarımızdan aynı adımı bekliyoruz. Sınır dışı edilen aktivistleri İstanbul'a konforlu bir yolculuk sağlayarak getirebilen iktidar, inanıyoruz ki bunu yapacak güçtedir.

Limanda vatandaşlarımıza işkence eden çifte vatandaş İsrail askerlerini derhâl vatandaşlıktan çıkarın ve yargılayın. Milletimiz sizden şov değil icraat bekliyor.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

49.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, elektrik tedarik şirketlerinin vatandaşa imzalattığı sözleşmeye ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Elektrik tedarik şirketleri ucuz elektrik, sabit fiyat garantisi vaadiyle, yıllık 5 bin kilovatsaatın üzerinde elektrik kullananlara sözleşme imzalatıyor ancak bu sözleşmeler yalnızca piyasa takas fiyatı ortalaması üzerinde imzalanıyor. Oysa vatandaş faturasında "SKTT" dediğimiz toplam birim fiyatı görüyor. SKTT dört ayrı kalemden oluşuyor: Piyasa takas fiyat ortalaması, YEKDEM, dağıtım bedeli ve tedarikçi kârı. Vatandaş bu farkı bilmediği için daha ucuz elektrik vaadine inanıyor, sözleşmeyi imzalıyor, ilk fatura geldiğinde ise söz verilen ucuz elektrik daha yüksek faturaya dönüşüyor.

Türkiye'de bu kapsama giren hanelerin oranı yüzde 3 iken Antalya'da yüzde 10'a kadar çıkıyor. Dolayısıyla bu durum Antalya'yı derinden etkiliyor. Buradan EPDK'yi göreve çağırıyorum. Faturalarda SKTT'nin içeriği ayrıntılı ve şeffaf biçimde gösterilmeli, tedarik şirketlerinin yaptığı sözleşmeler EPDK tarafından denetlenmeli ve sözleşmeler teknik terimlere boğulmadan halkın anlayacağı sade bir dille hazırlanmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Kocamaz..

50.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin'in Erdemli ilçesi Avgadı Yaylası yolunda bu sabah meydana gelen kazaya ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Bu sabah Mersin'imizin Erdemli ilçesinde tarım işçilerini taşıyan bir minibüsün Avgadı Yaylası kırsalında şarampole yuvarlanması sonucunda ne yazık ki 5 tarım işçimiz rızıklarının peşinde şehadete ermiştir. Kazada hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine ve sevenlerine sabır, yaralı vatandaşlarımıza da acilen şifa diliyorum ve inşallah bu tür kazaların bir daha yaşanmamasını temenni ediyorum.

Başın sağ olsun Erdemli, başın sağ olsun Mersin, başın sağ olsun Türkiye.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Tahtasız...

51.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, bir jandarma astsubayın kendisine gönderdiği mektuba ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, 2025 yılı sözde "Aile Yılı" ilan edildi ancak iktidar ve mensupları için varsa yoksa kendi aileleri ve kendi damatları. Aile olmak ve aile kalmak için iktidara yakın olmak gerekiyor maalesef. Yirmi yıldır bu ülkede Türk ordusuna hizmet eden jandarma astsubayın tarafıma gönderdiği mektup da iktidarın "Aile Yılı" söyleminin içinin ne kadar boş olduğunu gösteriyor. Jandarma astsubayımız yirmi yıldır il il gezdiğini, terörle mücadele ettiğini ancak kendisi gibi yirmi yıllık devlet memuru olan eşini gittiği hiçbir ile tayin ettiremediğini ifade ediyor; yirmi yıllık evlilik hayatının on beş senesini eşi ve 3 çocuğundan ayrı geçirmek zorunda kaldığını, aile bütünlüğünün bozulduğunu ve ailece mağduriyet yaşadıklarını dile getiriyor.

Biz de 2026 yılını seçim yılı ve AKP'siz yıl olarak ilan ediyoruz çünkü biliyoruz ki AKP giderse ülkenin tüm sorunları çözülecek.

BAŞKAN - Sayın İsmail Akgül...

52.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu Tekkedere köylülerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması

İSMAIL AKGÜL (Bolu) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bolu'muzun Tekkedere köyünde inşası tamamlanmak üzere olan Tekke Barajı nedeniyle köylülerimizin taşınması zaruri hâle gelmiştir ancak pandemi süreci ve artan maliyetler sebebiyle, 2018 yılında ödenen istimlak bedelleriyle, bırakın ev yapmayı, temel atmak bile imkânsız hâle gelmiştir. Öğrendiğimiz kadarıyla TOKİ'yle yapılan görüşmelerde 100 metrekare köy evine 5 milyon lira gibi fahiş bir fiyat verilmiştir; Türkiye'nin hiçbir yerinde böyle bir maliyet yoktur.

Buradan Çevre, Şehircilik ile Tarım ve Orman Bakanlarına sesleniyoruz: Mağduriyetlerin giderilmesini, TOKİ'nin makul şartlarda devreye girmesini, altyapısı ve üstyapısı hazır olan bölgede TOKİ tarafından, başka illerde de örnekleri olan köy evi inşasına başlanmasını ve köylülerimizin huzurla yeni yuvalarına kavuşması için gerekli desteklerin sağlanmasını bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Halıcı...

53.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta'daki gül üreticilerinin açıklanan destek kapsamı dışında bırakılmasına ilişkin açıklaması

HİKMET YALIM HALICI (Isparta) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bu yıl Isparta ve Türkiye genelinde yaşanan yoğun zirai don sadece bir doğa olayı değil, binlerce çiftçimizin emeğini, alın terini ve geçimini yerle bir eden büyük bir afettir. Dünya gül yağı ihtiyacının yüzde 65'ini tek başına karşılayan Isparta Türkiye'nin gül bahçesidir ancak bu yılki don felaketiyle birlikte güllerde yüzde 40 oranında ürün kaybı yaşanmıştır. Ne yazık ki Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından açıklanan destek listesine Isparta gülü dâhil edilmemiştir. Bu, hem üreticilerimizin emeğine yazık etmektir hem de tarımsal destek politikalarındaki adalet ilkesine aykırıdır. Isparta'daki üreticilerimizin bu destek kapsamı dışında bırakılması kabul edilemez. Bizler, gül üreticilerimizin hak ettiği desteği alması, zararlarının telafi edilmesi ve Türkiye'nin gül bahçesinin yeniden yeşermesi için konunun takipçisi olmaya devam edeceğiz.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Kars'tan gelen şehit yakınlarına ve gazilere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Kars'tan gelen şehit yakınları ve gazilerimiz şu an dinleyici locasından Genel Kurulu izlemektedir; kendilerine hoş geldiniz diyorum. (AK PARTİ, CHP, MHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İlk olarak YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, Gazze'ye uygulanan insanlık dışı ve hukuksuz ambargonun kaldırılması, İsrail tarafından uygulanan soykırıma son verilmesi ve sorumlularının cezalandırılması hususunda uluslararası toplum nezdinde atılacak adımların tespit edilmesi, aynı zamanda Küresel Sumud Filosu başta olmak üzere geçmişte yaşanan ihlallerin ve bugün denizde bulunan, içinde insanlık vicdanını temsil eden birçok ülkeden aktivistlerin yanı sıra 3 milletvekilinin de bulunduğu Vicdan gemisinin güvenliğinin sağlanması amacıyla 7/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 7 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

7/10/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/10/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkanı Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, Gazze'ye uygulanan insanlık dışı ve hukuksuz ambargonun kaldırılması, İsrail tarafından uygulanan soykırıma son verilmesi ve sorumlularının cezalandırılması hususunda uluslararası toplum nezdinde atılacak adımların tespit edilmesi, aynı zamanda Küresel Sumud Filosu başta olmak üzere geçmişte yaşanan ihlallerin ve bugün denizde bulunan, içinde insanlık vicdanını temsil eden birçok ülkeden aktivistlerin yanı sıra 3 milletvekilimizin de bulunduğu Vicdan gemisinin güvenliğinin sağlanması amacıyla 7/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 7/10/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere YENİ YOL Partisi Grubu adına Grup Başkanı Sayın Bülent Kaya.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu olarak yine bir Filistin, yine bir Gazze meselesiyle ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinin duyarlılığını, vicdanını seslendirmek üzere bu önergeyi vermiş bulunuyoruz. Yetmiş bir yıldır süren bir işgal, 2007'den bu yana yaklaşık on sekiz yıldır devam eden abluka, ambargo, insanlık dışı kuşatma sebebiyle artık temel insani ihtiyaçlara bile kavuşmakta zorlanan Gazzelilerin bir açık cezaevine dönüştürülmüş kendi topraklarındaki mücadelesine destek vermek üzere, dünyanın değişik ülkelerinden vicdan sahibi insanlar ayaklandı. Bizler de Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan, bulunmayan bütün partiler ve milletvekilleri olarak zaman zaman, Filistin'e destek noktasında burada ortak bildirilere imza attık, bütün gruplar bu konudaki hassasiyetlerini ortaya koydu. Burada iki konu önemli çünkü bu işgal, soykırım ve ambargo nedeniyle insani ihtiyaçları bile giderilemeyen durumla ilgili insanlık vicdanı ve sivil toplum harekete geçti, önemli aksiyonlar, eylemler ortaya koydu. Bu sivil eylemlerin iki amacı var, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki milletvekilleri olarak bizlerin de iki amacı olduğu gibi. Bunlardan bir tanesi İsrail'in bu terörist eylemlerine dikkat çekmek, İsrail'in uluslararası hukuka aykırı bir şekilde yapmış olduğu uygulamalara itiraz etmek ve yine, İsrail'in bu terörist eylemlerini gündemleştirmektir, yapmış olduğu işleri lanetlemektir; eylemlerimizin, konuşmalarımızın amaçlarından bir tanesi bu. Buna iktidarıyla, muhalefetiyle hep beraber ortak oluyoruz ve hep beraber kınıyoruz. Ama gerek bu eylemi yapan kişilerin, gerekse Türkiye Büyük Millet Meclisinde milleti temsil eden milletvekilleri olarak bizlerin ikinci bir sorumluluğu, borcu ve amacı var; bu zulmü durdurma konusunda yeterli adım atmayan dünya devletlerinin iktidarlarına çağrıda bulunmak, onları etkili eylemler yapmak noktasında zorlamak, atamadıkları adımlardan dolayı eleştirmek, hatta gerekirse kınamak bizlerin en tabii hakkıdır, buradaki bütün milletvekillerinin hakkı olduğu gibi.

Birinci amaçta hep beraber ortaklaşıyoruz; iktidarıyla, muhalefetiyle, muhalefet seçmeniyle, iktidar seçmeniyle herkes İsrail'in yapmış olduğu zulmü tespit edip kınama noktasında hemfikir ama söz konusu olan iktidarlar olunca hemen ilk amaç konusunda "Siz bizim hassasiyetimizi nasıl sorgularsınız?" Biz sizin hassasiyetinizi değil yapmak durumunda olup da yapamadıklarınızı sorguluyoruz. Yirmi üç yıllık iktidarınızda hâlâ Gazze'de soykırım varsa sizin kadar Birleşmiş Milletlerdeki bütün devletlerin iktidarları suçludur ve sorumludur. Sorumluluklarımızın farkında olmamız lazım. Biz hiç kimsenin hassasiyetini sorgulamıyoruz ki, İspanya Başbakanının da hassasiyetini sorgulamıyoruz, İtalyan Başbakanınıninkini de İngiltere ve diğerlerinininkini de sorgulamadığımız gibi. Bunlardan çok daha fazla hassasiyet sahibi olan ülkemizin Cumhurbaşkanı'nın da hassasiyetlerini sorgulamıyoruz. Ama devlet adamlarının tek şeyi hassasiyet değil ki.

Bugün 46 ülkeden 497 insan niye, bu açık sularda bu kadar tehlikelerle yüz yüze kalarak oraya doğru yürüyor? Bir, İsrail'in yapmış olduğu zulme dikkat çekmek için; iki, mensubu oldukları devletlerin iktidarlarının yapmadığını aynı zamanda işa etmek için o denizlere çıkıyor. Dolayısıyla bu insanlar giderken gerekli güvenlik önlemlerini alamayan iktidarlar sorumludur, bu insanların uluslararası sularda teröristçe alıkonulmasına müdahale edemeyen iktidarlar sorumludur ve yine, bunların tutuklanmalarına, gözaltına alınmalarına engel olamayan iktidarlar sorumludur. Sadece oraya bir uçak gönderip, onları oradan kurtarıp daha sonra da burada, havaalanında zafer naralarıyla karşılamak bir iktidarı sorumluluktan kurtarmaz. Sizin vazifeniz, onların yüklenmiş olduğu o insani yardımları Gazze'ye ulaştırma ile ilgili gerekli tedbirleri almaktır; donanma eşlik etmesi gerekirse donanmadır, buradan tezkere çıkarılması gerekiyorsa tezkereyi çıkarmaktır. Süreçlerin hiçbir tanesinde yoksunuz, sonuçlarda hep beraber maşallah ortaya çıkıyorsunuz. Dolayısıyla değerli arkadaşlar, biz sizin hassasiyetlerinizi sorgulamıyoruz çünkü en az bizim kadar, yer yer bizden de fazla hassasiyetinizin farkındayız ama yirmi üç yıllık bir iktidarsınız, bizi kendinizle kıyaslamayın; biz yirmi üç yıl iktidarda olmadık ki "İktidarımız şunları şunları yaptı." deyip bizi "Siz neler yaptınız?" diye sorguluyorsunuz. İşte neler mi yaptık? 3 milletvekilimiz biz

bugün buralarda bu çalışmayı yaparken Gazze'ye doğru yol almaya devam ediyor, muhtemelen bugün İsraili askerlerle karşı karşıya gelecekler. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Devam edin, buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Buradan sadece grubumuzu temsilen değil 600 milletvekilinin vicdanını, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onurunu ve zulme karşı duruşunu temsilen o açık sulara Gazze'ye doğru yol alan Sayın Sema Silkin Ün'ü, Mehmet Atmaca Bey'i, Necmettin Çalışkan'ı bütün milletvekilleri adına saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ve yine "Bu milletvekillerimize yapılacak kötü muameleleri engelleyin." diye iktidara bir çağrıda bulunmuyorum çünkü onlar belli bedelleri göze alarak zaten o yola çıktılar. Gazzelilere yapılan soykırım karşısında "Bunlara kötü muamele yapılmasını engelleyin." demeyi bir acizyet olarak görüyorum. Sizin yapacağınız tek bir şey var ey iktidar: Bunların yüklediği amacı gerçekleştirmek için, Gazze'ye o yardımı ulaştırmak için gerekli tedbirleri alın. Bırakın tutuklanmalarını, gözaltına alınmalarını, kötü muameleleri, zaten onlar bunları göze alarak oraya gitti; sizden bir yardım dilenmiyorlar, iktidar olarak gereğini yapmanızı bekliyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Başkanım, arkadaşlarımızın řu an bizim sesimize... Eğer uygun görürseniz bir dakikayla daha toparlamak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Çok teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, bu arkadaşlarımız yarın sabahtan itibaren uluslararası hukuka göre, İsrail'in teröristçe saldırıda bulunacağı sulara girmek üzereler. Dolayısıyla, dediğim gibi, bu arkadaşlar YENİ YOL Grubunu temsilen gitmiyor, 86 milyon milletimizi ve buradaki 600 milletvekilini temsilen gidiyor. Hep beraber bu duyarlılığa sahip olalım ve onların bu yüklenmiş oldukları vicdanı Gazze kıyılarına ulaştırmak için iktidarımızı zorlayalım, hep beraber zorlayalım. İsrail'in ne haddine ki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını gözaltına alıyor, milletvekillerini alıkoyuyor! Ve bizler de iki üç gün bunlar gözaltında tutulduktan sonra İsrail bunları serbest bırakmaya karar verince onlara uçak göndermeyi bir marifet olarak bu millete anlatacağız... O açıdan, buradan tekrar iktidara sesleniyorum, Dışişleri Bakanı buraya geldiğinde de seslendim: Tutuklandıklarından sonra zaten iki üç gün sonra serbest bırakılacaklar, bu devlete yakışan tutuklanmadan onların Gazze'ye ulaşmalarını temin etmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Bu konuları detaylı bir şekilde burada konuşmayacaksak Trafik Kanunu'nu konuşmak bu millete hakarettir. Dolayısıyla bu konuda bu genel görüşmeyi açıp hep beraber bu konuları konuşmak üzere genel görüşme talebimize destek vermenizi diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Sayın Yasin Öztürk.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, burada sadece bir dış politika meselesini değil, insanlığın kalbine açılmış en derin yaralardan birini konuşuyoruz. Filistin halkı yıllardır süren bir zulmün, bir kuşatmanın, bir sessizliğin içinde yaşıyor. Gazze'de doğan her çocuk daha nefes almadan ölümle tanışıyor, ambulanslar, hastaneler, fırınlar, su kuyuları bombalanıyor ve dünya susuyor, güç sahipleri sessiz kalıyor ama biz susamayız çünkü bu mesele yalnızca bir coğrafyanın, yalnızca bir halkın, yalnızca bir dinin meselesi değildir; mesele, tüm insanlığın ortak vicdan sınavıdır.

İsrail'in Filistin halkına uyguladığı sistematik abluka artık aleni bir soykırıma dönüşmüş durumda. Bir halk toprağından, suyundan, havasından mahrum bırakılarak yok edilmeye çalışılıyor. Bu zulmün, bu vahşetin hiçbir bahanesi olamaz ama ne yazık ki, bu utanç dünyada yayıldıkça bizim ülkemizin yöneticileri ikiyüzlü diplomasinin ardına saklanmaya devam ediyorlar; kapalı kapıların arkasında başka konuşup bir başka kapının önünde farklı pozlar verebiliyorlar, Gazze için gözyaşı döker gibi yapıp aynı anda İsrail'le milyar dolarlık ticarete imza atabiliyorlar, Kudüs'ü savunuyormuş gibi konuşup Tel Aviv'de ticaret pazarlıkları yapıyorlar ve buna da "gerçekçilik" diyorlar. Hayır efendiler, bu, gerçekçilik değil; bu, ikiyüzlülüğün diplomasine yansımış hâlidir. Eğer bir ülkenin yöneticileri insan haklarını, adaleti, vicdanı sadece kürsüde hatırlıyor, kapalı kapılar ardında çıkar hesapları yapıyorsa o ülke artık ne mazlumun sesi olabilir ne de adaletin temsilcisi. Sürekli "Dünya 5'ten büyüktür." diyorsunuz ya, soruyorum sizlere: Peki, ticaret rantı zulümden de mi büyüktür; Gazzeli çocukların canı İsrail'le ticaretten kazandığınız paralardan daha mı değersizdir? İsrail'i kınıyorsunuz da ona hamilik yapan Amerika'ya neden sesiniz çıkmıyor? İşte bu soruların cevabı bugün bu kürsüden verilmelidir.

Uluslararası sulara insani yardım taşımaya giden, barış için yola çıkan Küresel Sumud Filosundaki Türk vatandaşlarına yapılan kötü muamele sadece uluslararası hukukun değil insanlık onurunun da ayaklar altına alınmasıdır; buna sessiz kalmak mazlumun yanında olma iddiasını yerle bir eder. Bu yalnızca bir diplomatik kriz değil, ulusal bir onur meselesidir.

Bu arada, filodaki kişisel çıkar, PR peşinde koşanların, televizyon ve sosyal medyada şaklabanlıklar yapanların meseleyi sulandırılmasına da müsaade edilmemelidir. Artık laf değil, şov değil eylem zamanı gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - İsrail'in bu insanlık dışı politikalarına karşı sözle değil somut adımlarla "Dur!" denilmelidir, Filistin halkına uygulanan bu soykırım her uluslararası platformda dile getirilmelidir çünkü insanlığın vicdanı bugün Gazze'nin yıkıntıları altında inliyor ve biz o vicdanın sesini susturursak yarın bize de kimse kulak vermez. Sadece duada değil tutarlılıkta da biz Filistin'in yanındayız çünkü Filistin'in acısı hepimizin acısıdır. Kudüs'te ağlayan her çocuk bizim çocuklarımızın gözyaşlarına karışır. O yüzden diyoruz ki: Bu soykırıma bir an önce dur denilmelidir.

Adalet terazisi artık zulmün kefesinde değil insanlığın vicdanında ağır basmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Özgül Saki.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler.

YENİ YOL Grubunun önergesi üzerine "Filistin'le dayanışma önergesi" diye ben tarif etmek istiyorum, bu önerge üzerine konuşuyorum.

Filistin meselesi 1948 yılından beri Filistin halkının siyonist, işgalci İsrail Devleti'nin soykırım politikalarına karşı bir direniş destanı aynı zamanda. Ancak son iki yılda burnumuzun dibinde, gözümüzün önünde bir halk katlediliyor, yok edilmeye çalışılıyor, üstelik bu askerî bir durum değil; tüm insani yardımlar, gıda, sağlık, hiçbirine izin vermeyen korkunç, mutlak bir abluka altındalar. Bugünlerde bütün devletler seyirci kalırken Küresel Sumud Filosu bu ablukayı dağıtmak için yola çıktı ve Türkiye Cumhuriyeti de dâhil olmak üzere bütün bölge devletleri Küresel Sumud Filosunun Gazze ablukasını kırması için hiçbir etkili yardım, destek yapmadığı için Küresel Sumud Filosu İsrail askerlerinin saldırısına uğradı. Bu bir kere bizim yanıt vermemiz gereken bir durum.

Peki, ne oluyor? Şimdi, sözüm ona, hepimiz Küresel Sumud Filosunun bu eylemini destekliyoruz, onunla yan yanayız ama sonuç almak böyle vicdanlara iyiliklerle, gözyaşlarıyla olmuyor, yaptırımla oluyor. Sumud Filosundakiler diyor ki: "Gazze'ye özgürlük, İsrail'e yaptırım, nehirden denize özgür Filistin!" Şimdi, bu talepler için, bakın, devletler değil ta Vietnam'dan beri, 21'inci yüzyılın Vietnam'ıdır Filistin, Gazze bugün; ezilen halklarla birlikte emperyalistlere karşı, iş birlikçilere karşı sokağa dökülen halkların baskısı sonucu Filistin halkı tanınmaya başlandı. Filistin halkının, Filistin Devleti'nin tanınması yetmez. Bakın, bölge devletleri suskun kalırken, "Yok, bizim kardeşlerimiz." diyen devletler varken İspanya ne yaptı? Filistin Devleti'ni tanımanın yanı sıra İsrail'e tam silah ambargosu uygulayarak, askerî teçhizat ticaretini, yakıt taşıyan gemi ve uçakların ülkeden kalkışını engelleyerek, onları durdurarak İsrail'e karşı bir yaptırım uyguladı. Bakın, ta Kolombiya'da Kolombiya Devlet Başkanı Gustavo Petro aldığı kararla İsrail'e kömür ticaretini tamamen durdurdu. Soykırım sona erene kadar bu yaptırımın süreceğini ilan etti, tüm diplomatik ilişkilerini kesti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Peki, Türkiye devleti, AKP iktidarı ne yapıyor? Hamaset söylemleri yaparken damat Bayraktar, şirketi Baykar şirketiyle, İsrail'e silah taşıyan şirketle ortak oluyor, bunu bir gururla anlatıyor. Küresel Sumud Filosu yol alırken aynı zamanda Ceyhan'dan, Derince Safiport Limanı'ndan ticari gemiler İsrail'e doğru yol alıyor ve kırk türlü cambazlıkla, kırk türlü hileyle "Yok, biz o gemileri İsrail'e götürmüyoruz." diyorlar; sözüm ona Filistin'e götürüyorlarmış tam ambargo varken. Aklımızla dalga geçiyorlar. Dolayısıyla eğer Gazze'deki soykırımı durdurmak istiyorsanız ticari, askerî, siyasi tam ambargo uygulanması gerekiyor İsrail'e. Yaptırım budur. Hiç kimseyi kandıramıyorsunuz bu politikalarınızla.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - "Filistin halkının kanı üzerinden hiç kimsenin PR çalışması yapmasına izin vermeyeceğiz." diyor Küresel Sumud Filosu. Biz de 5 Ekimde sokaklarda olan Filistin dostları olarak buna izin vermeyeceğiz. Askerî, siyasi, diplomatik tüm ilişkiler kesilmeden yaptığımız hiçbir şeyin hayrı yok, kimseyi kandıramıyorsunuz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Okan Konuralp.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN KONURALP (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 7 Ekim 2025, Gazze'de 7 Ekim 2023'ten günümüze kadar devam eden sürecin 2'nci yılındayız. Uluslararası Soykırım Araştırmacıları Derneği geçtiğimiz haftalardaki açıklamasıyla iki yılın tanımını yaptı. Dernek İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarıyla ortaya çıkan tablonun Birleşmiş Milletler Soykırım Sözleşmesi'nde tanımlanan soykırım suçu kapsamına girdiğini ilan etti ve bununla da yetinmeyip Uluslararası Ceza Mahkemesinin içtihatlarına atıf yaparak İsrail saldırılarının savaş suçları kapsamında olduğunu vurguladı. Özetle, dernek için, benim için, inanıyorum ki hepimiz için İsrail soykırım ve savaş suçu işlemiş ve işlemeye devam eden bir ülkedir ve umut ediyorum ki soykırım ve savaş suçunun sorumluları en kısa sürede cezalandırılacaktır.

Sayın milletvekilleri, YENİ YOL Grubunun genel görüşme talebinde de vurguladığı üzere, Küresel Sumud Filosunun ardından yola çıkan 2'nci filo, Uluslararası Özgürlük Koalisyonu Filosu İsrail'in soykırım uyguladığı ve abluka altında tuttuğu Gazze'ye anbean yaklaşıyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinden 3 değerli milletvekili arkadaşımız Sayın Necmettin Çalışkan, Sema Silkin Ün ve Mehmet Atmaca da Uluslararası Özgürlük Filosunun mensubu olarak buldukları gemiyle Gazze'ye ulaşmaya çalışacaklar.

Sevgili arkadaşlar, elbette ne Sumud ne de Özgürlük Koalisyonu soykırımda hayatını kaybedenleri geri getirmeyecek; annelerini, babalarını, evlatlarını kaybedenlerin acısını dindirmeyecek ancak anımsayın, Davut Câlû'tu tek bir taşla öldürmüştü, Filistinli gençler de bu kıssadan aldıkları ilhamla onlarca yıl boyunca ülkelerinin İsrail tarafından işgaline attıkları taşlarla direndi. Demem o ki farklı dinlere, dillere, cinsel, sosyal, siyasi, kültürel kimliklere sahip farklı ülkelerden yüzlerce Özgürlük Koalisyonu mensubunun da İsrail'e bir sapanla atılan taş olmaları amacı. Ama bu taş her bir aktivistin aynı zamanda kendi ülkesine ve dünyaya da attığı taştır çünkü ülkemizdeki mevcut siyasi iktidarın sürdürdüğü Filistin ve Gazze politikalarının ve İsrail'e yönelik pozisyonunun yetersizliği tartışmalarına doğrudan girmeksizin kabul edilmelidir ki Türkiye'yle birlikte tüm İslam âlemi ve tüm dünya İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarının soykırıma dönüşmesini engelleyemedi, soykırım durdurulamadı. Gazze'de yaklaşık 70 bin kişi öldü. Ölenlerin 17 bini çocuk. Ölen çocukların yaklaşık bini 1 yaşından küçük. Yaklaşık 2 bin aile tamamen yok oldu. 5 bin kadar ailenin yalnızca tek bir ferdi hayatta kalabildi, Gazze, dünyada kişi başına düşen en fazla ampute çocuk sayısına sahip bölgeye dönüştü. On binlerce çocuk ömür boyu sürecektir ağır, fiziksel ve ruhsal sonuçlarla yaşayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

OKAN KONURALP (Devamla) - Hâl böyleyken ne zaman bu Genel Kurul çatısı altında Filistin konuşsak, Gazze konuşsak iktidarın bu konuda kendisini sorgulamaktan kaçınan bir yaklaşım içinde olmasına, kendisine hatasızlık, mükemmellik bahşetmesine şahit oluyoruz. Oysa iktidarın bu kibirli ve öz eleştirisiz hâli az önce ortaya koyduğum Gazze trajedisinin gerçeğini değiştirmiyor. Ve şimdi diyoruz ki: Mevcut siyasi iktidar dönem arkadaşımız milletvekillerinin de içinde bulunduğu Vicdan gemisi dâhil Uluslararası Özgürlük Koalisyonunun tümüyle Gazze'ye ulaşmasını sağlayacak diplomatik ve koruyucu adımları ivedilikle atar, umarım atar, umuyoruz atar. Bu duygularla filonun tüm katılımcılarını selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Zeynep Yıldız.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, ekranları başından bizleri takip eden necip milletimiz; YENİ YOL Partisi grup önerisine ilişkin olarak AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Gerçekten bugün hepimizin aynı noktada bulunması gereken bir meseleyi esas itibarıyla tartışıyoruz ve konuşuyoruz. Konuşmama başlamadan önce şunu ifade etmek isterim, içtenlikle ifade etmek isterim: Ablukayı delmek ve soykırıma "Durl" demek için, Gazzeli çocukların bir yarısına merhem olabilmek için yola çıkan Sumud Filosu katılımcılarına, Vicdan gemisi katılımcılarına ve Özgürlük Filosu katılımcılarına buradan derin saygılarımı ifade etmek istiyorum ve gerçekten, açık yüreklilikle onlara imrendiğimi burada, tekraren, sizlerin huzurunda da söylemek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün 7 Ekim 2025, İsrail'in Gazze'ye yönelik soykırım girişiminin 2'nci yılı. Biz şunu çok net biliyoruz: Nekbe'den bu yana İsrail'in cevapsız kalan her türlü haydutluğu bugün soykırım yapma cüretini göstermesine sebep olmuştur. Dolayısıyla uluslararası hukukun cevap veremediği her türlü hukuksuzluk bugünkü soykırım gerçeğini önümüze koymuştur. Dünyadaki farkındalık küresel bir boyuta yeni ulaşmış olabilir ancak Türkiye ve Türk milleti her daim Filistinlilerin yanında olmuştur. Batılı devletler utanmazca, oldukça gülünç, insan akli ve vicdanıyla alay edercesine İsrail'i Orta Doğu'daki tek demokratik devlet olarak işaret ederken İsrail'in tüm lobisine, gücüne, kendi içimizdeki monşerlere, müesses nizama kafa tutarak İsrail'in gerçek yüzünü tüm dünyaya haykıran ve İsrail'in aslında içinde bulunduğu suçluluk psikolojisini defalarca deşifre eden tek lider ve bunu aralıksız ifade eden tek lider Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olagelmıştır. Türkiye her zamanki yerindedir, Sumud Filosuna müşfik bir baba gibi kucak açmıştır. Öyle ki uluslararası hukuk çerçevesinde, bütün yolculukları boyunca insansız hava araçlarımız havadan, deniz araçlarımız, fırkateynlerimiz de denizden filoyu daima takip ederek ihtiyaçlarını gidermiştir. Yine aynı şekilde, filo geri döndükten sonra bütün filo katılımcıları Adli Tıbb'a götürülerek sağlık denetiminden geçirilmiş ve böylelikle olası bir uluslararası hukuk soruşturmasına da altlık Türkiye'nin adli makamlarınca oluşturulmuştur.

Bizler şunu çok net biliyoruz: İsrail yenilmektedir, içine düştüğü rasyonalite kaybı İsrail'e sürekli hata yaptırmaktadır. Sumud Filosu yolcularının her birini hücrelere kapattılar ve böylelikle Gazzelilerin yıllardan beri maruz kaldıkları zulmü en güçlü şekilde anlatmış oldular.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bugün katılımcıların her biri Gazzelilerin maruz kaldığı zulmü o hücrelerden teker teker anlatmaktadırlar.

Ve şunu net bir biçimde ifade etmek isterim: Ankara'nın Altındağ ilçesinin dörtte 1'i kadar bile olmayan Gazze'yi yenememiştir, iki yıldan beri bütün dünyanın teknolojisine ve gücüne sahip olmasına rağmen İsrail yenememiştir. Bütün dünya şu an Gazze'nin yanında saf tutmaktadır. Bugün Birleşmiş Milletlerin ilgili organları, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinin ilgili organları İsrail'in Gazze'de bir soykırım yaptığını teyit etmiştir. Dolayısıyla, şunu tekraren ifade etmekte fayda var: Biz bir gün bu gözü dönmüşlikle karşı karşıya geleceğiz, biz o güne kadar azığımızı topluyoruz, hazırlıklarımızı yapıyoruz, gerçekten tam bağımsız bir Türkiye'yi inşa etmek için çaba harcıyoruz. Allah bizleri bu zulmü dindirmeye memur eylesin diyorum. (AK PARTİ sıralarından "Amin." sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bu yolda samimiyetine bizzat şahit olduğumuz Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Allah yardımcısı olsun diyorum. Mücadelemiz birbirimizle değil, İsrail'le olsun diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul Edenler... Kabul etmeyenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Kabul...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Kabul...

Kabul çoğunlukta.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Kabul çoğunlukta.

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

54.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, YENİ YOL grup önerisine "ret" oyu verenlere ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkandan oylama öncesi söz istemiştim.

Değerli Adalet ve Kalkınma Partililer, bu önergeye, genel görüşme talebine "ret" oyu veren arkadaşlar; eğer "evet" oyu vermiş olsaydınız hiçbir şey kaybetmeyecektiniz. Neden diyeceksiniz? Bu, bir genel görüşme talebi efendim, bir araştırma önergesi değil, araştırma komisyonu kuralım değil. Yirmişer dakika fazla konuşacaktık burada ve birazcık daha fazla Türkiye'nin gündemindeki Sumud Filosunu, aynı zamanda YENİ YOL Partisinin vermiş olduğu bu genel görüşme talebiyle beraber İsrail'in zulmünü anlatmış olacaktık, siz çok şeyler kazanmış olacaktınız. Ve milletvekillerimiz bugün Vicdan gemisiyle oraya doğru hareket ediyorlardı. Daha hassas davranmanızı isterdik, daha dikkatli davranmanızı isterdik ama kamuoyu bunun takdirini yapacaktır mutlaka.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Elektronik oylama mı yapıyoruz Sayın Başkan? Sonuçla ilgili bir şey söylemediniz. Dediniz mi?

BAŞKAN - "Kabul edenler..." dedim ya.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz ve 21 milletvekili tarafından, uyuşturucu kullanımını artıran faktörlerin ayrıntılı araştırılması, uyuşturucu kullanımındaki artışın sorumlularının tespiti, kullanılan tedavi ve eğitim modellerinin geliştirilmesi, asayiş noktasında konuyla ilgili önlemlerin alınması amacıyla 21/2/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 7 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

7/10/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/10/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz ve 21 milletvekili tarafından, uyuşturucu kullanımını artıran faktörlerin ayrıntılı araştırılması, uyuşturucu kullanımındaki artışın sorumlularının tespiti, kullanılan tedavi ve eğitim modellerinin geliştirilmesi, asayiş noktasında konuyla ilgili önlemlerin alınması amacıyla 21/2/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 7/10/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sayın Selcan Taşçı.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞÇI (Tekirdağ) - İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bulaştığı ya da bulaşan herkesi yutan dipsiz bir bataklık uyuşturucu. Biz de bu önergeyle bu bataklığı kurutalım diyoruz aslında özetle. Birleşmiş Milletler verileri son on yılda yüzde 20'lik bir artış belgeliyor. Türkiye'de 2 milyonu geçmiş durumda kullanıcı sayısı, kullanma yaşı 8'lere düşmüş durumda. Buna benzer yüzlerce veriyi burada sıralayabilirim ben. Sonra iktidar sıralarından bir arkadaşımız gelir, TCK'de, 5237'de yaptıkları değişiklikleri anlatır, tedaviyi tedbir olarak soruşturma aşamasına kadar çektiklerini; okul, yurt gibi yerlerde satılmasını ağırlaştırıcı sebep hâline getirdiklerini, belki kaç AMATEM açtıklarını, rehabilitasyon çalışmalarını anlatır ama bu değil ki arkadaşlar, yani yaptınız-yapmadınız meselesi değil bizim burada aslında gündeme getirmek istediğimiz. Meselemiz daha başka, daha farklı ne yapabiliriz? Çünkü belli ki bu şekilde sonuç alamıyoruz.

Yasaya göre, mesela, uyuşturucudan denetimi olanlar, çocuklarla aynı ortamda iş yapamazlar ama hastanelerde çalışabilirler mi peki? Geçen yıl Afyonkarahisar Şehir Hastanesinde, uyuşturucu ticaretiyle yargılanan 18 sözleşmeli çalışan ortaya çıktı mesela. Yani insanların en savunmasız olarak buldukları yerde uyuşturucu ticaretiyle yargılanan 18 kişi çalışabiliyordu. Çinlisi, Rus'u, Belçikalısı, İranlısı, Yeni Zelandalısı, hepsi yani dünya uyuşturucu baronlarının değneksiz köyüne döndü ülkemiz. İsim isim hangi mafyanın hangi semtte mesken tuttuğu defalarca söylendi burada, tutanaklara geçti. Durum buyusa, tablo buyusa mesela, demek ki ya bir şeyi eksik yapıyoruz ya da yanlış yapıyoruz.

Daha dün İstanbul'da bir gün ortası cinayeti daha işlendi, bir kalın suç dosyası daha "Z" mafyası eliyle kapatılmaya çalışıldı. 14, 15, 16 yaşlarında, kâğıt üstünde çocuk, yeni nesil çetelere sinek avlar gibi insan öldürtüyorlar hanidir bu ülkede. Bu suç zinciri siz sanıyor musunuz ki sadece faillerin aynı zamanda torbacı, aynı zamanda bağımlı olması münasebetiyle uyuşturucuyla ilgili? Daha fazlası var. Aktörleri münasebetiyle haklı da olabilirsiniz aslında yüzleşmekten kaçınmakta çünkü kirlettiği alan çok daha derin. Türkiye'de son beş yılda kadın cinayetlerinden çocuk istismarına, gasptan darba, hırsızlıktan siyasi suikastlere bütün suçların kaçı madde etkisindeki faillerce işlendi? Bu bir boyutu ama asıl boyutu sokaklara sirayet eden hesaplaşmaların da siyasete sirayet eden tasfiyelerin de kaçının bir ayağı da uyuşturucu ticaretini, uyuşturucu kaynaklı kara parayı kapsıyordu. İstedığınız kadar burada ne yaptığınızı anlatın, ülkeniz uyuşturucu kartellerinin güzergâhı olmaktan çıkıp da merkezi olmaya evrilmişse eğer demek ki daha fazlasını yapmamız, daha başka türlüşünü yapmamız lazım. Son birkaç yılda sadece Akdeniz'de İspanya, Fransa açıklarında ele geçirilen tonlarca kokainin ortak noktaları Türkiye'den çıkan gemilerde yakalanmalarıysa eğer "Gerekeni yapıyoruz." diyemeyeceğimiz bir noktadayız demek ki, artık gerekeni yapamıyoruz demek ki. Ben bunu kimsenin yüzüne vurmaktan haz duymam, Allah hiç kimsenin başına vermesin ama kaç arkadaşınızın evladı -kimi kullanırken, kimi satarken- ifşa oldu sadece yakın dönemde. Dediğim gibi, Allah kimseye yaşatmasın, bu bir rekabet ya da propaganda alanı değil ama demek ki biz artık kendi evimizi bile koruyamadığımız bir noktadayız bu alanda. Ben gerçek bir cevap alabilmeyi çok isterim. Mesela, son iki üç yılda kaç okulda kaç çocuğumuz baygın, yarı baygın uyuşturucu komasında bulundu okul tuvaletlerinde? Okullarımızda başta yüksek katlardan atlamak yoluyla olmak üzere, kaç öğrenci intiharı vakasında buna kalkışan çocuklarımız uyuşturucu madde etkisindeydi? Bu olayların kaçı soruşturuldu, kaç tanesinin üstü kapatıldı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

SELCAN TAŞÇI (Devamla) - Ve konjonktürel herhâlde, en gözden kaçırılan fasıl, Avrupa uyuşturucu ticaretinin yüzde 80'i PKK terör örgütü tarafından kontrol edilirken, PKK her yıl 1,5 milyar dolardan fazla geliri sadece uyuşturucu ticaretinden elde ederken -insanlar tercihleriyle yaşar, siz de birazdan bir tercih yapacaksınız, tarihe de o tercihlerin sonuçlarıyla geçerler- tıpkı, terör sorununu

kimlik sorununa indirgeyerek altına girdiğiniz tarihî vebal gibi uyuşturucu sorununu da bir kötü alışkanlığa, bağımlılığa indirgeyip vebalinizi büyütmeyi, o zehirli parayla semirtilen azgınlığın Gazi Meclis çatısı altında bir terör örgütünün katilbaşı için attığı sloganları hazmetmeye devam etmeyi de tercih edebilirsiniz, tarihe bu âczle geçebilirsiniz. Ama şöyle bir tercihte de bulunabilirsiniz: Bu tarihî hatadan dönmeyi, katillerin, zehir tacirlerinin değil de milletin umudu olmayı da seçebilirsiniz. Ben olsam ikincisini seçerdim ama tabii siz bilirsiniz.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Grubu adına Sayın Elif Esen konuşacak.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, 28'inci Dönem Dördüncü Yasama Yılı'nın hayırlara vesile olmasını, vatandaşlarımıza umut olacak, nefes aldırarak başarılı çalışmalara vesile olmasını aynı zamanda umut ediyor, temenni ediyorum.

Üçüncü Yasama Yılı bitmeden YENİ YOL Grubu olarak madde bağımlılığı konusunda 24 maddelik bir kanun teklifi, 3 araştırma önergesi ve 104 soru önergesini Meclis gündemine taşıdık ancak halka ulaşan bir sonuç almak mümkün olmadı. İYİ Partinin araştırma önergesi vesilesiyle Meclisin ortak vicdanına seslenerek çağrımızı yinelemek istiyorum zira madde bağımlılığı tam 26 suç türüyle ilintili.

Bu meşhur "Casperlar" "Daltonlar" var ya, ülkemizin yeni ve acı gerçeği; işte, onlar ve benzeri çeteler madde bağımlılığı ve madde geliriyle küçücük çocukları, ergen evlatlarımızı suça teşvik ediyor, suç işleyince de davulla zurnayla cezaevine uğurluyorlar. Üstelik cezaevleri bu çocukları, suçluları rehabilite etmekten çok uzak, hatta maddeye ulaşmanın, yaymanın mümkün olduğu rahat bir ortamın varlığından söz ediyor bu gençlerin aileleri. Velhasıl, bu mesele ne bir parti meselesi ne de sadece bir sağlık başlığı; bu mesele çocuklarımızı, ailelerimizi ve toplumun ruh sağlığını, geleceğini ilgilendiren bir yaşam hakkı meselesidir. Çünkü çok acı bir veri ama kullanım yaşı 12'ye, hatta bazı yerlerde 9'a kadar düştü.

22 Haziranda YENİ YOL Grubu olarak gerçekleştirdiğimiz büyük çalıştayımızda gördük ki tedavi merkezleri yetersiz, kadınlar damgalanma korkusuyla destek alamıyor, gençler iyileşse bile işsizlik ve dışlanma nedeniyle yeniden geri dönme riski altında. Bu tabloya öncelikle güvenlik perspektifinden ve elbette insan onuru ve toplumsal barış ve huzur perspektiflerinden bakmalıyız.

Sayın milletvekilleri, bu ülkede suçla, sokağı ve evi esir eden şiddetle, suça sürüklenen çocuk kriziyle mücadele istiyorsanız önce madde bağımlılığı meselesini anlamak ve çözmek zorundasınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

ELİF ESEN (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Verdiğimiz önergeler, kanun teklifindeki maddeler Meclisin arşivinde, raflarında duruyor oysa mücadele için çözüm reçetesi onların içinde. Bugün, en azından bu önergeyi desteklemek bir memleket meselesidir, vicdani bir sorumluluktur, vatanseverliktir çünkü göz göre göre ülkemiz yangına doğru gidiyor.

Hepinizi bu iradeye ortak olmaya davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Beritan Güneş Altın.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum ve yeni yasama yılının Türkiye halklarına, müzakereci demokrasiye, demokratik mutabakata, özgürlük yasalarını yazmaya vesile olmasını, barışın yasama yılı olmasını temenni ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Bugün 250 kadının, umutla özgürlüğe yürüyen 250 kadının yedi gün süren bir yürüyüşün ardından özgürlük çağrısını Ankara'ya, Meclise ulaştırdığı tarihî bir günden geçiyoruz.

250 kadın Cibin köyünden Ankara'ya, Adana'dan Mersin'e, Diyarbakır'dan Antep'e, geçtiği her yerden almış olduğu barış talebini ve özgürlük çağrısını bugün bir kez daha Genel Kurula, Komisyona, Meclise yani ulaşması gereken yere ulaştırdı ve bizler de bugün buradan, Genel Kuruldan 250 TJA aktivistinin Türkiye'nin yarınlarını aydınlatacak yol haritasını bugün deklare ettiğini, bu deklarasyonun arkasında olduğumuzu ve umut hakkı tanınana, toplumsal barış sağlanana, özgürlük yasaları yazılana kadar da mücadelemizin devam edeceğini bir kez daha buradan ifade etmek istiyoruz.

250 kadının yürüdüğünden bahsettim, bu 250 kadının içerisinde Şiyar Be Platformu eş sözcümüz de vardı. Şiyar Be Platformu Diyarbakır'da kurulan ve uyuşturucuyla mücadele etmek için çalışmalarını yürüten bir platform.

Neden Şiyar Be Platformunun sözcüsü 250 kadınla yürüyordu diye soracak olursanız; bizler uyuşturucunun ve savaşın birbiriyle ne kadar bağlantılı olduğuna, aynı zamanda uyuşturucunun bir özel savaş politikasıyla gençleri, çocukları ve toplumu nasıl hedef aldığına çok yakından şahitlik eden insanlar olarak bugün bu yürüyüşle aslında barışın uyuşturucuyla mücadelenin en önemli etmenlerinden biri olduğunu biliyoruz çünkü bugün bağımlılık yalnızca bireysel bir mesele değil toplumsal bir krizin en önemli göstergelerinden biri.

Hâl böyleyken yani bir toplumsal kriz ve toplumsal çürüme içerisindeyken kurumlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi ne yapacak, ne yapıyor diye bakacak olursak; ne yazık ki isminde "gençlik" olan ama gençlikle ilgili hiçbir iş yapmayan ve uyuşturucuyla mücadeleye 0,002 bütçe ayırarak âdeta uyuşturucuyla mücadele etmeyeceğini deklare eden, aynı zamanda uyuşturucuyla mücadeleyi "Şu kadar torbacıyı gözaltına aldık." şeklinde, sadece bu şekilde deklare eden bir gerçeklikle karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Fakat eğer uyuşturucuyla mücadele etmek istiyorsanız verilerin çok önemli olduğunu ve yakın zamanda Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'a da sorduğumuz gibi, Atık Sulardan Psikoaktif Maddelerin

Tespiti Projesi'ndeki çalışmaların ve verilerin tarafımıza iletilmediğini, bu konudaki verilerin tutulmadığını, gerçekten uyuşturucuyla mücadele etmek istiyorsak normsuzluğun norm hâline geldiği mevcut momentin, küresel bir fenomene karşı durduğumuzun farkında ve bilincinde olarak bu meseledeki kök sebeplere inerek gençlerin, toplumun, kadınların, çocukların gerçek ihtiyacını analiz eden ve uyuşturucuyla mücadele eden gerçekçi, multidisipliner politikaların uygulanması gerektiğini bir kez daha ifade ediyoruz.

Şiyar Be Platformu başta olmak üzere kürdistanda ve Türkiye'nin pek çok ilinde uyuşturucuyla mücadele eden bütün hak aktivistlerini buradan saygıyla selamlıyorum, Genel Kurulu da öyle. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Mühip Kanko.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada konuştuğumuz konu aslında sadece bir halk sağlığı sorunu değil, bir gelecek sorunudur. Uyuşturucu madde problemi Türkiye'nin geleceğini hedef alan sessiz ama tehlikeli bir gerçektir. Bu zehir artık sadece sokaklarda değil; okullarda, duvar diplerinde ve evlerimizin kapılarına kadar gelmiştir. Dolayısıyla bunun için bir an önce önlem almamız gerekiyor çünkü Türkiye'de bugün uyuşturucu kullanan kişi sayısı 2 milyon 100 bindir ve uyuşturucu kullanma yaşı aşağı yukarı 8 yaşına kadar düşmüştür. Bu 2 milyon resmî rakam ancak bunun dışında Türk toplumunun aile yapısı ve toplumun uyuşturucu bağımlısına bakışını da göz önüne aldığımızda bu sayının bunun çok çok üstünde olduğunu tahmin etmek zor değildir.

Uyuşturucu kullanımıyla ilgili birtakım jargon olarak kullanılan kelimelerden bahsedeceğim: "Mal, beyan, kâğıt üstü, Çarlı, kireç, kar, cevher, kok, koko, sarı bomba, met, beyaz kumrular" gibi halk arasında isimler takılmıştır. Dolayısıyla, bu jargon Türkiye'de ne kadar fazla uyuşturucu çeşidinin olduğunu gösteren bir göstergedir.

Tabii, uyuşturucuyla mücadele etmek için sadece polis operasyonları yetmemektedir; bunun için planlamaya, eğitime ve sağlık hizmetlerine ulaşmak için gerekli yolları açmak da gerekir. Bugün yeterli AMATEM ve ÇEMATEM sayısı yoktur ve bu arada Hükûmetin devreye koyduğu bağımlı hasta rehabilitasyon merkezleri de maalesef 22'de sınırlı olarak kalmıştır.

AMATEM ve ÇEMATEM'den ya da BAHAR merkezlerinden randevu almaya çalışan hastalar, gençler bir süre yatış için çok sıra beklemekte ve reddedilmektedirler. Dolayısıyla, devlet eğer varlığını göstermek istiyorsa hiç bekletmeden mutlaka bunların tedavi görebilecekleri merkezleri hayata geçirmelidir.

Gençler son yıllarda yaşanan ekonomik kriz nedeniyle hayallerini kaybettikleri için, ekonomik kriz nedeniyle işsizliğe düştükleri için bir çıkış yolu olarak uyuşturucuyu tercih etmektedirler. Dolayısıyla, burada en fazla sorumluluğu olan, otoriter yapı ve Hükûmet krizidir; gençlerimizin hayali kalmamıştır çünkü. Hayali kalmayan gençler bir çıkış yolu aramak için de uyuşturucuya bağımlı hâle gelmektedirler.

Tabii ki Türkiye'de yaşanan ilaca erişim problemiyle ki bu problemler nedeniyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

MÜHİP KANKO (Devamla) - ...uyuşturucu tedavisinde ve yan etkilerinin tedavisinde kullanılan ilaçlara da artık erişim olamadığı için bu ilaçlar da bunlardan nasibini almıştır.

Bütçede ayrılan payın 2024'ten 2025'e geçerken uyuşturucuyla mücadele için yüzde 40 artırılacağı sözü verilmiş olmasına rağmen sadece üçte 1'i kullanılmış ve kalan diğer miktar ise Yeşilaya bağışlanmıştır; dolayısıyla bu da uyuşturucu mücadelesinde bir yetersizliğe neden olmaktadır.

Bu ülkeyi yıkmak istiyorsanız bunun için bir bombaya gerek yok aslında, gençleri zehirlerseniz bu ülkeyi bombalamış olursunuz. Bu nedenle, Hükûmetin bu konuda bir an önce önlem almasını diliyorum, hepimize saygılar sunuyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Ümmügülşen Öztürk.

Buyurun lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, uyuşturucu, bu milletin başına saplanmış en tehlikeli hançerlerden biridir; sadece bedeni değil ruhu da öldürür, sadece bireyi değil aileyi, toplumu hatta geleceğimizi zehirler.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde bağımlılıkla mücadele Türkiye'nin onur meselesi hâline getirildi. 2024-2028 yıllarını kapsayan Tütün, Uyuşturucu, Davranışsal Bağımlılıklarla Mücadele Eylem Planı çerçevesinde Sağlık Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığımız, Millî Eğitim Bakanlığımız, Aile Bakanlığımız, Yeşilay ve üniversitelerimizle bu mücadeleyi omuz omuza yürütmekteyiz çünkü biz biliyoruz ki uyuşturucu bir ülkenin gençliğini teslim alırsa geleceğini de teslim alır.

Değerli milletvekilleri, uyuşturucuyla mücadele yalnızca kolluk kuvvetlerinin değil, aynı zamanda eğitimden sağlığa, rehabilitasyona kadar uzanan bütüncül bir devlet politikasıdır. Uyuşturucu arzıyla etkin mücadele için ilgili kurumların organizasyon ve personel yapısı güçlendirilerek bilgi ve kapasitesi artırılmış, bu kapsamda Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı kurulmuştur. Uyuşturucu kullanımı ve satışı riskine karşı 137 binden fazla metruk binanın yüzde 88'inin yıkım ve restorasyonu gibi tedbirlerle kontrol altına alınması sağlanmıştır.

Henüz bağımlılık oluşmadan erken müdahale edebilmek için Okulda Bağımlılığa Müdahale Programı'nı devreye aldık. Eğitim ve önleme çalışmaları bu mücadelenin temel ayağını oluşturmaktadır. Yeşilayın geliştirdiği Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programı alkol, tütün, madde, teknoloji ve kumar bağımlılığını kapsayan modüllerle her yıl 10 milyon öğrenciye, 3 milyon yetişkine ulaşmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı ile Yeşilay arasında yürütülen iş birliği kapsamında Yeşilay Yaşam Becerileri Eğitim Programı ortaokul öğrencilerine yönelik olarak uygulanmaktadır.

Bunun yanı sıra vatandaşlarımızın bilgi almak, destek almak ya da danışmanlık hizmeti almak için yedi gün yirmi dört saat ulaşabileceği Alo 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma Hattı ve Alo 115 Yeşilay Danışma Hattı kesintisiz hizmet vermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (Devamla) - 81 ilimizde 308 Sağlıklı Hayat Merkezi ve 107 Yeşilay Danışmanlık Merkezi (YEDAM) aracılığıyla ücretsiz bağımlılığa karşı yüz yüze danışmanlık ve psikolojik destek sağlanıyor.

Tedavi alanında da büyük bir kapasite artışı sağlamışızdır. 2014 yılında yalnızca 30 olan bağımlılık tedavi merkezi sayısı bugün 144'e ulaşmış, yatak kapasitesi 712'den 1.582'ye yükselmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yetersiz efendim, yetersiz.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (Devamla) - Değerli milletvekilleri, biz sadece tedavi etmiyoruz, insanı yeniden kazanmayı, hayatı yeniden kurmayı hedefliyoruz. Bağımlılıkla mücadeleyi bir kamu görevi değil, bir vicdan görevi olarak yürütüyoruz.

Bağımlılıklara karşı yılmadan, azimle, kararlılıkla mücadele etmeye, sağlıklı, güçlü, umut dolu bir Türkiye hedefimize yürümeye devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, İYİ Partinin grup önerisi oylaması öncesinde karar yeter sayısı talebimiz vardır.

BAŞKAN - Peki.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bir genel görüşme talebimize bile "ret" veren Parlamentodaki milletvekillerinin buraya gelerek Parlamenteoyu çalıştırmalarını bekliyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şu an çalışıyoruz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, öneriyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Ben de Divan üyesiyim, dolayısıyla benim ile diğer Divan üyeleri arasında da uyuşmazlık olabilir. O nedenle, elektronik oylamayla karar yeter sayısı arayacağım.

Elektronik oylama için iki dakikalık süre veriyorum.

Süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.59

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.13

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Rümeyza KADAK (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

İYİ Parti grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Elektronik cihazla oylama yapacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu önerisini okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kobani kumpas davasındaki hukuksuzlukların ve AİHM kararlarının uygulanmamasının yaratacağı tahribatların araştırılması amacıyla 7/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 7 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/10/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

7 Ekim 2025 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından (14280 grup numaralı) Kobani kumpas davasındaki hukuksuzlukların ve AİHM kararlarının uygulanmamasının yaratacağı tahribatların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 7/10/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Nevroz Uysal Aslan.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

(Uğultular)

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Başkanım, çok fazla uğultu var.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Genel Kurul salonunda çok ciddi bir şekilde uğultu var. Milletvekillerinin konuşmalarını takip etmekte zorluk çekiyoruz. Lütfen...

Yani, sohbet eden arkadaşlar kulislere çıkarsa çok yararlı olacak.

Buyurun lütfen.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bu kürsüde yeniden bir davayı değil, bu ülkenin adalete, HDP siyasetinin kriminalize edilmesine yaklaşımı, hukuka bağlılık iddiasını, devletin topluma verdiği sözü konuşmak için bulunuyorum.

Kobani kumpas davasına ilişkin bugüne kadar çok sayıda araştırma önergesi verdik. Umuyoruz ki bu sonuncu olur, kabul edilir ve tüm hukuksuzluklarla yüzleşilir. Bu davanın yargılama sürecindeki usulsüzlüklerini, uydurma delillerini, çete-mafya bağlantılı mahkeme üyelerini, heyet değişikliklerini, 32.630 sayfalık gerekçeli kararını, savunma hakkına yönelik kısıtlamaların hepsini Meclise sıkça taşıdık. AİHM'in 8 Temmuz 2025 tarihli Selahattin Demirtaş kararı, bu davadaki tüm bu usulsüzlükleri, tutukluluğun hiçbir hukuki temele dayanmadığını bir kez daha tescilledi. Karar da özgürlük ve güvenlik hakkı, makul sürede yargılanma hakkı, tutukluluğun yargı denetimine tabi tutulmaması, delillerin tüm o "hukuka aykırı" diye ifade edilen açık ya da gizli tanıklar, taziye ziyaretleri, basın açıklamaları, siyasi parti faaliyetlerinin tamamının tutuklamaya dahi yeterli olmayacağını tespit etti.

Yine bir diğer önemli tespit ise sözleşmenin 18'inci maddesi yani siyasi nedenlerle muhalif kimliği, siyaseti, düşüncesi nedeniyle tutuklamanın gerekçe yapılması. Sadece Temmuz 2025 ya da 2019 AİHM kararı değil en başından beri, ilk tutukluluk, ilk soruşturma işleminden beri siyasi saiklerle hareket edildiğinin bir tespitidir.

Kobani kumpas davası hiçbir zaman hukuki bir zemine inşa edilemedi. Devletin yargı gücünün HDP siyasetini bastırarak, siyaset dışı bırakmak için kullanıldığının dünyadaki en temel siyasi dosya örneklerinden biri hâlini aldı. Dolayısıyla bu karar Kobani davasında yargılanan milyonların iradesi olan tüm siyasetçileri de kapsamaktadır. Bu kararın, bu son 2025 tarihli kararın sonucu ise tartışmasızdır. Sözleşmenin 46'ncı maddesinde taraf devletlerin mahkeme kararlarına uyma taahhüdü; Anayasa'nın 90'uncü maddesinde temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmelerin esas alınacağı yer alır. Yani bu iki hükmü birlikte okuduğumuzda sonuç nettir. AİHM kararlarının uygulanması siyasal bir tercih değil, anayasal bir zorunluluk, bir yükümlülüktür. Devletin bu yükümlülüğü yerine getirmesi yalnızca bir mahkeme kararına değil topluma, Anayasa'nın kurucu ve asıl sahibi olan millete, sözüne sadık kalınmış olacaktır. Çünkü Anayasa'nın 90'uncü maddesi yurttaşlara karşı hukuka bağlı kalabilmenin sözüdür. Ancak görüyoruz ki maalesef bu söze sadık kalınmıyor. Dış politikada tüm Meclis, tüm gruplar uluslararası hukuku sıkça referans gösterirken, örneğin sabahtan beri konuşuyoruz Filistin, öncesi Kıbrıs ya da Ukrayna'da uluslararası hukuk ilkelerine, hukuka saygıya atfı yapılırken AİHM'in HDP siyasetçilerine dönük kararları, Kobani kumpas davası ise askıya alınıp yok sayılmaktadır. Türkiye uluslararası hukuku seçmeli ya da seçmece olarak uygulayamaz, uygulamamalıdır. Hukuk, iktidarın çıkarına göre eğilip bükülecek bir araç değil toplumun ortak vicdanı, toplum taahhüdü, hatta meşruiyet aracıdır. Tam da bu vicdan, hukuk, meşruiyet aracına ve topluma verilen hukuka bağlılık sözüne bağlı kalmak, hukukun gücüyle, toplumsal adaletin ve halklarımızın adalete olan inancının yeniden inşasına katkı sağlar.

Son günlerde hepimiz takip ettiniz; kamuoyunda, televizyonda, basında sıkça şu soru soruluyor: 8 Ekimde ne olacak? Kobani kumpas davasında yargılananlar, Demirtaş, Yüksekdağ ve diğer siyasetçi arkadaşlarımız tahliye olacak mı olmayacak mı? Çünkü Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 3'üncü kere tespit ettiği ve ilk andan itibaren hukuka aykırı saydığı, askıya aldığınız bu kararlar ilgili itiraz süresinin son günü 8 Ekim. Ancak esas olan, sürenin 8 Ekim olup olmaması değil, aynı zamanda bu kararın zaten en başından beri derhâl uygulanması gerektiğidir. Bugüne kadar tahliyeyi engellemek için başvuru yöntem, adaletin zamana yayılması üzerinden yargısal olmayan siyasal bir oyalama ve yargıyı geciktirme stratejisiydi ancak bu stratejiye son verilmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edelim lütfen.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Halkların iradesini, duygusunu, barış umudunu zehirleyen bu döngüden, bu hukuksuzluktan, bu uluslararası hukuku yok saymaktan, bu siyasal tercihlere göre var olan hukuku devam ettirmekten nihayet son bulmalıdır. Bugün Türkiye'nin önünde önemli bir fırsat, bir yol vardır; AİHM kararının gereğini yerine getirerek bütüncül hukuku, toplumsal adalete ve hukuka dönüşü yeniden inşa etme fırsatıdır. Türkiye'nin hukuk devleti olma iddiasını güçlendirmek ancak bu kararın gereğini yerine getirmekle olacaktır. Bizlerin toplumsal barışa yaklaşımımız eşit, özgür, demokratik, adil bir yaşamda ısrardır ve bu ısrarın önüne hukuksal olarak çekilen her engel toplumun vicdanında yıkılmaya mahkûmdur. İnanıyorum ki bu Meclis eşitlikle, özgürlükle buluşacak yasaları yapma yeri, özgürlüğün yeri olabilecektir.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Cemalettin Kani Torun.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz aldım.Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

28'inci Yasama Döneminin Dördüncü Yasama Yılı'nın ülkemiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, bu yasama yılının halkımızın huzur ve refahı açısından önemli gelişmelere gebe olduğuna dair inancımı tekrar ediyorum.

Bundan tam bir yıl önce, 1 Ekim 2024'te Milliyetçi Hareket Partisi lideri Sayın Devlet Bahçeli'nin attığı adımlar ve 22 Ekimde yaptığı konuşma üzerine tohumları atılan "terörsüz Türkiye" isimli barış ve kardeşlik sürecinde bir yıl içinde mesafeler alındı. Mecliste bir komisyon kuruldu ve 13 toplantı gerçekleştirildi. Yine, bundan altı gün önce Meclis açılışında Sayın Cumhurbaşkanı gerek konuşmadan sonra Genel Başkanlarını selamlayarak gerek resepsiyonda yapmış olduğu davetle siyasette düşmanlık yerine barışçıl rekabetin kapılarını açmıştır. Yine, Sayın Bahçeli bu sabah yaptığı grup toplantısında bir yılın sonunda hâlâ aynı yerde olduğunu, kararlılıkla hedefe yürüdüğünü tekraren ifade etmiş, sivil siyasetin ve ebedî kardeşliğin önemini vurgulamıştır.

Değerli arkadaşlar, silahların yakılması, tüm toplum kesimlerinin sorunlarını siyaset yoluyla çözme yolunu seçmesi paha biçilemez bir kıymete sahiptir. Ancak ne var ki bugün silahlı unsurların evlerine dönüşünü, sivil hayata katılımını konuşurken eline

silah almamış, hak taleplerini demokratik bir zeminde dile getirme gayretinde olmuş siyasetçilerin cezaevinde bulunması büyük bir tezat olarak karşımıza çıkmaktadır. Sayın Selahattin Demirtaş ve Sayın Figen Yüksekdağ başta olmak üzere Kobani davası kapsamında cezaevinde olan tüm tutukluların Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu 3 hak ihlali kararına rağmen cezaevinde tutulmaları hukuk kaideleriyle açıklanamaz. Mahkemeye konu edilen konuşmalar, iddianamelerin geç hazırlanması, uzun yıllar süren tutukluluk süreleri bu davaların siyasi bir dava olduğu konusunu gözler önüne sermektedir. Türkiye, AİHM'in yargı etkisini kabul etmiş ve "terörsüz Türkiye"yi kendine hedef olarak seçmiş bir devlet olarak, Anayasa'ya ve barış ruhuna uygun bir şekilde, yarın kesinleşecek olan AİHM kararı çerçevesinde tüm tutukluları serbest bırakmalı ve geniş toplum kesimlerinin barışa ve kardeşliğe olan inancını tazelemelidir. Atılacak olan bu olumlu adım iç kamuoyunda olduğu kadar uluslararası alanda da ülkemizin itibarını artıracak, bölgesel barış için Türkiye'nin konumunu güçlendirecektir. Yarın verilecek bu karar, bundan sonra sadece söz söylediği için, eleştiri yaptığı için, hasılı demokratik hak ve özgürlüklerini barışçı yöntemlerle kullandığı için kimsenin yargılanmadığı bir Türkiye'nin ilk adımı olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Hangi görüşten olursa olsun siyasetçilerin yeri cezaevleri değil kürsülerdir; elleri demir parmaklıkları değil seçmenlerinin ellerini tutmalıdır; sıkılı yumruklar artık tokalaşmak için açılmalıdır.

Bu vesileyle, tutuksuz yargılanmanın esas olduğu göz önüne alınarak tutuklu bulunan Cumhuriyet Halk Partili belediye başkanları ve Meclis üyelerinin de tutuksuz olarak yargılanması konusunda adım atılmasını bekliyoruz.

Sözlerime son verirken başta Sayın Selahattin Demirtaş olmak üzere tüm siyasi mahpuslara selamlarımı iletiyorum, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Sayın Hakan Şeref Olgun.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu bu yüce Meclisin koridorları bir siyasi parti grubunun grup salonunda terör örgütü elebaşısı, bebek katili Abdullah Öcalan lehine atılan sloganlarla yankılandı. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi. Bu milletin kanıyla, canıyla kurduğu cumhuriyetin çatısı altında devlete kurşun sıkan bir teröristin ismini haykırmak devlete meydan okumak, hukuka kafa tutmaktır. Sonra dönüp kürsüye çıkıyorsunuz, hukuk diyorsunuz. Hangi hukuk? Siz bugün hukuku çiğneyeceksiniz, sonra kalkıp adalet nutukları atacaksınız. Bakın, siz hâlâ adına "Millî Dayanışma ve Kardeşlik Komisyonu" dediğiniz ama ne dayanışmanın ne de kardeşliğin gerçek anlamda var olduğu sözde bir komisyonun başaktörlerindensiniz. Bu Komisyonun ne Anayasa'da bir dayanağı var ne de Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde bir karşılığı. Hâlâ hukukun dışında faaliyet gösteren, Meclisin yetkisini ve milletin iradesini gölgeleyen bir yapının içindesiniz. Yani bizzat siz hukukun dışında bir yapı kurduunuz, sonra da bugün kalkıp hukuk dışılıktan bahsetmeniz gerçekten ibretlik bir tablo. Hukuku çiğneyip sonra mağduriyet edebiyatına sığınmak adalet değil, manipülasyondur.

Kobani olaylarında canı yanan, o gün devletinin yanında duran bu milletin hafızasıyla dalga geçmeyin. Siz o gün sokakları ateşe veren çağrıların altına imza attınız, bugün kalkmış hukuk devleti diyorsunuz. Biz İYİ Parti olarak Kobani'yi de, Kobani bahanesiyle devlete meydan okumayı da savunmayız ama aynı kararlılıkla söylüyoruz, eğer yargı sürecinde hukuka aykırılık varsa onun da karşısında dururuz. Sinan Ateş davasında adaletsizliğe karşı nasıl ses yükselttiyse Kobani davasında varsa bir hukuk dışılık, tavrımız aynıdır. Kobani'yi savunmayız ama hukuksuzluğu da seyretmeyiz. Hukuk tektir, herkese, her koşulda aynı şekilde uygulanmak zorundadır. Hukuk kimsenin propaganda malzemesi değildir.

Kobani hakkındaki önergelerinizde yaptığım konuşmaların sayısını ben bile unuttum ama tüm konuşmalarımızda sadece hukuku savunduk. Eğer hukuku savunuyorsanız amasız, fakatsız, lakinsiz her daim savunacaksınız; Mecliste teröristbaşını alkışlayıp ardından "Hukuk istiyoruz." demeyeceksiniz.

Şunu herkes bilsin: Hukuku tanımayanların hukuk çağrısı samimiyet değil, siyasal hesapçılıktır. Bu Meclisin itibarı terör sloganlarıyla değil, hukukun üstünlüğüyle korunur ve biz o hukuku kim çiğnerse çiğnesin karşısında durmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Sezgin Tanrıku.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün üzerinde konuştuğumuz Kobane davası bir siyasi davadır ve bir siyasi kumpas davasıdır. Ben davanın bütün duruşmalarını, oturumlarını izledim, takip ettim, takip eden avukat arkadaşlardan bilgi aldım, görüştüm.

Şimdi, burada bir şeyler söylersem utanacaksınız, bir süreç de var, onun hatırına belki her şeyi böyle doğrudan söylemeyeceğim ama kitabın ortasından söyleyeyim, en başta söyleyeyim: Bu dava sonuçta bir siyasi talimatla, bir siyasi kararla açılmıştır. O siyasi karar Milliyetçi Hareket Partisinin desteğiyle Adalet ve Kalkınma Partisine aittir, böyle açılmıştır. Eğer bugün bu dava sonuçlanacaksa istinafta sonuçlanmayacak, Milliyetçi Hareket Partisinin desteğiyle Adalet ve Kalkınma Partisinin vereceği kararlar sonuçlanacaktır. İşin doğrusu budur, işin esası da budur. Dolayısıyla istinaf, yargılamalar falan tümü de hikâyedir. Neden hikâyedir? Şimdi, Sayın Erdoğan'ın bu davayla ilgili olarak, Erdoğan'ın Sayın Demirtaş'la ilgili olarak konuştuğu sözleri bir çıkartın, ne anlama geldiğini bilirsiniz. AİHM kararı çıkmış, "Gereğini yapacağız." demişsiniz ve ardından bu dava olmuş. Bakın, teker teker konuşabiliriz, saatlerce burada konuşabiliriz. Ne zaman oldu? 4 Ekim, 6 Ekim 2014. Peki bu soruşturma ne zaman başladı? 2018, 2018... Selahattin Demirtaş'ın ifadesi ne zaman alındı? 2019. Bu kadar vahim olaylar olacak, bu kadar vahim olaylar olacak, bu kadar vahim, iddianamede yazıldığı gibi, dört yıl boyunca Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı bir işlem yapmayacak. Buna kim inanır, bana söyley misiniz, kim inanır buna? 2016 yılında Selahattin Demirtaş'la ilgili olarak burada dokunulmazlık kaldırılmış, bütün soruşturma dosyaları ilgili savcılıklara gönderilmiş, Kobane davasıyla ilgili olarak tek bir evrak yok. Sonra Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı sahte evrak üretmiş, sahte evrak üretmiş; o sahte evrakı burada göstermişim, o evrakla Selahattin Demirtaş ve milletvekili olan şüphelileri soruşturmaya dâhil etmiş. Sonra siz ne yapmışsınız? O başsavcıyı Yargıtay üyesi yapmışsınız. Bakın, değerli arkadaşlar, bir davanın

iddianamesi -o kadar- bin sayfa olmaz, bir mahkeme kararı 32 bin sayfa olmaz, bir mahkeme kararı bir yılda yazılmazlık yapılmaz; bir yıl arkadaşlar, bir yıl. Bakın, bunlardan, gerçekten, sizlerde biraz vicdan varsa utanmalısınız; en az tabirle söylüyorum yani. Bu bir siyasi kumpas davasıdır, Selahattin Demirtaş da sonuçta bu kumpas davası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) - Sadece Selahattin Demirtaş değil Figen Yüksekdağ ve siyasetçiler bu kumpasın rehinelidirler; bunların bilinmesi lazım. Eğer bugün bir süreç varsa o zaman ne işleri var şimdi cezaevinde?

Peki, bu kararda şiddetle ilgili bir eylem mi var, bir hüküm mü var? Yok. Yıllarca konuştunuz, kullandınız "Yasin Börü" dediniz -onun da anısı önünde saygıyla eğiliyorum- bununla ilgili mahkûmiyet kararı mı var? Yok. O zaman niye hapiste kırk iki yıl? Mitingde konuşma yapmış, cenazeye gitmiş. Bunun dışında bir şey var mı? Bakın, dokuz yıl insanlar hapiste. Şimdi aynı şeyi CHP'ye yapıyorsunuz; o dönem bitti, yeni dönem başladı. Aynı siyasi kararlarla, aynı yolsuzluklarla ve aynı aktörlerle, aynı yargı aktörleriyle yapıyorsunuz.

Bakın, bir kez daha burada sizi uyarıyorum: Bu döner dolaşır sizin başınıza bela olur, aynı yargı mensupları sizin başınıza bela olur. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) O yüzden bir kez daha söylüyorum: Bundan vazgeçin; o siyasi kararı verdiniz, o siyasi kararı geri alın.

Hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Murat Alparıslan.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MURAT ALPARıSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; konu olan grup önerisindeki olayları hafızalarımızı tazelemek için kısaca hatırlatmak isterim: Tarih 2014; 6, 7, 8 Ekim. Türkiye'nin çok farklı yerlerinde takriben 35 il, 91 ilçe, 137 tane yerleşim yerinde halkın şiddete davet edildiği, kaos çıkarılmak için sokakların yangın yerine çevrildiği günleri hep beraber yaşadık. O günlerde Suriye'de yaşanan birtakım olaylar gerekçe gösterilerek ülkede çıkarılan bu olaylar sonrasında maalesef 2 güvenlik görevlisi şehit, 35 sivil vatandaşımız hayatını kaybetmiş oldu, 761 vatandaşımız da yaralandı.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Hikâye anlatmayın ya, hepsinden beraat ettiler! Hikâye anlatmayın, esasa geçin! Suçların tamamından beraat ettiler.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - İşte, bu tespitler sonrasında olayı değerlendirirken sadece bir taraftan meseleye bakmak değil, olayın faili kadar mağdurunu da zararını da toplumun hassasiyetlerini de hukuk devletinin ve güvenlik reflexlerinin gereklerini de hep birlikte değerlendirerek bu meselelere bakmak lazım.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - İyi de beraat ettiler, beraat ettiler.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - Bu, iddia edildiği gibi sadece basit bir demokratik hak ve protesto eylemi miydi? Kesinlikle hayır çünkü bir şiddet çağırısı vardı, sokakların aleve verilmesi vardı, kaos vardı, isyan vardı, başkaldırı vardı.

SÜMEYYE BOZ ÇAKI (Muş) - Kişisel görüşünüz olmalı çünkü maddede öyle demiyor.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - Bu, denildiği gibi bir kumpas davası mıydı?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Evet.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - Zinhar çünkü olaylar maddi şekilde gerçekleşmiş, deliller toplanmış ve tüm yaşananlar hem kamuoyunun hem de tüm dünyanın gözleri önünde cereyan etmişti.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Katledilenler bizim partimizdi.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - Bu bir siyasi dava mı?

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Evet.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Evet.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - Onun da kabulü mümkün değil çünkü ortada bir olay var, bu olayın zarar gören mağdurları var, şikâyetçileri var, toplanan deliller var, failleri var, isnatlar var, şeffaf ve kamuoyunun gözü önünde süregelen bir yargılama var.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Biz zarar gördük, katledilen bizim insanımızdı.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Araştırın diyoruz işte.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - Olayda iddianame aşamasında salıverilenler var, kovuşturma aşamasında salıverilen var, hükümle birlikte tahliye edilenler var, firariler var.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, AİHM tutukluluk bile veremezsin diyor, siz buraya gelmiş, hukuk anlatıyorsunuz!

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - Tüm bu süreçler hukuk devleti gereği devletin sadece yapmasının keyfi değil zorunlu olduğu bir aşamaydı ve bu yapıldı. Gelinek noktada bu süreç nihayete ermemiştir ve yargılama safahatı derecatta devam etmektedir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - AİHM kararları, uluslararası hukuk açık, Anayasa 90 açık.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği kararlar tutuklamayla, birtakım yargılama...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - AİHM kararını anlatın; istinafi, Yargıtayı değil!

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - ...usul ve esaslarla ilgili ama farklı şekillerde, farklı zamanlarda verdiği kararlarla da çelişen, işin esasına sâri olmayan bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Papazı niye bıraktınız? Cenaze ortada, eylem ortada, papazı niye bıraktınız?

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararı, bizlerin mevcut Anayasa 90'ıncı maddesi gereği yargılama sürecinde değerlendirdiğimiz ve dikkate aldığımız bir husustur. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Derhâl uygulamak gerekir, dikkate almak değil.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - Bunu kendi egemen yargı hakkımızla, Anayasa Mahkemesi kararlarıyla ve dünyadaki tüm meri mevzuatla birlikte değerlendirerek bu safahatı devam ettiriyoruz. Hülâsa, yargılama devam etmektedir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırmak) - AİHM kararını nasıl uygulayacaksınız o zaman?

MURAT ALPARSLAN (Devamla) - Bu yargılama devam ettiği süre içerisinde de Anayasa'nın 138'inci maddesi gereği burada herhangi bir görüşme yapılmasının, bir karar alınmasının mümkün olmadığı da hepimizce malumdur.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırmak) - AİHM kararı nasıl uygulanacak?

MURAT ALPARSLAN (Devamla) - O sebeple, kanaatlerimi bu yönde belirtmek isterim.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırmak) - Kanaatlerinizi değil Anayasa'yı uygulayın!

MURAT ALPARSLAN (Devamla) - Bu vesileyle de yeni yasama yılının hayırlı ve uğurlu olmasını temenni eder ve özellikle bu "terörsüz Türkiye" sürecine katkı sağlayacak, zaten var olan birlik ve beraberliğimizi, kardeşliğimizi tahkim edecek çalışmalara vesilesi olması temennilerimle hepinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, söz istiyorum sataşmadan.

MURAT EMİR (Ankara) - Ben söz istemiştim.

BAŞKAN - Sayın Emir, söz talebiniz var herhâlde.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Ben söz istemiştim önce.

BAŞKAN - Önce siz istemiştiniz, evet.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Grup Başkan Vekili Özlem Zengin'in başlattığı bir tartışmayı, Genel Kurulu aydınlatmak üzere kısa söz istedim.

Kendisi, benim kendi grubuna dönerek "AKP'li milletvekillerini yargılayacağız." dediğimi iddia etmişti; ben de böyle bir şey söylemeyeceğimi söylemişim. Nitekim tutanaklar elimde, tutanaktan okuyorum arkadaşlar: "Biz o iddianmeleri savunma vermek için değil sadece, aynı zamanda siyasi amaçlarla İmamoğlu'nu ve belediye başkanlarımızı tutsak edenleri yargılamak üzere istiyoruz. Sizleri o mahkemede yargılayacağız, göreceksiniz ama bu iddianmeleri biz bilmezken, biz beklerken yandaş medyadan bir sürü bilgiler geliyor." diye devam ediyor. İkinci cümledeki belirtili nesne düşmüş gibi görüldüğü için, iki cümleyi aynı anda düşünmedikleri için böyle bir algı yaşanması olmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

MURAT EMİR (Ankara) - Oysa biz o mahkemede, o iftiralara, o delilsiz, o İmamoğlu'nu tutsak etmek için hazırlanmış düzmece iddianmeyi onu hazırlayanların yüzüne çarpmak için orada olacağız ve orada onları yargılayacağız. (CHP sıralarından alkışlar) Onları Türk milletinin gözü önünde yargılayacağız, ne kadar algı operasyonu yaparlarsa yapsınlar biz bunu yapacağız çünkü biz haklıyız, haklının yanındayız. Öyle kendi üstlerine almasınlar ama içlerinde şu anda yolsuzluk yapan, yolsuzluğa göz yuman varsa elbette zamanı gelince yargılanırlar, onu da bilsinler.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan...

MURAT EMİR (Ankara) - Değerli arkadaşlar, söz almışken önemli bir konuyu tekrar Genel Kurulun gündemine getirmek isterim. Belki de sabaha kadar konuşmamız gereken bir konu. Bir eski milletvekili, bir eski AKP milletvekili, bir siyasetçi bugün tutuklandı; Hüseyin Kocabıyık. Suçu ne? Hiçbir suçu yok, iddia ediyorum. Bakın, size meydan okuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Okumasanız iyi olur.

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Size meydan okuyorum. İçinizde bir sürü hukukçu var, kıymetli hukukçular var; Hüseyin Kocabıyık'ın sosyal medyası ortada, bir tane tehdit, bir tane hakaret bulursanız gelin burada konuşalım. Yok, siz de biliyorsunuz; amaç susturmak, amaç korkutmak ama orada büyük bir hukuk katliamı yapıldı.

Bir: Bu soruşturmayı İstanbul başlatıyor. Niye? Çünkü Külliye'nin savcısı orada. Ankara'daki milletvekilini İstanbul'daki savcı soruşturuyor ve buradaki savcı, tutuklamadan önce milletvekilinin ifadesini almadı, biliyor musunuz? "Gerek yok, Emniyetteki ifade yeterli." dedi. Amaç, konuşanı cezaevine koymak; sizden biri olunca bile yapıyorsunuz. Vicdanlarınız biraz ayağa kalksın! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit...

56.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ile Ankara Milletvekili Murat Alparslan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, konuşan iki vekilin -hem İYİ Partili vekilin hem de AKP'li vekilin- sataşmasına yanıt oluşturmak istiyorum.

Şimdi, birincisi, burada bir tek kendilerinin yer almadığı Komisyon için "sözde komisyon" diye bir kavram kullandı. Bu "sözde komisyon" kavramını, sözünü reddediyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisinde kendileri hariç bütün siyasi partilerin mutabakatıyla kurulmuş bir komisyona "sözde komisyon" demenin kendisi, milletin iradesine meydan okumaktır. Burada en azından bunu kayıtlara geçirmek isterim.

İkincisi: "Biz Kobani'yi savunmadık, savunmayız." diyorlar; e, zaten Kobani'yi de vallahi, onuru, vicdanı, insanlığı savunular savunuyor. Biz İYİ Partiden de bunu beklemiyoruz, çok açık ve net söyleyelim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Onun için, Kobani'yi savunmamalarına şaşırıyoruz ama şuna şaşırıyoruz: Sözde muhalif diye geçiniyorlar ya, her gün muhalifler, iktidara muhalifler ama söz konusu Kürtlerin, söz konusu DEM PARTİ'nin, söz konusu DEM PARTİ'nin siyasetçilerinin maruz kaldığı haksızlıklar, hukuksuzluklar olduğunda maşallah hepsi Menemen testisi gibi müesses nizamın neferleri olarak tek sıra selam çakıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım.

BAŞKAN - Devam edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Nedir? Sorun ne? Kürtler toprağını savunmuş. Sorun ne? Kürtler yaşamı savunmuş, Kürtler onuru savunmuş, Kürt siyasetçiler de yaşamın, onurun yanında durmuş, o DAİŞ barbarlarına karşı Kobani halkıyla, Kürt halkıyla dayanışmış ve demokrasiden, Anayasa'dan gelen gösteri hakkını kullanmış. Bu neymiş? Terörizmmiş, Vandalizmmiş, yok, şiddetmiş -AKP'li vekil de öyle ifadelendiriyor- yok, şiddet çağırısıymış!

Açık ve net söyleyelim: O Kobani olaylarında hepimiz sokaklardaydık, bir şiddet varsa o da devletin kullandığı şiddetti, o da güvenlik güçlerinin kullandığı şiddetti. Oraya çıkan hiç kimse şiddet amacıyla çıkmadı; Kobani düşmesin diye sokağa çıktılar, Kobani halkının yanında durmak için sokağa çıktılar. Çok açık ve net biliyoruz: Ya, AİHM 3 defa ihlal kararı vermiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

Uzattınız Murat Bey'ininki...

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Madde 18 çok açık ve net şunu söylüyor, diyor ki: "Ya, siz bu davayı siyasi saiklerle açmışsınız, rakibiniz olan partinin eş genel başkanlarını, milletvekillerini, MYK üyelerini de siyasi gerekçelerle cezaevine koymuşsunuz." Bu AİHM bu ülkede yaşanan hukuksuzluk için acaba kaç defa hukuksuzluk kararı verecek de Türkiye Cumhuriyeti devletimiz bu hukuksuzluğa kulak kabartacak "Evet ya, biz yanlış yapıyoruz." diyecek?

Şimdi, eğri oturup doğru konuşmak lazım. Öyle geçmişe sünger çekeceksek eğer, gerçekten bir gelecek inşa edeceksek haksızlıkla, hukuksuzlukla yüzleşeceğiz, adaleti tesis edeceğiz, yaraları kapatacağız, yaralara merhem süreceğiz ve ilkeli olacağız, zulüm kime yapılırsa yapılsın karşısında duracağız. Kürt'e farklı, Türk'e farklı, Çerkez'e farklı hukuk olmaz arkadaşım, tamam mı? Herkesi hukuk karşısında adil olmaya, ilkeli davranmaya, Kürt'ün hakkını, hukukunu da yememeye davet ediyoruz. Yeter artık! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, bana haksızlık yapıyorsunuz. Sayın Murat Emir üç dakika kullandı, siz de üç dakika kullandınız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - İşte, son, 3'üncü dakikamı öyle aldım Başkanım.

BAŞKAN - O konuda, lütfen, ne kadar duyarlı olduğumu bilmelisiniz.

Evet, Sayın Zengin, buyurun.

57.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, tabii, konuşmaların bütünlüklü olması için -ben şimdi Murat Emir Bey'e cevap vereceğim- hemen arkasından benim cevap vermem daha doğru olurdu diye düşünüyorum.

Şimdi, Sayın Emir aslında dolaylı bir özür diledi bence çünkü -ben de okuyorum, zaten benim elimdeki tutanak, altını da ben çizdim bunun- burada söylediği şeyde diyor ki: "Sizleri o mahkemede yargılayacağız." Şimdi, burada eğer...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Üst tarafını da okursanız...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Okudum hepsini.

Eğer sizin amacınız bu değilse o zaman "Onları yargılayacağız." dersiniz; çok basit bir Türkçe bilgisi, "Onları yargılayacağız."

MURAT EMİR (Ankara) - Orada var o.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hayır, ben okudum.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Baş tarafını okuyun. Başını okumuyorsunuz.

MURAT EMİR (Ankara) - Belirtili nesne olarak orada var o.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bakın, Murat Bey, söylediğiniz ifade bu Genel Kurulda yankılandı. Bu, asla olamaz; yanlış bir şey söylediniz.

MURAT EMİR (Ankara) - Cımbızlamışsınız Özlem Hanım, cımbızlamayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ha, dolaylı da olsa rücu ettiniz, tamam fakat devam ediyoruz: Şimdi, siz diyorsunuz ki...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Tutuklayıp yargılıyorsunuz...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Arkadaşlarınız... Rica ediyorum, lütfen...

Devamında, aslında bunun tamamına baktığınızda siz bu dediğinizi de yapamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Burada söylediğinizi de yapamazsınız yani yargıyı siz yargılayamazsınız. Eğer ortada, hayatın akışı içerisinde bir sorun, hukuka aykırı bir şey olursa yine yargı yargıyla alakalı yapması gerekeni yapar. Bir kez daha söylüyorum: Siz savcı değilsiniz, siz hâkim değilsiniz, siz yargıya dair bir irade ortaya koyamazsınız. Eğer bunu idrak ederseniz bu cümlelerin tamamını söylememiş olmanız gerekirdi.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, buyurun Sayın Kavuncu.

58.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Şimdi, Milletvekilimiz Sayın Hakan Şeref Olgun yaptığı konuşmayı çok net olarak yaptı. Orada söylediği şu: "Biz bugüne kadar bu tür davalarda hiçbir şekilde kimin bir hukuksuzluğa maruz kaldığına bakmadan hep hukukun, adaletin yanında olduk ancak siz, bu ülkede Anayasa'ya, kanunlara, hukuka en tepe noktadan bir şekilde saldıran bir terör örgütü liderinin ismini slogan hâline getirirseniz oradaki samimiyetiniz de sorgulanır." dedi. Bundan neden rahatsız oluyorsunuz?

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - 6 milyon kişi "İrademdir." demiş.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Söylediği çok açık. Açın bakın, bugüne kadar Kobani davalarıyla ilgili yapmış olduğu konuşmalara bakın, belediyelerinize kayyum atandığındaki tavrımıza bakın ama söylediğini tekrar ediyorum: Eğer siz, Anayasa'ya, hakka, hukuka, adalete savaş açmış, terör estirmiş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - ...bir terör örgütü liderinin isminin Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında tezahüratlarla bağırılmasına ses etmiyorsanız sonra gelip burada "hak" "hukuk" dediğinizde samimiyetiniz sorgulanır.

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Hadi sizi biliyoruz. Ben, bu Meclis çatısı altında terör örgütü liderinin ismi tezahüratla bağırıldığında birçok milletvekilinin rahatsız olduğuna eminim ve bundan rahatsız olduğunuzu da ne olur çıkın söyleyin. Türkiye Cumhuriyeti'nin milletvekillerisiniz hepiniz. Bu Meclis çatısı altında bu terör örgütü liderinin isminin tezahüratının yapılmasına müsaade etmeyin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Apo, Kürtlerin temsilcisi değildir. Bu yolu açmayın, bunun yaratacağı sıkıntıların altında hepimiz kalırız.

Sağ olun.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Buna siz karar veremezsiniz! Milyonlarca insanın imzası var! Kürtlerin iradesinin kim olduğuna siz mi karar vereceksiniz! Kürtler kendi iradesini belirlemiştir!

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

Bunu sonlandıralım ama bunun sonu gelmeyecek.

Buyurun.

59.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Özlem Hanım yani bir kuyuya bir taş attı, çok zorluyor. Bir defa cümleler çok açık, cümlelerde ne söylendiği çok açık ama şunu söylemesini de yadırgıyorum yani biz yargılama yapamazmışız, onu ancak savcılar, yargıçlar yapabirmiş. Bunu zaten herkes biliyor, herkes biliyor yani hukukçu olmaya dahi gerek yok ama biz burada şunu söylüyoruz: Biz burada siyasetçiyiz ve bu davalar siyasi davalar, dolayısıyla bu davalar Türkiye'nin gündemindeki Türkiye'nin Cumhurbaşkanı adayını ilgilendiren siyaset dizaynının adliyelerden, mahkemelerden yapılmaya çalışıldığına apaçıkça görüldüğü süreçler. Dolayısıyla asıl yargılama siyasi düzlemde, siyasi tartışmalarla ve halkın gözü önünde olacak, orada yargılanacaksınız diyorum. Bu kadar basit bir şeyi niye zorladığınızı da anlayamıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Daha güzel anlatırsanız anlarız yani.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, son cümle...

BAŞKAN - Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Ya, Hüseyin Kocabıyık'la ilgili çok ciddi iddialar ortaya attım. Biriniz, biriniz çıkın, o sosyal medya mesajlarında yani bugün arkadaşınızı demir parmaklıklar arkasına koyan o mesajlarda bir tane suç unsuru bulun diyorum ya, sizin arkadaşınız o. Bunun için, sessiz kalmak için lafı çeviriyorsunuz; bunları bırakın.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Biz savcı değiliz.

BAŞKAN - Sayın Zengin, mikrofonunuzu açayım ama bu son olsun lütfen, bu konuyu kapatalım.

Buyurun.

60.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, ben uzatmak istemiyorum. Bu tartışmadan ortaya çıkan şey... Murat Emir Beyefendi'nin söylediği cümleye katılıyorum, biz siyasetçiyiz, bize hatırlattığı şeyi ben de kendisine hatırlatıyorum. Neyi yapıp neyi yapamayacağımızı da gayet iyi biliyoruz. Bence siz kelimelerinizi kullanırken bir hukukçu olarak bunun nereye gideceğinde daha

dikkatli olursanız böyle bir tartışmaya gerek kalmayacak. Bu metni kime gösterirsek gösterelim... Bu Genel Kurulda bunları duyan arkadaşlarımız da benimle hemfikirler, o sebeple biz bunun altını çizdik, siz de rücu ettiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Evet, Sayın Koçyiğit, bu son olacak inşallah, bu konuyu kapatacağız. Bir dakika...

Buyurun.

61.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bir defa, Kürt halkının temsilcisinin kim olacağına Kürtler karar verir. Burada Kürtler adına söz kurma ehliyeti de sanırım en son İYİ Partiye düşer, onun altını çizeyim.

İkincisi: Sayın Öcalan kimseye savaş açmış değil ama yüz yıllık Kürt sorununun çözümsüzlüğü nedeniyle tam da savaşı ve çatışmayı bitirmeye çalışan, bu nedenle 27 Şubat çağrısını yapan, bu nedenle örgütüne fesih ve silah bırakma çağrısı yapan sürecin aktörüdür. Bunun açık ve net altını çizelim. O anlamıyla, ortada Kürt sorununu hukuki ve siyasi zemine çekmeye çalışan sürecin aktörü ve insanların "başmüzakereci" Kürt halkının "başmüzakereci" olarak tariflediği bir siyasi kişilik vardır.

Onun için tekrar söylüyoruz, cümlelerinizi özenle kullanınız. Gerçekten barıştan yanaysanız bu zehirli dilinizi artık bırakınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Kobani kumpas davası, kayyum atamaları... Yanımızda durmuşlar. Vallahi lütfetmişler. Biz bütün hukuksuzlukların karşısındayız. Bugün, Kobani kumpas davası gibi içerisinde terörle mücadelenin unutulduğu "Bu davayı devam ettirin, HDP'nin kapatılmasına altlık yapacağız." denilen bir siyasi davada eğer tutum almışlarsa kendileri rüşvetlerini ispat etmişlerdir, bize yönelik bir şey değildir. Biz kime yapılırsa yapılsın hukuksuzlukların karşısındayız. Kayyum hukuksuzsa karşısında dururuz.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - 40 bin insanın öldürülmesi hukuki bir şey mi ya! Bu kadar utanmazlık olmaz ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Ama şunu da çok iyi biliyoruz: Bizim belediyelerimize kayyum atandığında, biz burada darbedildiğimizde alkış tutan "Ya, kesin bir şey yapmışlardır." diyen zihniyeti de çok iyi biliyoruz ama bu zihniyeti de Türkiye halkları gördü ve bununla da hesaplaşacağız.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi...

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Başkanım, sataşma var, cevap verebilir miyim? Uzatmayacağım.

BAŞKAN - Sonlandırılmı artık.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Uzatmayacağım ama yani 2 kere söz verildi, ben de cevap vereceğim.

BAŞKAN - Peki, buyurun.

Son bir dakika, lütfen...

62.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşlarının tamamıyla ilgili bizim söz söylemeye hakkımız var. Hiç kimse hiç kimsenin sahibi de değil, hâkimi de değil; Kürtler de bu ülkenin vatandaşı, Kürtlerle ilgili biz istediğimiz zaman istediğimiz gibi konuşuruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - İşte, Kürtler Sayın Öcalan'ı temsilci olarak tarif ediyor.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Dolayısıyla "Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının bir kısmıyla ilgili o söz söyleyecek, bir kısmıyla ilgili bu söz..." Bak, bu kafa yanlış kafadır. Bu, etnik kimlik üzerinden siyaset yapmadır. Biz her zaman için Kürt vatandaşlarımızla ilgili söz söyleyeceğiz, söylemeye de devam edeceğiz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Doğruyu söyleyin. Söyleyin tabii ama doğruyu, hakikati, gerçeği; çarpıtarak değil, manipüle ederek değil, tersine çevirerek değil.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - İki: Ben Kürtleri kim temsil ediyor, bununla ilgili bir şey söylemedim ama terör örgütü liderini bütün Kürtlerin temsilcisi gibi bu ülkeye dayatmaya kalkarsanız biz de onunla ilgili reaksiyon veririz dedim.

Efendim, biz hamaset yapıyormuşuz; terör örgütü liderine "terör örgütü lideri" denildiği zaman hamaset mi oluyor bu? Yüz binler rahatsız oluyormuş, olsun. Bir insanın terör örgütü lideri olup olmadığına, o insana...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum, bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Yani yüz binlerce insanın sempati duyduğu kişi terör örgütü başı olmayacak mı, ona göre mi yapacaksınız ayrımı?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Feshedildi, feshedildi. Biraz güncelleyin ya!

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Hukuk yok mu, Anayasa yok mu? Bu mudur? Yüz binlerce insan rahatsız olsun; terör örgütü lideri terör örgütü lideridir! Yüz bin kişi başka kişiyi de destekliyordu Türkiye'de, ona "terör örgütü lideri" demekten imtina mı edeceğiz? Herkes haddini bilsin. Kürtler bu ülkenin vatandaşıdır, hiç kimsenin ipoteğinde değildir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kayıtlara geçelim Sayın Başkan.

Evet, herkes...

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kayıtlara geçmeme izin verin Başkan.

Herkes...

BAŞKAN - Ama bu şekilde olmaz, lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Lütfen, kayıtlara geçeceğim. Hayır, Başkan...

BAŞKAN - Sonlandıracağım dedim ama, oylamaya geçtik ama. Şu oylamayı yapalım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Herkes haddini bilsin. Kürtler adına söz kuracak en son parti İYİ Partidir. Kürt halkının iradesine söz söylemeye kimsenin hakkı da haddi de yoktur. Kürt halkının temsilcisi...

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Ya, Kürtler bu ülkenin vatandaşı ya! Kürtler başka bir ülkenin vatandaşı mı? Siz kimsiniz ki Kürtlerle ilgili konuşmamızı engelleyeceksiniz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kürt halkının temsilcileri...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ben Mardin Vekiliyim!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bölgeden 1 tane vekil çıkardığınızda konuşursunuz, tamam mı!

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Çıkarınız!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - O zaman konuşursunuz.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kobani kumpas davasındaki hukuksuzlukların ve AİHM kararlarının uygulanmamasının yaratacağı tahribatların araştırılması amacıyla 7/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 7 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Bayraktutan...

Buyurun lütfen.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

63.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Şavşat Belediyesinde sözleşmeleri yenilenmeyen işçilere ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Artvin ili Şavşat ilçesinde 31 Mart 2024 yerel seçimlerinde belediye yönetiminin el değiştirmesinin ardından yaşanan işten çıkarmalar yargı sürecinin sonunda yeni bir boyut kazanmıştır. Seçimlerin ardından AKP yönetimine geçen Şavşat Belediyesinde sözleşmeleri yenilenmeyen işçiler işe iade talebiyle mahkemeye başvurmuş, açılan davalardan biri Şavşat Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından karara bağlanmış; mahkeme, işçinin işten çıkarılmasının geçersiz olduğuna ve davacının işe iadesine hükmetmiştir. Şavşat Belediyesinde 6 Eylül 2024'te işlerine son verilen belediye işçileri, başvurdukları mahkemenin 24 Temmuz 2024'te feshin geçersiz olduğuna hükmederek işe iadelerine dönük karar vermesinin ardından bir yıldan uzun süredir görevlerine dönmek için mücadelelerini sürdürmektedirler.

Mahkeme kararına uyulması ve hukuksuz uygulamaların önlenmesi adına Şavşat Belediyesi hakkında gerekli işlemlerin hayata geçirilmesi ve ilgili işçilerin işlerine iadelerinin sağlanmasını diliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Gülcan Kış...

64.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, TÜİK'in yayınladığı Kadına Yönelik Şiddet Araştırması'na ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

TÜİK, tarihinde ilk kez Kadına Yönelik Şiddet Araştırması'nı yayınladı. Bu karanlık tabloda kadınların yüzde 12,8'i fiziksel, yüzde 28'i psikolojik, yüzde 18'i ekonomik şiddete uğramış. AKP'nin "Aile Yılı" diye övündüğü 2025 yılının ilk dokuz ayında 290 kadın erkekler tarafından öldürüldü, 71 kadın ise hâlâ şüpheli ölüm olarak kayıtlarda duruyor. Kadınların yüzde 63'ü evlerinde, en yakınındaki erkekler tarafından, çoğu da ateşli silahla katledildi. Bu tablo artık bireysel öfkenin değil sistematik bir eşitsizlik düzeninin sonucudur. Cezasızlık, sessizlik ve duyarsızlık kadınları öldürüyor.

Ülkemizde kadınlar korunmayı değil yaşamayı hak ediyor. Buradan açıkça söylüyorum: Bir gece yarısı kararıyla çıkılan İstanbul Sözleşmesi'ne acilen geri dönülmelidir. İstanbul Sözleşmesi yaşatır, kadınlar ölmek değil yaşamak istiyor!

BAŞKAN - Sayın Yontar...

65.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, astsubayların isteklerine ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin belkemiği olan astsubaylarımız emeklilikte ciddi ekonomik ve özlük hakkı kayıpları yaşıyorlar. Yıllardır siyasilere tarafından verilen sözler yerine getirilmiyor.

Astsubaylarımız ne mi istiyor? 13000 ve 14000 gösterge rakamına göre hesaplanan tazminatların uygulanmasını, emekli maaşlarındaki statü adaletsizliğinin giderilmesini, 2006'da 100 lira olan ek ödemenin güncellenmesini, kalkınmada öncelikli bölgelerde görev yapan astsubaylara da kademe hakkı verilmesini, 2000 ve 2003 mezunu astsubayların sigorta başlangıçlarının düzeltilmesini, astsubay çocuklarına ve mecburi hizmetini tamamlamış kişilere TEMAD üyeliği hakkı tanınmasını, astsubay meslek yükseköğrencilerinin dört yıllık fakülte statüsüne çıkarılmasını, astsubayların ek göstergelerinin hak ettikleri seviyeye yükseltilmesini istiyorlar. Çok mu şey istiyorlar? Lütfen, iktidar olarak dikkat edelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ersever...

66.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, EYT düzenlemesinin yarattığı mağduriyete ilişkin açıklaması

ALIYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Geçtiğimiz yasama yılında olduğu gibi toplumun geniş kesimlerini ilgilendiren sorunları dile getirmeye devam edeceğiz. Hükûmet, vatandaşın sesine kulak vermeli, kronikleşen sorunlara çözüm üretmelidir.

Kamuoyunda "EYT" olarak bilinen düzenleme çıkarıldı fakat beraberinde yeni mağduriyetler yarattı. 8 Eylül 1999 ve öncesinde sigorta girişi olanlar 43 yaşında emekli olurken sadece bir gün sonra sigorta girişi yapanlar 60 yaşını beklemek zorunda. Bir gün farkla on yedi yıl daha geç emekli olmak tam bir adaletsizliktir. Kademeli emeklilik, bir lütuf değil çalışanın hakkıdır. Konuyla ilgili düzenleme bir an önce Meclise getirilmelidir.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Muğla Milletvekili Gizem Özcan ve arkadaşları tarafından, üniversite öğrencilerinin ekonomik koşullarının çok boyutlu olarak incelenmesi, barınma, beslenme, ulaşım, eğitim materyalleri ve burs-kredi sistemine ilişkin sorunların tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 7/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 7 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

7/10/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/10/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir
Ankara
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili Gizem Özcan ve arkadaşları tarafından, üniversite öğrencilerinin ekonomik koşullarının çok boyutlu olarak incelenmesi, barınma, beslenme, ulaşım, eğitim materyalleri ve burs-kredi sistemine ilişkin sorunların tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 7/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1390 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 7/10/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Gizem Özcan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yeni akademik yıl başladı. Türkiye'de bugün 208 üniversite, 6 milyon 835 bin öğrencimiz var. Bu gençler sizin iktidarınızın içine doğdu ama siz onları bir kerelik dinlemediniz, anlamaya da çalışmadınız. Peki, ne yaptınız? Tarihin en baskıcı yöntemleriyle susturdunuz, hapse attınız, meydanlarda biber gazına boğdunuz, festivalleri yasakladınız. Siz, sizin iktidarınızda doğan gençleri bile memnun edemeyen bir iktidarsınız ve tarihe de böyle geçeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakmayın siz iktidarın yükseköğretimde büyük başarı hayali satmasına; sorsanız öğrenciler yurtda rahatça yer bulabiliyor, yeterli beslenebiliyor, aileler güle oynaya çocuklarını okutabiliyor ama ne yazık ki böyle bir dünya yok, ne yazık ki gerçekler bambaşka. Bakın, üniversitelerde yemek fiyatı ortalaması 50 TL. KYK bursu ne kadar? 3 bin TL. Bu, üniversite yemekhanesinde 2 öğün yemeğe bile zor yetiyor. Bu öğrenciler çay, kahve içmeyecek mi; tiyatroya, sinemaya gitmeyecek mi? KYK bursunu da bu hâle getiren sizlersiniz. 2002'de verilen bursla 1,5 çeyrek altın alınıyordu, bugün verilen bursla gram altın bile alınamıyor. İşte, sizin gençliğe reva gördüğünüz bu.

Bakın, KYK yurtlarının kapasitesi sadece 996 bin, açık öğretim dışında öğrenci sayımız 4 milyon üzerinde. Yani devlet, ihtiyacı olan 4 öğrenciden yalnızca 1'ine yurt sağlayabiliyor; geri kalan öğrenciler fahiş kiralardan ve özel yurtların insafına terk edilmiş

durumda. Bu mu sizin kamusal eğitim anlayışınız? Üstelik mesele, yurtlardaki yatak kapasitesinden de ibaret değil. Barınma demek hijyen demektir, güvenlik demektir, sağlıklı yemek demektir, psikososyal destek demektir ama ne yazık ki bugün yurtlarda asansör kazaları yaşanıyor, öğrencilerin eşyaları çalınıyor, taciz vakaları gündeme geliyor. Dahası, iktidar, muhalif gençlere kaldıkları yurtlarda idari soruşturmalara açılıyor. Oysa öğrencilere güvenli, sağlıklı kamusal barınma sağlamak sosyal devlet olmanın en temel sorumluluğudur. (CHP sıralarından alkışlar)

İşte bu sorumluluk bilinciyle ülkenin en büyük üniversite şehri İstanbul'da 16 yurtta 6.232 öğrenciye barınma hizmeti sunuyoruz ve işte, sırf bu nedenle, sosyal devleti yeniden ayağa kaldırmaya çalıştığımız için Ekrem Başkanımızı da tutukladınız. Gençlerin yanında olanları cezalandırıyorsunuz ama bilin ki biz asla geri adım atmayacağız. Buradan Ekrem Başkan şahsında tutuklu tüm yol arkadaşlarımıza selamlarımızı gönderiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, son olarak, sizlere EĞİTİM-İŞ'in yaptığı bir araştırmadan söz edeceğim. Bugün bir gencimiz üniversiteye başladığında özel yurtta kalıyorsa ailesinin cebinden Ankara'da 90 bin, İstanbul'da 92 bin TL çıkmak zorunda. Eğer bir öğrenci yurt bulamamış ve kiralık eve çıkacaksa tablo daha da ağırlaşıyor; Ankara ve İstanbul'da 105 bin lira başlangıç masrafı var. Bir öğrenci ev kiraladığında asgari ücretli ailesine başlangıçta 5 maaşlık bir fatura çıkıyor, sonraki her ay ise 2 maaştan fazlasını götürüyor. Asgari ücretli bir aile bu yükün altından nasıl kalkacak; soruyorum sizlere. İşte, gençliği eğitimden koparan gerçekte tam da budur.

Değerli milletvekilleri, bu rakamlar sadece birer istatistik değil öğrencilerimizi yoksulluğa, borçluluğa, çaresizliğe mahkûm eden bir düzenin resmi. Gençlerin geleceğini gasbeden bu düzene karşı meydan meydan umudu ayağa kaldırıyoruz. Barınmanın, beslenmenin, eğitim hakkının devlet güvencesinde olduğu bir Türkiye'yi hep birlikte kuracağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Karaman.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada üniversite öğrencilerimizin karşılaştığı barınma, beslenme, ulaşım ve maddi imkânsızlıklara dair önemli bir önergeyi görüşüyoruz. Bu mesele partilerüstü, ideolojiler ötesi bir meseledir çünkü söz konusu olan bu milletin evlatlarıdır. İlim yolunda yürüyen gençlerimizin yaşadığı sıkıntılar yalnızca bugünün değil yarının da dertlerini içinde taşımaktadırlar. Yarınlar diyorum çünkü bu ilim ve irfan yuvaları olmadan yarınlar düşünülemez. Anayasa'mızın 42'nci maddesi herkesin eğitim ve öğrenim hakkına sahip olduğunu ve kimsenin bu haktan yoksun bırakılmayacağını hükme bağlamaktadır. Ancak gençlerimiz yurt bulamıyor, kantin fiyatları cep yakıyor, ulaşım ücretleri aylık bütçelerini tüketiyor. Bu tablo açıkça gösteriyor ki anayasal eğitim hakkı fiilen ihlal edilmekte, sosyal devlet yükümlülüğü yerine getirilememektedir.

Değerli milletvekilleri, bizim siyaset anlayışımızda ilim sahibi olmak sadece diploma almak değil, hakikati bilmek, kul hakkını gözetmek, adalet ve hikmetle yaşamak demektir. Âlime hürmet bizim medeniyetimizin bir faziletidir lakin bugün ilim talebesi olan gençlerimiz barınma kriziyle, beslenme sorunuyla, borç yüküyle mücadele etmek zorunda bırakılmaktadır. Bu gencimiz hangi biriyle savaşıyor, hangisinden galip çıkacak da kendini ilme, bilime verecek? Böyle bir gencimiz yarının Türkiye'sini inşa etmeyi nasıl hayal edecek?

Kıymetli arkadaşlar, bu, sadece ekonomik bir mesele değildir; aynı zamanda ahlaki bir sorumluluktur ve kul hakkı meselesidir. Bizim gencimizin aç kalması, yurt bulamaması, sosyal hayattan izole olması, ruhsal bunalımlara sürüklenmesi karşısında sessiz kalmak topluma ve Allah'a karşı vebal altında kalmaktır. Bunları bu Gazi Meclis çatısı altında konuşmak zorunda kalmak dahi müsebbipler için utanç vesikasıdır.

Kıymetli milletvekilleri, liyakat ve adalet bizim inancımızın temelidir. Üniversiteyi kazanmış bir öğrenci bu liyakati göstermiştir. O öğrenciye insanca yaşama hakkını, imkânını sunmak milletin değil önce adaletin, sonra da vicdanın gereğidir ancak ne yazık ki bugün bu sorumluluk yerine getirilmediği gibi gençlerimiz için ülkemiz âdeta tutuksuz infazını sürdürdükleri hapisaneler gibidir.

OECD verileri gösteriyor ki 18-24 yaş arası gençlerimizin 31,3'ü ne eğitimde ne istihdamdadır, bu oran kadınlarda yüzde 41'i aşmıştır yani hayatlarının en verimli çağında olan gençlerimiz bir köşeye itilmektedir ve gençlerimizin kendilerini gerçekleştirilmelerine izin verilememektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Gençliğin umutları törpülenmiş, geleceğe dair güveni sarsılmıştır. Bir toplumun geleceği gençliğin hayalleriyle kurulur eğer bu hayalleri imkânsızlıkla boğarsak inanın kalkınma hamleleri de sosyal projeler de bir anlam ifade etmez. Bu nedenle çağrımız şudur: Gelin, bu önergeyi birlikte değerlendirelim çünkü üniversite öğrencilerinin ve gençlerimizin yoksulluğu, barınma ve geçim sıkıntısı sadece istatistik değil bir medeniyet muhasebesidir. Devlet, sadece bina yapmakla değil adaletle, merhametle, maneviyatla yaşar. Bizler bu Mecliste gençlerin hem dünyasını hem de ahiretini önceleyen bir siyaset yapmak zorundayız. Öyleyse hep beraber ilim sahiplerinin yolunu açalım, kul hakkına girmeyelim ve vicdanları incitmeyelim, bu önergeye "evet" diyelim.

Hepinize saygılarımı arz ediyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Sayın Burak Akburak.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün konuştuğumuz önerge, yalnızca üniversite öğrencilerinin değil Türkiye'nin geleceğinin de meselesi aslında. Yani gençlerimizin hayallerini, hedeflerini hatta hayatlarını nasıl kurguladıklarının acı bir göstergesidir bu. Bakın, artık bu ülkede gençler ekonomik imkânsızlıklar yüzünden üniversite tercihlerinde bile özgür değil; hayalini kurduğu üniversiteyi, istediği bölümü seçemeyen, ailesinden ayrılamayan, başka bir şehre gidemeyen binlerce gencimiz var. Öte yandan imkân olan gençler ise çareyi

yurt dışında arıyor. "Burada geçinemem, burada geleceğim yok." diyerek ülkemizden kopup giden gençlerimiz var. Bahsettiğim şey, fırsat eşitliğinin değil eşitsizliğin derinleştiğinin göstergesidir. OECD verileri de bu gerçeği ortaya koyuyor. Türkiye'de 18-24 yaş arası gençlerin üçte 1'i ne eğitimde ne de istihdamda. Bu oran OECD ortalamasının 2 katından fazla yani gençlerimiz eğitimden kopuyor, geleceğe dair umutlarını kaybediyor.

Değerli milletvekilleri, gençlerimizin umutlarını büyütme yerine küçülttüğü, hedeflerin içeride değil dışarıda arandığı bir tabloyla karşı karşıyayız. Özel yurt ve ev fiyatları uçmuş durumda. 3 kişi aynı evde yaşasa bile kira asgari ücreti geçiyor. Öğrenciler öğün atlıyor, kıymalı makarna bile lüks olmuş durumda. Sadece geçen yıl, ekonomik sıkıntılar nedeniyle kaydını donduran veya sildiren 300 bin öğrencimiz var. KYK borçları mezuniyet sonrası ağır bir yük, burslar ise temel ihtiyaçlara bile yetmiyor. Bu tablo, yalnızca eğitim hakkının değil sosyal devlet ilkesinin de ihlalidir. Çünkü barınma hakkı lüks olmamalı, beslenme hakkı lüks olmamalı, eğitim hakkı asla lüks olmamalı.

Gençlerimizi hedeflerinden saptıran, onları ülkesinden kopmaya zorlayan bir düzeni kabul etmemiz mümkün değil. Ben, burada, sadece ekonomik bir meseleden değil Türkiye'nin geleceğe dair umudunu kaybetmesinden bahsediyorum. Bu sebeple, CHP'nin grup önerisini destekliyorum; öğrencilerimizin barınma, beslenme, ulaşım ve burs sorunlarının çok boyutlu şekilde araştırılmasının zorunlu olduğunu belirtmek istiyorum. Gençlerin hayalleri küçülürken güçlü Türkiye hayallerimizi büyütemeyiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Grubu adına Sayın Perihan Koca.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı Türkiye Büyük Millet Meclisinden saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, malumunuz, üniversitelerde eğitim öğretim yılı başladı ancak bu başlangıç, eğitim öğretimden ziyade barınma, beslenme, ulaşım, temel geçim mücadelesinin ve de baskı, şiddet ve zor aygıtlarının gölgesinde yaşanıyor çünkü bugün ne yazık ki üniversiteler ve öğrenciler kuşatma altında; bir yandan ekonomik şiddet, bir yandan kolluk kuvvetlerinin şiddeti, bir yandan faşist terör, bir yandan rektörlerce uygulanan baskı ortamları, güvencesizlik ve geleceksizlik söz konusu. Tüm bunlarla öğrenci gençlik kuşatılmak ve baskı altına alınmak isteniyor.

İlk olarak ekonomik zorbalıktan bahsetmek istiyorum değerli arkadaşlar. Uygulanan Şimşek politikasıyla, ekonomik program marifetiyle "genç yoksulluğu" diye bir kavram yaratılmış durumda bugün ne yazık ki. Hem enflasyon yoluyla halk soyulmuş hem de öğrencilerin kamusal hakları tek tek tırpanlanmış durumda. Bütçeden KYK yurtlarına, burslara, öğrenci kredilerine oransal olarak çok düşük bütçeler aktarılmış vaziyette. Türkiye, bugün OECD ülkeleri arasında en yüksek enflasyona sahip ülke konumundayken KYK'nin burs ve yurtlarına ayrılan bütçeler enflasyon oranlarına denk düşmüyor.

Yurtlara bakıyorsunuz, yurtlar tıka basa dolu vaziyette. 3 kişilik odalarda 6-7 öğrenci üst üste yaşamaya mahkûm ediliyor. Yurtlarda insani koşullar, hijyen koşulları, sağlık koşulları yok değerli arkadaşlar. Örneğin, daha geçtiğimiz hafta ekonomik zorbalığın cinayetlerinden bir tanesi daha işlendi ne yazık ki. Yurtta sıcak su olmadığı için, en temel insani ihtiyaçlarımızdan biri olmadığı için soğuk suyla yıkanmak zorunda kalan bir öğrenci ne yazık ki yaşamını yitirdi ama bakıyorsunuz değerli arkadaşlar, bu vahşet koşullarına rağmen bu yurtlar fahiş oranlarda zamlanmış durumda. Burs ve kredilerin zam oranları ise yine tabii ki sefalet zamlarına denk geliyor. Bu, kelimenin tam anlamıyla öğrencileri bile isteye enflasyona ezdirmektir.

Öte yandan, son derece meşru ve anayasal haklarını kullandıkları için öğrenciler zorbalığa uğruyorlar, şiddete uğruyorlar. Yoksullukla ve sefaletle karşı geldikleri için, en temel ihtiyaçlarını savundukları için polis zoruyla, ÖGB zoruyla, kolluk zoruyla ve çeteler zoruyla karşı karşıya kalıyorlar yani ekonomik zorbalığa bir de fiziksel zorbalık eklenmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

PERİHAN KOCA (Devamla) - Özellikle bu yıl üniversitelerin açılışına siyasi iktidar tarafından bu baskı ve şiddet politikalarıyla başlanmış durumda. Görüyoruz üniversitelerde atanmış rektörler ve dekanlar eliyle öğrencilerin canına kastediliyor. Aynı şekilde "Güvenli yurt istiyoruz." diyen öğrencilere soruşturmalar açılıyor. Barınma hakkı için, yemek hakkı için, ulaşım hakkı için mücadele eden öğrenciler kolluk yoluyla şiddete uğruyorlar. Öğrenci kulüp ve topluluklarının kapatıldığını görüyoruz. Ekonomik ve fiziksel korku imparatorluğu yaratılarak gençliğin faşizme biat etmesinin istendiğini görüyoruz. Hâl böyleyken burada her kürsüye çıkıldığında "Gençler bu ülkenin geleceğidir." hikâyesi anlatılmaya devam ediyor ama üniversitelilerin yaşadıkları ortada değerli arkadaşlar. Gençler geçinemiyorlar, açlar, derslere aç giriyorlar, barınmıyorlar en temel ihtiyaçlarına ulaşamıyorlar ve eğitim hakları ellerinden alınıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

PERİHAN KOCA (Devamla) - Öğrenciyi müşteri gibi gören bu zihniyetin karşısında bizler parasız, bilimsel, ana dilinde, insanca koşullarda yaşamaları için genç arkadaşlarımızın yanında olmaya, onlarla beraber eğitim hakkı için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Nazım Elmas.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NAZIM ELMAS (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üniversite öğrencilerimizin barınma, beslenme, yaşam koşulları ve burs kredi sistemine ilişkin sorunlarının tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Meclis araştırmasını içeren önerge üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, aziz milletimizi, Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli seyircilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ olarak yirmi üç yıllık iktidarımız boyunca yükseköğretim alanında köklü değişiklikler ve dönüşümler yaşanmıştır. Üniversitelerimizin fiziki altyapısını güçlendirirken yine üniversitelerimiz vasıtasıyla bilginin, kültürün, bilimin, ülkemizin her köşesine yayılmasına büyük bir gayret gösterdik; gerek üniversite sayılarında gerekse öğrenci ve öğretim elemanları

sayısında o günden bugüne artışlar sağladık. 2002'de 76 üniversite varken bugün üniversite sayımız 208 olmuştur. Üniversitelerimizin yaygınlaşmasıyla birlikte okullaşma oranlarını da artırmış olduk. 2003 yılında yüzde 15 olan yükseköğretim net okullaşma oranı şimdi yüzde 50 oranına çıkmıştır; kadınlarda yükseköğretimdeki net okullaşma oranı yüzde 14'ten yüzde 51'e ulaşmıştır.

Değerli milletvekilleri, yükseköğretimde öğretim gören öğrencilerimiz 2002 yılında -açık öğretim dâhil olmak üzere- yaklaşık 2 milyon iken bugün 6 milyon 984 bindir. Devlet ve vakıf üniversitelerimizde öğrenim gören toplam öğrenci sayımızın yüzde 47'si erkek, yüzde 53'ü kadındır. AK PARTİ iktidarı olarak, öğrencilerimizden üniversiteye girişlerinde alınan harçları 2012 yılından itibaren tamamen kaldırdık. Ayrıca, burs ve kredi imkânlarını genişleterek daha fazla öğrencimizin yükseköğretim imkânından yararlanmasını da sağladık. Burs ve öğretim kredilerini yıllara sâri olarak artırdık. En son olarak 2025 yılı için burs miktarlarını lisansta 2.000 TL'den 3.000 TL'ye, yüksek lisansta 4.000 TL'den 6.000 TL'ye, doktora da 6.000 TL'den 9.000 TL'ye yükselttik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Kira kaç para, kira? Beyefendi, kiralara kaç para?

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen, devam edin.

NAZIM ELMAS (Devamla) - Teşekkür ederim.

2002 yılında 451 bin 550 öğrenciye burs ya da kredi desteği sağlanırken 2025 yılı itibarıyla bu sayı 1 milyon 479 öğrenciye ulaşmıştır. 2024 yılında öğrencilerimize 19 milyar 569 milyon lira kredi, 14 milyar 445 milyon lira burs ödemesi yapılmıştır. Toplam 34 milyar 14 milyon lira gençlerimizin eğitim öğretimi için harcanmıştır. 2002 yılında öğrencilerimize verilen aylık beslenme yardımı 11 lira iken 2025 yılı itibarıyla bu sayı 6.600 liraya yükselmiştir. Öğrencilerimizin sabah ve akşam yemekleri ücretsizdir.

Değerli milletvekilleri, bu hizmetlerin sağlanmasında Cumhurbaşkanımıza ve Bakanlarımıza teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Yoklama istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerinin oylamasından önce bir yoklama talebi var, bunu gerçekleştireceğim.

Sayın Emir, Sayın Meriç, Sayın Güneşhan, Sayın Yanıkömeroğlu, Sayın Özcan, Sayın Bülbül, Sayın Zeybek, Sayın Yontar, Sayın Ersever, Sayın Güzelmansur, Sayın Tüzün, Sayın Öztürk, Sayın Çan, Sayın Alp, Sayın Çiler, Sayın Coşar, Sayın Derici, Sayın Taşkın, Sayın Kavaf, Sayın Rızvanoğlu.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.27

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.38

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İshak ŞAN (Adıyaman), Rümeyza KADAK (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Pusula verecek sayın milletvekilleri lütfen Genel Kuruldan ayrılmasın.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Yapılan ikinci yoklamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından, denetim konuları ve kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 8 Ekim 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.43